

clas
ohlson

Årsredovisning

2016/17

Innehåll

- 2 Det här är Clas Ohlson
- 4 Året som gått
- 8 Vd-kommentar

OMVÄRLD

- 12 Drivkrafter och trender
- 16 Intressenternas förväntningar

STRATEGISK INRIKTNING

- 18 Strategisk plattform
- 20 Mål och måluppfyllelse
- 22 Vår hållbarhetsresa

VÅRT SÄTT ATT ARBETA

- 26 Vår affärsmodell
- 28 Styrning och ansvar
- 32 Våra medarbetare

VERKSAMHETEN

- 38 Kunderbudandet
- 46 Kundmötet
- 54 Inköp
- 60 Distribution
- 64 Expansion
- 66 Marknader

De första 100 åren

Clas Ohlson grundades 1918 och nästa år fyller vi 100 år. Läs om vår fantastiska historia på sidan 132.

INTEGRERAD

Årsredovisning 2016/17

Denna rapport summerar verksamhetsåret 2016/17 samt de frågor som är väsentliga för Clas Ohlsons framtid. Med utgångspunkt i hur vi skapar långsiktig värde för våra viktigaste intressenter beskriver vi hur vi är rustade för att möta en snabbt föränderlig och komplex omvärld.

För första gången redovisar vi integrerat finansiell och icke-finansiell information i en gemensam rapport. Rapporten inkluderar standarduppgifter och specifika uppgifter baserade på G4, GRI:s riktlinje för hållbarhetsrapportering. Omfattningen framgår av GRI-index på om.clasohlson.com/hallbarhet.

Den legala årsredovisningen omfattar förvaltningsberättelse och finansiella rapporter, sidorna 68-121.

ÅRSREDOVISNING

70	Förvaltningsberättelse
75	- Vinstdisposition
76	- Risker och osäkerhetsfaktorer
80	- Ordföranden har ordet
81	- Bolagsstyrning
90	- Styrelse
92	- Ledande befattningshavare
94	Koncernens räkenskaper
97	Moderbolagets räkenskaper
100	Noter
118	Årsredovisningens undertecknande
119	Revisionsberättelse
122	Aktien
126	Kvartalsdata
127	Nyckeltalsdefinitioner och ordlista
128	Alternativa nyckeltal
130	Tio år i sammandrag
132	Historia
134	Butiksöversikt
136	Årsstämma och kalendarium

Clas Ohlson

Clas Ohlson är ett svenskt bolag som lyder under svenska lagar. Alla värden uttrycks i svenska kronor. Miljoner kronor förkortas Mkr och tusen kronor tkr. Sifferuppgifter inom parentes avser, om inte annat anges, 2015/16. Data om marknader och konkurrenssituation är Clas Ohlsons egna bedömningar, om inte en specifik källa anges. Dessa bedömningar baseras på bästa och senast tillgängliga faktaunderlag från publicerade källor inom offentlig sektor och konsumentvarubranschen.

På omslaget:

Vår butik i Insjön

Bilden visar Clas Ohlsons butik i Insjön, där allra första butiken etablerades. Den är idag med sina 3 200 kvadratmeter världens största Clas Ohlson-butik.

Vår affärsidé: Vi ska sälja rejäla produkter till låga priser med rätt kvalitet efter behov.

Välkommen till Clas Ohlson

CLAS OHLSON ÄR ETT INTERNATIONELLT DETALJHANDELSBOLAG som expanderar med nya erbjudanden, nya butiker och etableringar på nya marknader. Clas Ohlson erbjuder produkter och tjänster för vardagens praktiska små problem i sex länder via över 200 butiker och e-handel.

Vi har ett brett sortiment av prisvärda produkter inom fem produktområden: Bygg, El, Multimedia, Hem och Fritid. Företaget är noterat på Nasdaq Stockholm, har en omsättning om cirka 8 miljarder kronor och cirka 4 800 anställda.

Clas Ohlson erbjuder en proaktiv, kunnig och tillgänglig kundservice och en inspirerande köppplevelse i alla försäljningskanaler. Vi vill

påverka vår värdekedja till att bli mer resurseffektiv och vi tar hänsyn till människor och miljö.

Clas Ohlson grundades 1918 som en postorderverksamhet i Insjön, Dalarna. Vi har en hundraårig handelstradition och vi gillar att göra goda affärer. Handelsmannskapet är kärnan i Clas Ohlson-andan som vilar på fyra hörnstenar: handlingskraft, värme, nytänkande och engagemang.

VÅR VISION

Att utveckla Clas Ohlson till en ledande internationell detaljhandelskedja med hög lönsamhet som tillför värde till alla våra intressenter.

Här finns CLAS OHLSON

Vi har över 200 butiker i sex länder och hela vårt prisvärda sortiment för att lösa vardagens praktiska små problem finns tillgängligt dygnet runt på clasohlson.com.

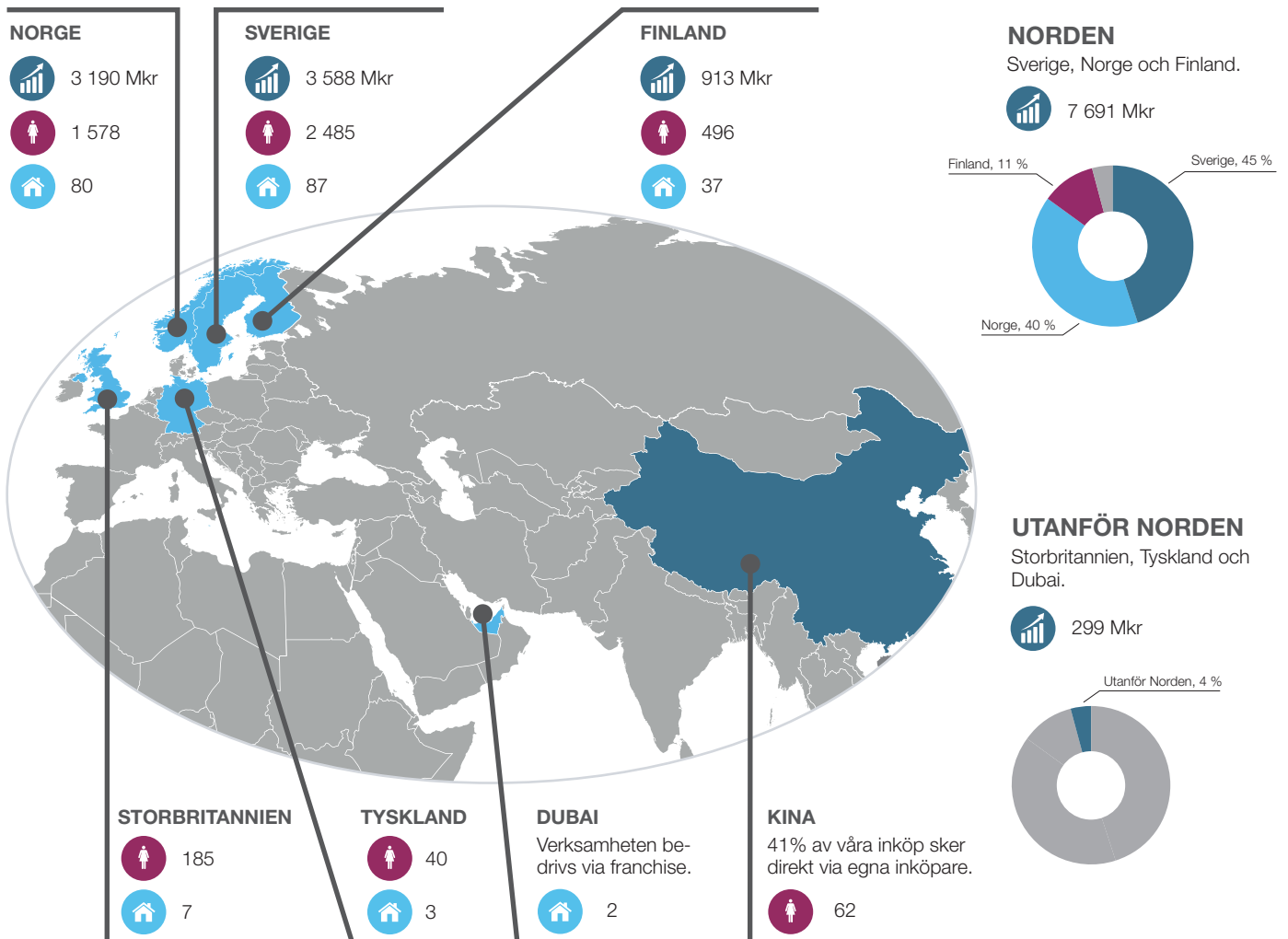
Försäljning

Medarbetare

Butiker

Vi fortsätter att växa

VI AVSLUTAR VERKSAMHETSÅRET PÅ NYA REKORDNIVÅER med en försäljning om nära 8 miljarder kronor. Med det stänger vi vårt helår med ett rörelseresultat om 610 miljoner kronor, ett bra resultat som vi är riktigt nöjda med givet de valutautmaningar vi haft under året.

Vi har ökat vår försäljning på samtliga marknader och i alla försäljningskanaler. Försäljningen ökade med 5 procent till 7 990 Mkr. I lokala valutor ökade försäljningen med 4 procent. Försäljningen i jämförbara enheter ökade med 1 procent.

Stärkt lönsamhet

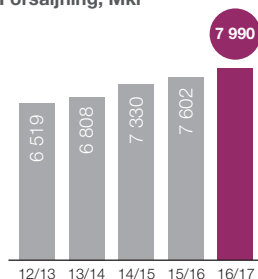
För verksamhetsåret uppgick rörelseresultatet till 610 Mkr. Rörelsemarginalen uppgick till 7,6 procent och vinsten per aktie till 7,59 kronor.

Fortsatt expansion

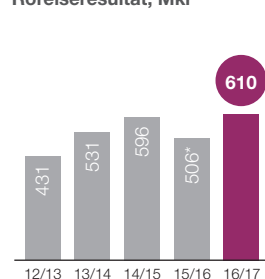
Under verksamhetsåret har vi gått in på ytterligare en geografisk marknad med etableringen i Tyskland. Totalt har vi under året öppnat 17 nya butiker (10), netto var tillskottet 11 butiker (7). Vi har också fortsatt att utveckla vår e-handelskanal med god tillväxt.

Vi har stärkt vårt team och under året ökat antalet medarbetare till drygt 4 800 anställda.

Försäljning, Mkr

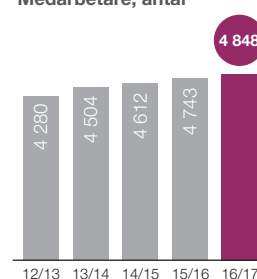

Rörelseresultat, Mkr

* Inkluderar engångskostnad på 107,0 Mkr.

Medarbetare, antal

Viktiga händelser

KVARTAL

01

- Inviger första butiken i Tyskland på Jungfernstieg i Hamburg
- Lanserar Cocraft Pro Edition, verktyg för hemfixare med höga krav
- Tilldelas Postnords årliga miljöpris för vårt arbete med att reducera miljö- och klimatpåverkan från transporter
- Pris för Årets bästa kundupplevelse och Årets bästa kundservice online vid Nordic eCommerce summit
- Öppnar ny butik i Sandnes, Voss och Finnsnes i Norge

KVARTAL

02

- Fasar ut paraffin och fossila ämnen från samtliga inomhusljus
- Lanserar Clas Ohlson Product Innovation Challenge, ett initiativ för ökad innovation inom hållbara produkter
- Lanserar nya lilla butikformatet Clas Ohlson Compact Store
- Lanserar e-handel på den tyska marknaden
- Öppnar ny butik i Hornstull, Stockholm, i Altona i Hamburg, Tyskland och i Stovner i Norge

KVARTAL

03

- Tilldelas pris för branschens bästa digitala skyltning
- Uppmärksammas av Boston Consulting Group och Global Child Forum för arbete för barns rättigheter
- Ny vd och koncernchef Lotta Lyrå rekryteras och tillträder den 1 augusti 2017
- Öppnar ny butik i Svolvær i Norge, i Helsingfors och Jyväskylä i Finland, i Alstertal i Hamburg, Tyskland och i Mercato Shopping Mall i Dubai

KVARTAL

04

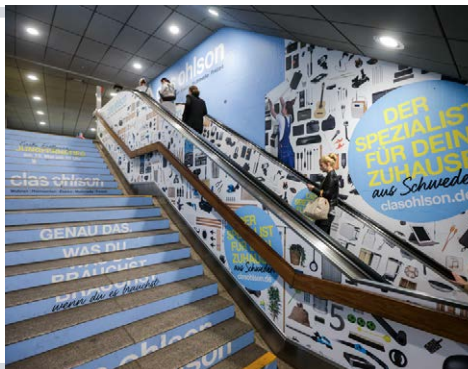
- Finalist för utmärkelsen Årets butik i kategorin Livsstil, för butiken på Jungfernstieg i Hamburg
- Arrangerar Batterijakten tillsammans med batteritillverkaren Varta, samt Håll Sverige rent och Miljøagentene i Norge
- Lanserar nytt sortiment för husdjur omfattande drygt 120 produkter
- Lanserar ny kollektion av arbetskläder under eget varumärke
- Öppnar ny butik i Ängelholm i Sverige, i Vinstra, Lilleström och Harstad i Norge och i Esbo i Finland

Årets pristagare i Clas Ohlson PRODUCT INNOVATION CHALLENGE

Tävlingen lanserades hösten 2016 för att hjälpa oss att hjälpa kunderna att leva mer hållbart. Vi fick in över hundra kompletta bidrag och tio gick vidare till intervjuer och tester. Vinnare blev munstycket Altered:Nozzle, som minskar vattenförbrukningen med upp till 98 %. Läs om Clas Ohlson Product Innovation Challenge på sidan 43.

Första steget in på den TYSKA MARKNADEN

Clas Ohlsons första butik på den tyska marknaden invigdes i maj 2016 på Jungfernstieg i Hamburg. Intresset var stort och stämningen hög när dörrarna öppnades för de tyska konsumenterna och kunderna strömmade in. Tyskland är en marknad som vi ser har stor potential och vi är övertygade om att vårt koncept kan passa den tyska konsumenten mycket väl.

Lanserar COCRAFT PRO EDITION

Vi lanserade en helt ny verktygsserie, Cocraft Pro Edition, med allt från trädgårdsmaskiner som grässtrimmers och häcksax till elhandverktyg som skruvdragare, tigersåg, vinkelslip och slagbormmaskin. Vi har jobbat hårt för att se till att alla produkter i serien ska hålla riktigt hög kvalitet och prestanda till ett rimligt pris. Vi lämnar fem års garanti på maskiner och tio års garanti på handverktyg.

ÅRETS BÄSTA KUNDUPPLEVELSE och kundservice online

Clas Ohlson tilldelades priset för bästa kundupplevelse efter att ha fått högst poäng i 2016 års "Mystery e-shopper" undersökning som bedömer marknadsföring, webbplats och kundservice. Vi fick också pris i kategorin Årets bästa kundservice online med motiveringen att kundtjänst tar sig tid att hjälpa kunden oavsett fråga och är beredd att göra något extra för att göra kunden nöjd och kundmötet till en positiv upplevelse.

NYA LILLA FORMATET Clas Ohlson Compact Store

I oktober invigdes koncernens första Clas Ohlson Compact Store i Hornstull i Stockholm. Som namnet antyder är butiken i ett mindre format men, som alltid hos Clas Ohlson, full av smarta produkter och praktiska lösningar. Här finns också den nya tjänsten "Hyr hos Clas Ohlson" som innebär att kunderna kan hyra kvalitetsverktyg från Cocraft Pro Edition och andra fixarfavoriter, allt från en välfylld verktygslåda till cirkelsåg och mätverktyg.

Etableringen i Hamburg i Tyskland
är för oss en *historisk milstolpe*.

Vi satsar helhjärtat på tillväxt och expansion

Clas Ohlson ska erbjuda smarta, enkla och praktiska lösningar till attraktiva priser som hjälper våra kunder att förenkla sin vardag. Hjälpa och inspirera är nyckelord i vår mission.

Vår strävan att leverera värde för kunder, investerare och medarbetare ska genomsyra allt vi gör. En långsiktigt lönsam och hållbar verksamhet måste ligga steget före intressenternas krav och förväntningar. Det är drivkraften bakom våra tre strategiska prioriteringar. Vi ska öka försäljningen i jämförbara enheter, driva tillväxt och internationell expansion samt öka effektiviteten och bygga en organisation och processer som stöder våra tillväxtplaner.

Tydligt fokus och långsiktig plan

Året som gått har varit en viktig milstolpe för Clas Ohlson på vår resa mot visionen. Det är året då vi tog våra första kliv in på den tyska marknaden, något vi förberett under lång tid. Men det var också året då vi introducerade vårt nya butiksformat Clas Ohlson Compact Store som vi tror är ett viktigt verktyg för att öka vår tillgänglighet och expansion på både befintliga och nya marknader. Vi har stärkt vår position på våra befintliga marknader och expanderat vårt butiksnätverk med 11 nya butiker netto.

Jag är glad och stolt att vi levererat enligt plan och åstadkommit det vi utlovat. Vi ökade försäljningen och nådde mycket nära 8 miljarder kronor

#1

Öka försäljningen i jämförbara enheter

#2

Expandera med nya butiker i Norden och internationellt

#3

Öka effektivitet i processer och organisation

i försäljning för 2016/17. Rörelseresultatet uppgick till 610 miljoner kronor och vi har blivit än mer effektiva i vår verksamhet.

Men året har också inneburit en rad utmaningar, inte minst utvecklingen av de för bolaget viktigaste valutorna. Den amerikanska dollarn, som är vår största inköpsvaluta, har stärkts under året och påverkat inköpskostnaderna. Det har vi lyckats parera förhållandevis väl. Även den norska kronan har stärkts, och eftersom vi säkrar delar av flödet har detta under de senaste kvartalen haft en negativ inverkan på vårt resultat.

Steget till Hamburg

Etableringen i Hamburg i Tyskland är för oss en historisk milstolpe. Förberedelserna har engagerat många inom företaget och det var med stor glädje vi den 19 maj 2016 kunde välkomna våra första tyska kunder till butiken på Jungfernstieg i Hamburg.

Vi har under året öppnat e-handel på den tyska marknaden och ytterligare två butiker i Hamburg, i Alstertal och Altona. Våra kundundersökningar visar

att våra tyska kunder uppskattar bredden i sortimentet och våra egna varumärken går riktigt bra. Det ger oss en stabil plattform att bygga vidare från.

Omtag i Storbritannien

Året som gått har också präglats av det omstruktureringsprogram vi genomför i vår brittiska verksamhet. Vi har under flera år sett en otillfredsställande utveckling i Storbritannien och nu gör vi ett omtag. Under verksamhetsåret har vi stängt sex butiker och lämnat lägen som inte fungerat för oss. Istället koncentrerar vi vår satsning till mindre butiker i Londonområdet och vi ser en positiv utveckling så här långt.

Ständig utveckling

Clas Ohlson har i dag ett nätverk med 218 butiker i sex länder. De butiker som vi öppnar är alltid anpassade för att ge våra kunder bästa möjliga erbjudande efter de förutsättningar som finns på orten vad gäller bland annat köpbeteende och trafik.

För oss är det självklart att fortsätta expandera med fler butiker. Under verksamhetsåret 2017/18 planerar vi att

Vi ska *utveckla och stärka* vår e-handel som en allt viktigare kanal i vårt kundmöte.

öppna 10-15 nya butiker netto. Vi kommer också att utveckla och stärka vår e-handel som en allt viktigare kanal i vårt kundmöte.

För att vara konkurrenskraftiga även i framtiden måste vi också kontinuerligt utveckla och effektivisera vår verksamhet. Under året som gått har vi tagit viktiga steg i det just nu mest omfattande förändringsprojektet på Clas Ohlson, som vi kallar sCORE, Systems for Clas Ohlson Retail Efficiency. Implementeringen av det nya affärssystemet kommer att stödja vår expansion och ge oss bättre förutsättningar att möta konsumenternas förväntningar. Vi är redan igång och jobbar i det nya systemet på flera marknader och planen är att fortsätta rulla ut programmet i hela vår verksamhet under den kommande tvåårsperioden.

Häriifrån till hållbarheten

Detaljhandeln är länken i kedjan där produkter och konsumenter möts. Med det följer ett stort ansvar och möjlighet att påverka. Vår långsiktiga ambition är att bidra till en mer resurseffektiv värdekedja. Denna resa kallar vi "Häriifrån till hållbarheten" och med den fortsätter vi arbetet med att integrera hållbarheten i strategin och vårt sätt att arbeta.

Vi flyttar fram positionen framförallt inom produkter och transporter, där vi har störst möjlighet att påverka. Vi har ökat försäljningen av produkter för

en mer hållbar livsstil från 6 procent 2014/15 till 14 procent idag. År 2020 ska dessa produkter svara för 25 procent av vår försäljning. Inom transporter har vi också gjort framsteg och vi har sedan 2007 mer än halverat våra relativa CO₂-utsläpp. Vårt nya mål är att över tid minska CO₂-emissioner relativt vår omsättning.

Under året har vi fortsatt utveckla vår reservdelsverksamhet. Vi har också testat nya koncept för att utveckla vårt tjänsterbudande med bland annat uthyrning av kvalitetsverktyg. Vi ser det som ett nästa steg på en lång resa mot ökad resurseffektivitet.

När vi blickar framåt

Clas Ohlson står på en stabil grund med egna varumärken, attraktiva erbjudanden och en stark marknadsposition på etablerade marknader. Vi är alla engagerade i att ge våra kunder lite bättre service varje dag. Jag är helt övertygad om att med kunden i centrum för allt vi gör, och med utgångspunkt i hur vi skapar långsiktigt värde för våra viktigaste intressenter, kommer vi att fortsätta att stärka vår position och lönsamhet.

Vi kommer under nästa verksamhetsår att utveckla och förstärka vårt kunderbudande, både vad gäller produkter och tjänster. Vi kommer också att fortsätta satsa på våra egna varumärken för ännu bättre kvalitet och design.

Hösten 2016 valde min kollega och vän Klas Balkow att lämna företaget efter nästan 10 år vid rodret. Nu kommer jag inom kort att lämna över stafettpippen till Lotta Lyrå som den 1 augusti 2017 tillträder som vd och koncernchef för Clas Ohlson. Jag hälsar Lotta hjärtligt välkommen till oss.

Jag vill tacka alla våra kunder och aktieägare för ert förtroende för Clas Ohlson. Det sporrar och inspirerar oss. Jag vill också passa på att tacka alla de fantastiska medarbetare vi har på det här företaget. Alla tillsammans bidrar till att göra Clas Ohlson till ett företag som är rustat för att möta framtiden.

Peter Jelkeby
Tillförordnad vd och koncernchef
Insjön juni 2017

MEGATRENDER som påverkar oss på sikt

Globalisering

I vår sammankopplade värld kommer människor, varor och kapital fortsätta strömma över lands- och regiongränser. Många länder ställer nu samstämmiga krav på ökad miljöhänsyn, respekt för mänskliga rättigheter och hårda tag mot korruption. Vi ser också en ökad protektionism. Därför står vi inför en omställning som kommer att kräva större flexibilitet, planering och en starkare styrning av hur vi gör affärer.

Digitalisering

Digitala tjänster och verktyg förändrar hur människor söker information, interagerar och shoppar. Allt man gör kan omvandlas till data och analyseras. Begreppet "Internet of things" innebär att även produkter kopplas upp och kommunicerar med varandra. Allt detta påverkar kunderbjudandet och interaktionen med kunder, och öppnar upp för nya aktörer och nya affärsmodeller.

Trender som formar framtiden

ATT FÖRSTÅ HUR OMVÄRLDEN FÖRÄNDRAS, vilka omvärldsfaktorer som påverkar och vilka utmaningar och möjligheter det innebär för vår verksamhet och vår förmåga att utvecklas och skapa värde, är helt avgörande för hur konkurrenskraftiga vi kommer att vara när det gäller att möta kundernas behov.

Megatrender som globalisering, digitalisering, ökad efterfrågan på resurser, klimatförändringar och demografiska förändringar påverkar och förändrar vår bransch, vår marknad och samhället vi verkar i. Rådande konsumenttrender speglar i allra högsta grad dessa megatrender.

Självklart påverkas vår bransch också av makroekonomiska förutsättningar som till exempel politisk osäkerhet, Brexit och valutärörelser.

Dessutom genomgår detaljhandeln stora förändringar. Köp- och beteendemönster förändras och befintliga strukturer och arbetssätt utmanas av nya aktörer.

Här beskriver vi de megatrender som påverkar oss på sikt och några av de trender som påverkar oss mest i dagsläget.

Ökad efterfrågan på resurser

Redan idag förbrukas stora mängder resurser i form av vatten, energi, material och livsmedel. Den växande medelklassens ökade efterfrågan på resurser kommer att påverka både kostnader och tillgänglighet. Det sätter fokus på ökad resurseffektivitet, innovation, kemikalier och annan miljöpåverkan i hela värdekedjan.

Klimatförändringar

Global samsyn som Parisavtalet sätter klimatförändringar högt på agendan. Hårdare regleringar kan innebära ökade kostnader för till exempel icke energieffektiva processer och transporter med höga CO₂-utsläpp. Medvetna konsumenter söker i allt högre utsträckning produkter och tjänster som hjälper dem att minska sina kostnader och sin negativa miljöpåverkan.

Demografiska förändringar

En fortsatt befolkningsökning i norra Europa är framför allt koncentrerad till de stora städerna, där en urban livsstil påverkar köpvanor och köpmönster. Befolknings-tillväxten drivs av en ökad invandring och vi ser en ökad mångfald av människor med olika kulturella bakgrunder som kräver ett mer anpassat erbjudande.

Fem trender som påverkar oss mest i dagsläget

Hållbara SÄTT ATT LEVA

En urban livsstil med längre arbetsdagar och arbetsresor innebär att många har svårt att få tiden att räcka till. Det efterfrågas i allt större utsträckning produkter och tjänster som på olika sätt förenklar vardagen. Dessutom söker fler och fler lösningar som stöder en hållbar livsstil. Vi ser en ökad efterfrågan på miljöanpassade produkter, en önskan att hushålla med jordens resurser och en trend mot att vilja hyra, låna eller dela produkter med andra istället för att äga.

FÖR CLAS OHLSON INNEBÄR DETTA att vi fortsätter att utveckla erbjudandet med smarta, prisvärda produkter som löser praktiska små problem samt utvecklar tjänster som underlättar våra kunders vardag och en mer hållbar livsstil.

Engagerade konsumenter med INFLYTANDE

Idag finns möjligheten för konsumenter att på ett enkelt sätt skaffa sig den kunskap de efterfrågar om företag, varumärken och produkter, samt att påverka andra via sociala medier. Med ett oändligt utbud tillgängligt blir det allt viktigare att skapa engagemang genom ökad relevans i både kommunikation, service och sortiment. Många ställer också höga krav på att företagen ska ta ansvar i produktionskedjan och vara goda samhällsmedborgare.

FÖR CLAS OHLSON INNEBÄR DETTA att vara transparenta, ett kontinuerligt arbete med att tillhandahålla relevanta smarta lösningar samt inspiration, tips, goda råd och bra produktinformation. För att kunna vara både relevanta och personliga i vårt erbjudande måste både erbjudandet och kommunikationen anpassas baserat på data och insikter om vad kunden vill ha och hur den handlar.

FLEXIBLA, digitala kundresor

Mobil, digital teknik spelar en allt viktigare roll i konsumenters liv och har revolutionerat köp- och beteendemönster i detaljhandeln. Ständigt uppkopplade konsumenter vill kunna handla när, var och hur de vill och de förväntar sig en smidig och konsekvent köppupplevelse oavsett försäljningskanal, skraddarsydd efter deras behov. Den fysiska butiken blir framförallt en arena för möten och upplevelser när allt fler gör sina inköp på nätet. Kunderna förväntar sig snabba, trygga och bekväma leveranser och leveransalternativen som erbjuds utvecklas ständigt.

FÖR CLAS OHLSON INNEBÄR DETTA fortsatt fokus på att integrera och utveckla våra olika försäljningskanaler, leveransalternativ samt vår förmåga att interagera med våra kunder i digitala kanaler för att ytterligare öka vår tillgänglighet och servicenivå. Digitaliseringen ger oss verktyg att bättre förstå konsumentbeteenden, driva försäljning, bygga lojalitet samt att på ett smidigt sätt kunna möta och stötta kunden genom hela besluts- och köpprocessen.

KOMPLEX konkurrenssituation

Konkurrensen på detaljhandelsmarknaden är hårdare än någonsin. Lokala traditionella handlare utmanas av globala e-handlare som Amazon och Alibaba. Andra digitala aktörer som Google och Facebook breddar kontinuerligt sin affär och utmanar befintliga affärsmodeller ytterligare. Många konkurrerar om samma kunder med liknande sortiment och det är lättare än någonsin att jämföra pris och prestanda.

FÖR CLAS OHLSON INNEBÄR DETTA ett fortsatt arbete med att utveckla vår omnikanalstrategi, vårt produktsortiment och vårt serviceerbjudande, för att i alla kanaler kunna erbjuda relevanta och prisvärda lösningar som inspirerar och hjälper våra kunder i vardagen.

Kamp om TALANGERNA

Förmågan att attrahera och behålla duktiga medarbetare är en stark konkurrensfördel, samtidigt som bristen på rätt kompetens är ett av de största hoten mot företagets framgång och tillväxt. Den unga digitaliserade generationen, millennials, ställer höga krav på vad som är rätt arbetsmiljö för dem. De vill kunna bidra och utvecklas utan att förlora balansen mellan arbete och fritid.

FÖR CLAS OHLSON INNEBÄR DETTA att vi arbetar för ökad flexibilitet och att vi blir tydligare med vad vi erbjuder våra medarbetare. Clas Ohlson ska vara en bra plats att växa på och vår ambition är att stödja våra medarbetare i resan framåt. Vårt ledarskap, vår kompetensutveckling och vår tro på våra medarbetare rustar oss för framtiden och skapar en organisation som är redo att anta nya utmaningar.

Intressenter ger värdefulla insikter

EN LÅNGSIKTIGT LÖNSAM OCH HÅLLBAR VERKSAMHET måste ligga steget före intressenternas krav och förväntningar. Vi har en nära dialog med kunder, medarbetare, leverantörer, ägare och olika samhällsaktörer för att förstå hur de ser på framtiden. De hjälper oss att forma vår strategi.

KUNDER

Att förstå våra kunder och deras behov och förväntningar är avgörande för att lyckas på en alltmer konkurrensutsatt marknad. Vi möter våra kunder varje dag i våra butiker, i kundtjänsten, på chatten och i sociala medier. Vår kundklubb, Club Clas med 2,5 miljoner medlemmar, ger oss också användbar information och viktiga insikter i hur vi kan förbättra vårt erbjudande. Vår årliga kundundersökning visar att vi har mycket nöjda kunder på samtliga marknader och att man gärna rekommenderar oss till vänner och bekanta.

NÄR VI BLICKAR FRAMÅT ser vi att kunderna vill ha relevanta, innovativa produkter och tjänster med ännu bättre miljöpresentanda. Resurseffektiva erbjudanden blir allt viktigare för köpbeslutet.

MEDARBETARE

4 800 medarbetare i sju länder arbetar för att ge våra kunder den allra bästa servicen och det bästa erbjudandet. Engagerade och målinriktade medarbetare är grundläggande för vår expansion och framtida utveckling. Vartannat år genomför vi en undersökning där vi frågar medarbetarna hur de ser på Clas Ohlson, vad vi är bra på och vad som kan förbättras. Årets undersökning visar på ett bra arbetsklimat och gott ledarskap. Över 80 procent är stolta över att arbeta på Clas Ohlson och majoriteten skulle rekommendera andra att arbeta hos oss.

NÄR VI BLICKAR FRAMÅT kommer värderingsstyrda företag att attrahera rätt kompetens. Vikten av ledarskap, mångfald, kompetensutveckling, flexibilitet och fokus på hälsa och välbefinnande förväntas öka.

En nära dialog hjälper oss att forma
vår strategi för framtiden.

AKTIEÄGARE

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq Stockholm sedan 1999 och bolaget har idag drygt 33 000 aktieägare: företag, institutioner och privatpersoner. Många har varit med oss under lång tid. Stabila, engagerade ägare är viktiga för en långsiktig lönsamhet och en hållbar utveckling. Vi träffar våra ägare på årsstämman i Insjön, på aktieträffar och på investerarmöten. Via valberedningen och styrelsen erhålls också viktig information avseende aktieägarvärde.

NÄR VI BLICKAR FRAMÅT är långsiktig lönsamhet och aktieägarvärde fortsatt de viktigaste frågorna.

LEVERANTÖRER

Vi arbetar i nära och förtroendefulla relationer med över 700 leverantörer i ett 30-tal länder. Ett starkt leverantörshät är en förutsättning för prisvärda, innovativa och hållbara erbjudanden. Vi rör oss allt mer mot produkter under egna varumärken och när vi ställer höga krav förväntar sig leverantörerna ett långsiktigt samarbete och rätt förutsättningar för att kunna möta dessa. Viktiga frågor diskuteras i täta kontakter med leverantörerna, vid olika utbildningsinsatser och i revisionsarbetet.

NÄR VI BLICKAR FRAMÅT vill leverantörer gå från att enbart leverera varor till att ingå i strategiska partnerskap, baserade på gemensamt formulerade mål.

SAMHÄLLET

Vi påverkar och påverkas av samhällsaktörer på global, nationell och lokal nivå, som uppmanar företag att ta ett större ansvar. Med lanseringen av FN:s 17 mål för hållbar utveckling får näringslivet en viktigare roll i att lösa de utmaningar samhället står inför. Det ökar förväntningarna på att vi förstår vår påverkan längs värdekedjan, hanterar detta och förhåller oss till FN:s Global Compacts 10 principer gällande mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och antikorrupktion.

NÄR VI BLICKAR FRAMÅT förväntas vi ta ett allt större ansvar för bolagets indirekta påverkan och använda innovation för att driva på skiftet mot en mer hållbar utveckling.

*Gemensamma prioriteringar
sätter ramar och anger riktningen.*

Vi vill inspirera till en bättre vardag

VI ARBETAR FÖR ATT SKAPA EN STARKARE TILLVÄXTPLATTFORM genom att utveckla grunden för vårt koncept, samtidigt som vi anpassar oss till en föränderlig värld och ett växande Clas Ohlson. De gemensamma prioriteringarna tillväxt, expansion och effektivitet sätter ramarna och anger riktningen. Inom varje strategiskt fokusområde arbetar vi med mätbara kortsiktiga prioriteringar som följs upp varje kvartal.

VÅR MISSION

Att hjälpa och inspirera människor att förbättra sin vardag genom att erbjuda smarta, enkla och praktiska lösningar till attraktiva priser.

#1

Öka försäljningen i jämförbara enheter

#2

Expandera med nya butiker i Norden och internationellt

#3

Öka effektivitet i processer och organisation

STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN

Vårt sätt att arbeta

Vi ska effektivisera och förenkla vårt sätt att arbeta.

Se sidorna 26-37.

Våra medarbetare

Vi ska vara högpresterande och kundorienterade.

Se sidorna 32-37.

Kunderbudandet

Vi ska vara det självklara valet för praktiska och hållbara lösningar.

Se sidorna 38-45.

Kundmötet

Vi ska öka lojaliteten hos våra kunder och attrahera nya.

Se sidorna 46-53.

Varuförsörjning

Vi ska optimera vår varuförsörjning, både inköp och distribution.

Se sidorna 54-63.

Expansion

Vi ska expandera samtidigt som vi minskar CO₂-utsläppen relativt vår omsättning.

Se sidorna 64-65.

Ambitiösa mål

FINANSIELLA MÅL

TILLVÄXT

MÅL

En årlig försäljningstillväxt i jämförbara enheter om lägst 2 procent.

MÅL

Etablering av 3–8 nya butiker netto under verksamhetsåret 2016/17. Mål för verksamhetsåret 2017/18 är 10–15 nya butiker netto.

LÖNSAMHET

MÅL

En rörelsemarginal om lägst 10 procent.

MÅL

Utdelningen ska utgöra minst hälften av resultatet per aktie efter skatt med beaktande av den finansiella ställningen. Det är vår utdelningspolicy.

KOMMENTAR

Genom att öka försäljningen i befintlig struktur fortsätter Clas Ohlson att utveckla affären.

KOMMENTAR

Genom att utöka butiksnätet och expandera till nya marknader kan Clas Ohlson ta steg mot visionen att bli en ledande internationell detaljhandelskedja.

KOMMENTAR

Genom att investera i fortsatt expansion och ha en kostnadseffektiv organisation ska rörelsemarginalen uppgå till lägst 10 procent.

KOMMENTAR

Ägarna ska långsiktigt få ta del av bolagets resultat med en utdelning på stabil nivå.

MÅLUPPFYLLELSE

Under verksamhetsåret ökade försäljningen i jämförbara enheter med 1 procent.

MÅLUPPFYLLELSE

Vi öppnade totalt 17 nya butiker i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien, Tyskland och Dubai under året. Netto var tillskottet 11 butiker. Vår första tyska butik invigdes i maj 2016.

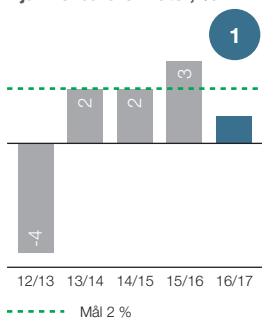
MÅLUPPFYLLELSE

Rörelsemarginalen för verksamhetsåret uppgick till 7,6 procent.

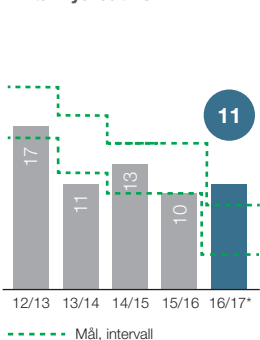
MÅLUPPFYLLELSE

Den för verksamhetsåret föreslagna utdelningen om 6,25 kronor per aktie motsvarar 82 procent av resultatet per aktie före utspädning, vilket är i enlighet med utdelningspolicyen.

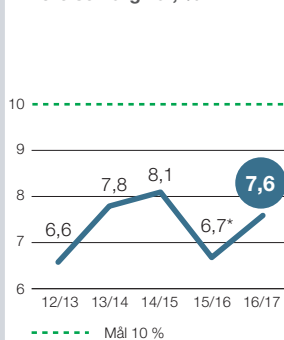
Försäljningstillväxt i jämförbara enheter, %

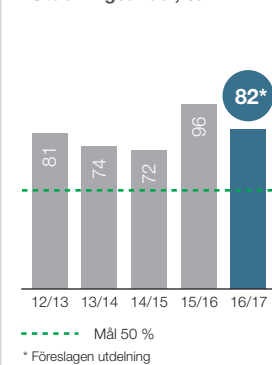
Antal nya butiker

Rörelsemarginal, %

Utdelningsandel, %

HÅLLBARHETSMÅL

MÅL

Andelen produkter för en mer hållbar livsstil ska uppgå till minst 12 procent av försäljningen 2020. Målet uppnåddes och reviderades i maj 2017 till att andelen ska uppgå till minst 25 procent av försäljningen 2020.

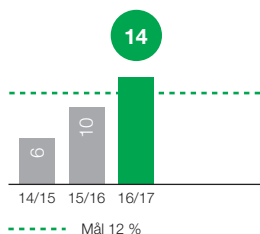
KOMMENTAR

Vi ska öka andelen produkter som stöder en mer hållbar livsstil, produkter som har en positiv eller betydligt lägre miljöpåverkan än en standardprodukt och går utöver de krav vi ställer vad gäller kvalitet, produktsäkerhet och att produkterna är tillverkade under goda förhållanden.

MÅLUPPFYLLELSE

Andelen produkter för en mer hållbar livsstil utgjorde 14 procent av verksamhetsårets totala försäljning, en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående år.

Försäljning produkter för en mer hållbar livsstil, %

MÅL

Minska de relativa CO₂-utsläppen från transporter med minst 50 procent under 2007-2020 till 16 gram CO₂ per tonkilometer. Målet uppnåddes och reviderades i maj 2017 till att minska CO₂-utsläppen relativt vår omsättning.

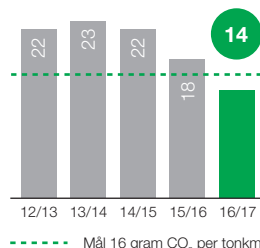
KOMMENTAR

Vi arbetar för att styra om våra transporter till miljömässigt bättre transportslag för att minska Clas Ohlsons utsläpp av CO₂. Andelen tåg ska öka på bekostnad av lastbil och uppgå till hälften av de totala landtransporterna om fyra år.

MÅLUPPFYLLELSE

De relativa CO₂-utsläppen minskade från 18 till 14 gram per tonkilometer gods vilket är ett resultat av ökad samlastning, förbättrad fyllnadsgrad på utgående lastpallar samt bättre miljöprestanda på våra sjötransporter.

CO₂-utsläpp, gram CO₂ per tonkm

MÅL

98 procent av leverantörerna ska leva upp till kraven i vår uppförandekod avseende arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och miljö utan allvarigare avvikelser.

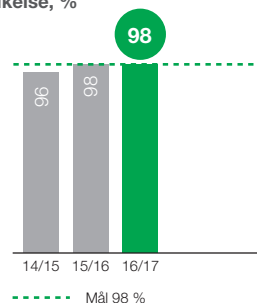
KOMMENTAR

Att följa upp efterlevnaden av de krav vi ställer i vår uppförandekod bidrar till förbättrade förhållanden för leverantörer, deras anställda och det lokala samhället samt ökar förtroende för varumärket Clas Ohlson.

MÅLUPPFYLLELSE

Vi fokuserar på effektiva processer för uppföljning, utbildning och ett proaktivt utvecklingsarbete med strategiska leverantörer. 98 procent av leverantörerna levde upp till kraven 2016/17.

Andel leverantörer som möter kraven i uppförandekoden utan allvarigare avvikelse, %

Hållbarhet är en förutsättning
för att *nå vår vision*.

2016/17

Ett integrerat synsätt

Fortsatt integrering i vår strategi och processer med fokus på kunderbudandet, inköp och transporter.

Uppnått målen för transport och erbjudande. Definierat nya ambitiösa mål till 2020.

Vidareutvecklar transportmålet genom att koppla våra utsläppsmål till vår expansion och våra tillväxtmål. Därmed minskar vi CO₂-emissioner relativt vår omsättning.

2020

Ett hållbart kunderbudande

Vi främjar produkter och tjänster för en mer hållbar livsstil och hjälper våra kunder att minska sin miljöpåverkan.

Vårt hållbara kunderbudande har en tydlig roll och bidrar till att nå Clas Ohlsons vision.

Vi preciserar vår roll inom cirkulär ekonomi.

Långsiktig ambition

En resurseffektiv värdekedja

Vi återanvänder, återvinner och uppfinnar produkter och tjänster, samt utvecklar vårt sätt att arbeta. Allt för att bidra till en mer resurseffektiv värdekedja.

Förutsättning för långsiktighet

härifrån
till
hållbarheten

FÖLJ MED OSS PÅ RESAN MOT
HÅLLBARHETEN. CLASOHLSON.SE

HÅLLBARHET ÄR EN FÖRUTSÄTTNING för långsiktigt lönsamma affärer. Vi har banat väg för att integrera miljö och sociala aspekter i strategi och organisation. Vi har passerat flera milstolpar under året och satt nya mål.

Härifrån till hållbarheten, den gröna pratbubblan i butik och på webben, sätter fokus på vårt hållbara erbjudande. Den ökar kännedomen om produkter med bättre miljöprestanda än jämförbara och hur de bidrar till en hållbar livsstil.

Härifrån till hållbarheten beskriver även den resa vi gör som bolag. Den förtydligar vår ambition och beskriver våra viktigaste frågor. Åtta prioriterade hållbarhetsområden stöder oss på resan.

Ett differentierat erbjudande

Clas Ohlson har ökat försäljningen av produkter för en mer hållbar livsstil till att idag representera 14 procent av vår försäljning. Vårt nya mål är att 25 procent av försäljningen kommer från dessa produkter år 2020.

För att vi ska nå målet krävs ett attraktivt erbjudande, ökad synlighet i försäljningskanalerna och kunskap hos våra medarbetare i butik. Därför introducerar vi nu ett program för att utbilda hållbarhetsambassadörer.

Transporterna rullar vidare

Vi har halverat våra relativa CO₂-utsläpp från transporter jämfört med 2007 och har därmed uppnått vårt mål för år 2020. Eftersom transporter är nyckeln till att väsentligt minska vår påverkan trots vår expansion, har vi satt ett nytt mål att minska CO₂-utsläpp från transporter relativt omsättningen.

Ansvarsfulla inköp

98 procent av våra reviderade leverantörer följer kraven som ställs i vår uppförandekod utan allvarigare avvikelser, en nivå som vi ska bibehålla fram till 2020.

Men även här höjer vi ambitionsnivån. Vi har inlett ett samarbete med Sedex, ett partnerskap för ökad transparens avseende ansvarsfulla inköp. Detta samarbete ger oss ökad effektivitet i revisionsarbetet och gör det möjligt att fokusera våra resurser på strategiska initiativ som bidrar till långsiktigt förändring hos leverantörer.

Mot en resurseffektiv VÄRDEKEDJA

Vi har en långsiktig ambition att bidra till en resurseffektiv värdekedja. För att uppnå detta måste vi främja transparens och utöka vårt utbud av servicelösningar som kompletment till produkt erbjudandet.

Traditionellt har detaljhandel handlat om att sälja produkter. Att utveckla tjänster som hjälper kunder att återanvända och återvinna produkter är centralt för att uppnå resurseffektivitet. Under året har vi i ett antal butiker lanserat möjligheten att hyra verktyg, istället för att köpa. Lärdomar från detta pilotprojekt kommer att ligga till grund för hur vi kan utveckla detta koncept vidare och i större skala.

Åtta prioriterade områden

Våra åtta prioriterade områden beskriver de miljömässiga och sociala aspekter vi ska jobba med, på vilket sätt vi skapar värde och hur vi mäter våra framsteg.

1

Produkter för en mer hållbar livsstil

Många produkter har sin största miljöpåverkan när de används. Vi har en viktig roll att spela i att öka medvetenheten om produkters miljöprestanda, presentera alternativ och ge våra kunder förutsättningar att göra ett välinformerat val.

Våra fem kriterier för produkter för en mer hållbar livsstil, som beskrivs på sidan 40, är utgångspunkten för att kunna särskilja vilka produkter som har bättre miljöprestanda än andra jämförbara produkter. Vi ska fortsätta möta konsumenternas efterfrågan samtidigt som vi identifierar och skapar samarbeten för att utveckla nya produkter för en mer hållbar livsstil.

VÅRT MÅL är att produkter för en mer hållbar livsstil ska stå för 25 procent av försäljningen år 2020. Se vidare sidan 40.

2

Resurseffektiva affärsmodeller

Genom att utveckla mer resurseffektiva affärsmodeller ser vi att vi kan bidra till samhällets skifte från en traditionell linjär syn på tillverkning, användning och avfall till en mer cirkulär ekonomi. Vi arbetar med att identifiera och utvärdera nya affärsmöjligheter som bidrar till högre grad av resurseffektivitet. Med en växande reservdelsförsäljning och reparationservice som är tillgänglig på alla marknader förlänger vi produkters livslängd och genom insamling och pant på till exempel bläckpatroner hjälper kunderna oss att återanvända produkter.

VÅRT MÅL Vi genomför och utvärderar pilotprojekt, såsom till exempel installationer och uthyrning av verktyg, för att kunna definiera relevanta mål.

3

Att vara en attraktiv arbetsgivare

När konkurrensen om arbetskraft blir allt hårdare blir det ännu viktigare att vara ett bolag som delar nya och befintliga medarbetares värderingar. Att vara, och upplevas som, ett hållbart och etiskt företag stöder oss i detta.

Vi attraherar nya talangfulla medarbetare med nya kompetenser samtidigt som mångfaldsfrågor blir allt viktigare. Vi tror att det gynnar innovation och hjälper oss förutse framtida behov och utmaningar. God hälsa, säkerhet och välbefinnande är viktiga framgångsfaktorer.

VÅRT MÅL är att frisknärvarotalet ska överstiga 96 procent år 2020. Se vidare sidan 36.

4

Energieffektivitet

När vi fortsätter växa som bolag är det viktigt att våra CO₂-utsläpp inte växer i samma takt. Mer än 70 procent av de CO₂-utsläpp vi har störst möjlighet att påverka är förknippade med produkttransporter. Idag transporteras 95 procent av våra produkter med båt och tåg, som båda har bra CO₂-profil.

Vi minskar även energianvändning i butiker, på distributionscentralen och på våra kontor.

VÅRT MÅL är att CO₂-utsläppen ska minska relativt vår omsättning. Se vidare sidan 62.

Återanvändning av BLÄCKPATRONER

Genom att ta emot tomma bläckpatroner och tonerkassetter till skrivare förklarar vi återanvändning och minskar risken för att de hamnar i hushållsavfallet. Kunder i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien och Tyskland kan lämna in i alla butiker, och medlemmar i Club Clas och våra företagskunder som är anslutna till Clas Office får även en ersättning.

Under verksamhetsåret tog vi emot mer än 500 000 enheter, jämfört med 330 000 året innan. De skickas till vår leverantör, som återfyller bläckpatronerna och levererar dem tillbaka till oss. Vi säljer dem därefter under eget varumärke till ett förmånligt pris. Så utvecklar vi mer resurseffektiva affärsmodeller.

5

Material och kemikalier i produkter

Vi ser ett större engagemang från konsumenter, allt strängare lagkrav och en ökad insikt om hur farliga kemikalier påverkar vår hälsa och miljö. Med ett tydligt kravställande mot våra leverantörer, god kontroll och ökad transparens säkerställer vi att vi ligger steget före och bibehåller förtroendet från våra kunder.

Redan nu ställer vi högre krav än vad som förväntas enligt lag för produkter som används av barn eller som kommer i kontakt med huden eller livsmedel. Vi fortsätter förbättra våra processer för att hantera, kontrollera och kunna vara transparenta med denna information. Detta ger oss bättre förutsättningar för att identifiera och prioritera kemikalier som kan fasas ut.

VÅRT MÅL är att årligen uppdatera kraven baserat på vetenskapliga rön. Se vidare sidan 56.

7

Affärsetik

Clas Ohlson har en stark företagskultur och vår värdegrund utgör fundamentet för att vara ett ansvarsfullt och förtroendeingivande företag. Vår uppförandekod och våra affärsetiska riktlinjer definierar de krav och förhållningsätt som såväl medarbetare som samarbetspartners förväntas leva upp till. Clas Ohlson har nolltolerans mot korruption och mutor.

Vi arbetar för att alla ska förstå sin roll och företagets förväntningar att alltid agera i enlighet med våra affärsetiska riktlinjer oavsett var i världen vi gör våra affärer. Utbildningar av medarbetare har pågått kontinuerligt under 2016/17.

VÅRT MÅL är att under 2017/18 fortsatt utbilda medarbetare och samarbetspartners samt koppla frågan tydligare till mänskliga rättigheter. Se vidare sidorna 28-31.

6

Mänskliga rättigheter, barnrättsfrågor och arbetsvillkor

Nästan 70 procent av våra produkter tillverkas i länder där det finns en förhöjd risk för avvikelser mot vår uppförandekod. Därför är det viktigt att kontinuerligt kontrollera och följa upp att våra leverantörer lever upp till våra krav avseende arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och miljö.

För att försöka bidra till en bestående positiv förändring hos leverantörer satsar vi, vid sidan av kontinuerliga revisioner, på utbildningsinsatser och vägledning tillsammans med andra företag och organisationer.

VÅRT MÅL är att 98 procent av leverantörerna ska leva upp till våra krav utan allvarligare avvikelser. Se vidare sidan 58.

8

Vår roll i samhället

Genom att vara en positiv kraft i de samhällen där vi har vår verksamhet ökar vi förtroendet hos medarbetare, kunder och andra lokala intressenter.

Att se vår påverkan utifrån kommande generationers perspektiv ger oss den långsiktighet vi behöver i vårt arbete. Därför fokuserar vi på barnrättsfrågor och stöder FN:s Barnrättsprinciper. I Kina har Clas Ohlson sedan länge arbetat förebyggande med frågor kring barnarbete och barnens rätt till sina föräldrar. Vi arbetar även med att informera och involvera barn på våra hemmamarknader i aktiviteter kopplade till viktiga miljöfrågor.

VÅRT MÅL Vi analyserar området för att definiera mål.

Så skapar vi värde för våra intressenter

VÅR VISION ÄR ATT UTVECKLA CLAS OHLSON till en ledande internationell detaljhandelskedja med hög lönsamhet som tillför värde till alla våra intressenter. Vår värdeskapande-modell förklarar hur vi åstadkommer detta.

RESURSER

VERKSAMHETEN

- Över 200 butiker och e-handel i sex länder
- Distributionscentralen i Insjön som nav för effektiv distribution

FINANSIELLT KAPITAL

- 2 251 miljoner kronor i eget kapital

HUMANKAPITAL

- En stark företagskultur
- 4 800 kompetenta och engagerade medarbetare

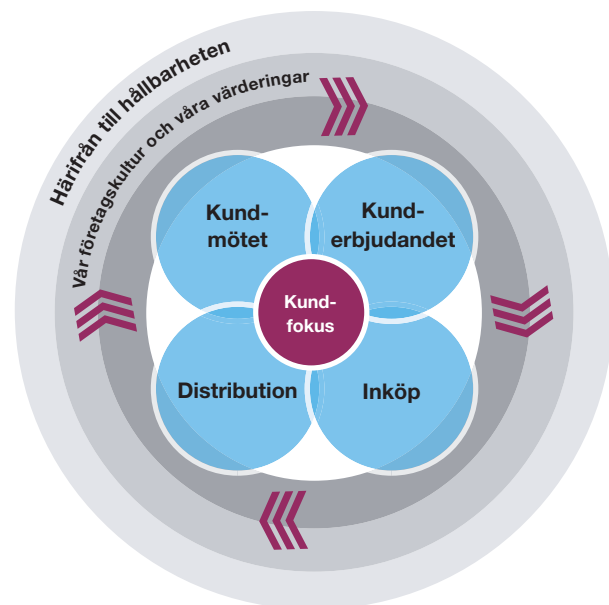
RELATIONSKAPITAL

- Vårt starka varumärke
- 75 miljoner besökare i våra fysiska butiker och allt fler i e-handelsbutiken
- 2,5 miljoner medlemmar i lojalitetsprogrammet Club Clas
- Nära samarbete med mer än 700 leverantörer i Europa och 750 tillverkare i Asien

NATURRESURSER

- Effektiv användning av naturresurser för produktion och distribution

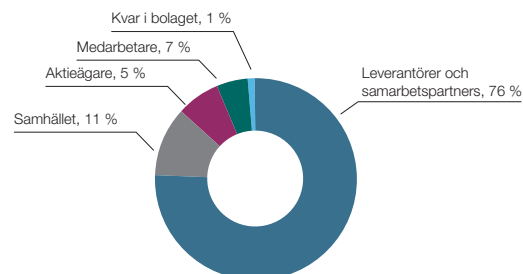
VÅR AFFÄRSMODELL

KUNDEN ÄR I FOKUS för vår affärsmodell. Vi utgår från våra kunder och deras behov och erbjuder smarta, enkla och praktiska lösningar till attraktiva priser som hjälper och inspirerar till en enklare vardag och en mer hållbar livsstil. Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar och vår starka företagskultur och vi arbetar för att integrera hållbarhetsaspekter i hela värdekedjan. Vår verksamhet bygger på tydliga och effektiva processer för kunderbjudandet, kundmötet, inköp och distribution.

Fördelat ekonomiskt värde, per intressentgrupp

Vi skapar värde för våra kunder, men också för andra intressenter som medarbetare i form av lön, leverantörer för inköp av produkter och tjänster, ägare i form av utdelning och samhället i stort avseende skatter och avgifter.

VÅRT ERBJUDANDE

15 000
produkter
för en enklare vardag

10 000
reserudelar

218
butiker
och e-handels-butik

1 300
produkter
för en mer hållbar livsstil

VÄRDE FÖR VÅRA INTRESSETER

KUNDER

- Hög tillgänglighet till ett brett, prisvärt och attraktivt erbjudande
- Trygghet i att köpta produkter uppfyller höga krav på kvalitet, säkerhet och miljö
- Produkter för en mer hållbar livsstil

MEDARBETARE

- En trygg och långsiktig arbetsgivare som erbjuder en stimulerande, utvecklande och säker arbetsmiljö
- Vi rekryterar för ökad mångfald på varje arbetsplats

LEVERANTÖRER OCH AFFÄRSPARTNERS

- Långsiktig och utvecklande affärsrelation
- Utbildning i ansvarsfullt affärsmannaskap

SAMHÄLLET

- Ett bidrag till ekonomisk utveckling
- Arbetstillfällen
- Engagemang i lokalsamhället
- Ett bidrag till ökad resurseffektivitet
- Ett bidrag till minskad miljö- och klimatpåverkan

AKTIEÄGARE

- En långsiktigt hållbar investering som ger god utdelning och värdetillväxt

Styrning för en effektiv verksamhet

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

Vi effektiviserar och förenklar sättet att arbeta genom att implementera nya affärssystem, utveckla processer och organisation och säkerställa integration av hållbarhetsfrågor.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Stärka vår kultur och våra värderingar
- Implementera sCORE och utveckla relaterade processer
- Effektivisera vår organisationsstruktur
- Integrera hållbarhet i den strategiska planeringen

PRIORITERINGAR 2017/18

- Implementera sCORE och relaterade processer
- Anpassa och utveckla organisationen
- Säkerställa fokus på hållbarhet i den strategiska planeringen

EN ROBUST BOLAGSSTYRNING OCH EN VÄRDERINGSDRIVEN FÖRETAGSKULTUR

hjälp oss att öka effektiviteten i våra processer och att integrera etik, miljö och sociala frågor i våra strategiska beslut och i vårt sätt att arbeta.

Clas Ohlson ska fortsätta växa och utvecklas med hög lönsamhet som tillför värde till kunder, medarbetare och andra intressenter, och bidra positivt till de samhällen där vi verkar. Vår kultur och våra värderingar definierar vårt sätt att arbeta. Vi brukar tala om Clas Ohlson-andan. Det är för oss ett förhållningssätt som utgår från handelsmannaskapet och dess hörnstenar: handlingskraft, värme, nytänkande och engagemang. Värderingarna har funnits med sedan starten 1918 och har alltid varit grundläggande för allt arbete i företaget.

En stark styrning

Styrningen av Clas Ohlson utgår från svensk lagstiftning, främst aktiebolagslagen och Nasdaq Stockholms regelverk samt Svensk kod för bolagsstyrning. All verksamhet ska bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning i de länder där vi verkar.

Läs mer om styrningen av Clas Ohlson i Bolagsstyrningsrapporten, sidorna 80-89.

Ett etiskt förhållningssätt

Vår uppförandekod och våra affärsetiska riktlinjer beskriver Clas Ohlsons åtagande att

upprätthålla

höga etiska normer när vi gör affärer och våra förväntningar på varje enskild medarbetare och samarbetspartner. Vi har nolltolerans mot korruption och mutor. Våra affärsetiska riktlinjer och vår uppförandekod inkluderas i samtliga inköpsavtal och vi strävar efter att inkludera dem i alla större avtal. Vi är tydliga med att brott mot de affärsetiska riktlinjerna kan leda till arbetsrättsliga och straffrättsliga konsekvenser eller att samarbeten avslutas.

Vår största risk för korruption finns i inköpsprocessen samt vid ingåendet av större avtal. Därför genomför vi regelbundna utbildningar för alla medarbetare som arbetar med inköp, avtal av större värde samt för våra agenter i Asien. Två mindre fall av brott mot de affärsetiska riktlinjer

Rapportering om AVVIKELSE

Rapportering om misstänkta avvikelser från de affärsetiska riktlinjerna och uppförandekoden kan ske via mejl, alternativt till närmaste chef, hållbarhetschef eller chefsjurist. Sådan anmälan kan göras anonymt.

Utbildning
sätter fokus på
god affärsetik.

Hej!

Chefsjurist
TINA ENGLYST

Tina är sedan sex år vår chefsjurist och hantlar frågor som rör bolagsstyrning, bolagsrätt, avtalsfrågor, immaterialrätt och affärsetik.

Vår starka *värdegrund är plattformen*
– handlingskraft, värme, nytänkande och engagemang.

Vad handlar affärsetik om?

– Affärsetiken behandlar konkurrensrätt, jävsproblematik, korruption, allmänna etiska överväganden och värdegrundsfrågor. De utbildningar vi genomför är en viktig del i det förebyggande arbetet.

Berätta om utbildningarna.

– Vi genomför kontinuerligt utbildningar i de affärsetiska riktlinjerna för alla ledande befattningshavare och landschefer och för de medarbetare som arbetar med större inköp och avtal, men också för våra agenter i Asien. Utbildningen genomförs i mindre grupper, på relevant språk och med lokal anpassning.

Hur anpassar vi till lokala utmaningar?

– De utmaningar vi möter på affärsetikens område skiljer sig åt i de nordiska länderna, med låg risk för korruption, jämfört med till exempel Kina och Indien. Vi måste anpassa både reaktivt och förebyggande arbete efter lokala förutsättningar, vilket förstås är en extra utmaning. Affärsetik är inget man kan bocka av att man är färdig med, utan det krävs ett varaktigt fokus på frågeställningarna och ett stort engagemang på alla nivåer.

**Respekt för BARNES
RÄTTIGHETER**

Clas Ohlson har under många år arbetat förebyggande med frågor kring barnarbete, produktsäkerhet, ansvarsfull marknadsföring och andra frågor som påverkar barn. Vi stöder FN:s Barnrättsprinciper som har tagits fram av FN:s Global Compact, Rädda Barnen och UNICEF. Barnrättsprinciperna vägleder företag hur de ska gå till väga för att respektera och främja barns rättigheter i den egna verksamheten och i förhållandet till produkter och tjänster, på såväl arbetsplatsen som försäljningsplatsen och i samhället.

POLICYER OCH RIKTLINJER beslutade av vår styrelse

- Uppförandekod
- Affärsetiska riktlinjer
- Finanspolicy
- Informationspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Insiderpolicy
- Mångfaldspolicy
- Säkerhetspolicy

Våra viktigaste policyer, riktlinjer, instruktioner och manualer uppdateras och kommuniceras löpande. Allmänna riktlinjer och instruktioner publiceras på vårt intranät och policyer som omfattar samarbetspartners tillgängliggörs via hemsidan.

UPPFÖRANDEKOD

Clas Ohlsons uppförandekod gäller alla delar av vår verksamhet och innehåller riktlinjer för medarbetare, leverantörer och affärspartners vad gäller mänskliga rättigheter, arbetsrätt, hälsa och säkerhet, miljö och antikorrupktion.

Uppförandekoden bygger på internationella konventioner och nationell lagstiftning och regler, bland annat FN:s deklarationer om mänskliga rättigheter och FN:s Barnrättsprinciper, ILO:s kärnkonventioner och OECD:s riktlinjer.

AFFÄRSETISKA RIKTLINJER

Våra affärsetiska riktlinjer beskriver Clas Ohlsons åtagande att upprätthålla höga etiska normer, att fatta affärsmässiga beslut utan personlig vinning eller till förmån för tredje part eller närstående, att inte acceptera, erbjuda, eller betala mutor, samt att följa gällande lagar och förordningar.

Clas Ohlson följer också Institutet Mot Mutors ("IMM") kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet (Näringslivskoden).

na har rapporterats och hanterats under året.

Effektiva affärsprocesser

Våra processer drivs utifrån en gemensam modell som utvecklas och förbättras kontinuerligt. Projektet för införandet av vårt nya affärssystem, sCORE, Systems for Clas Ohlson Retail Efficiency, kommer att öka effektiviteten i varuförsörjningen, göra det enklare att möta ändrade efterfrågemönster och köpbeteende och göra det möjligt att snabbt och effektivt öppna nya butiker och distributionscentraler, också i nya länder.

Projektet, som påbörjades verksamhetsåret 2013/14, löper enligt plan och väntas vara fullt uttrullat under nästa verksamhetsår. sCORE-programmet är ett strategiskt viktigt initiativ som kom-

mer att ytterligare stärka Clas Ohlson.

Styrning för ökad hållbarhet

Vi integrerar viktiga hållbarhetsfrågor i vår strategi och relevanta processer. Det är varje funktions ansvar att driva och utveckla arbetet. Fram till december 2016 hade Clas Ohlson ett hållbarhetsforum som definierade den strategiska inriktningen, satte mål och följde upp arbetet. Hållbarhetsfunktionen ingår nu i koncernledningen och styrelsen uppdateras regelbundet.

Vi har egna revisionsteam på plats i Kina, vår största inköpsmarknad, och genomför regelbundet revisioner för att kontrollera att våra höga förväntningar efterlevs vad gäller arbetsförhållanden,

mänskliga rättigheter och miljö så som de definieras i uppförandekoden. Under verksamhetsåret levde 98 procent av våra leverantörer upp till kraven utan allvarligare avvikelser. Läs mer om våra krav på leverantörerna på sidan 58.

Riskhantering i fokus

Riskhanteringen har hög prioritet och vi fortsätter att utveckla våra verktyg för att identifiera och hantera risker. Rätt hanterat kan risker leda till möjligheter och addera värde till verksamheten. Vi uppdaterar kontinuerligt koncernens risksituation genom en dokumenterad process där frågorna identifieras, värderas, hanteras och rapporteras till koncernledning och styrelsen två gånger per år eller vid behov löpande.

Riskerna sammanställs i riskkartor som tydliggör den samlade exponeringen och prioriterade åtgärder. Respektive

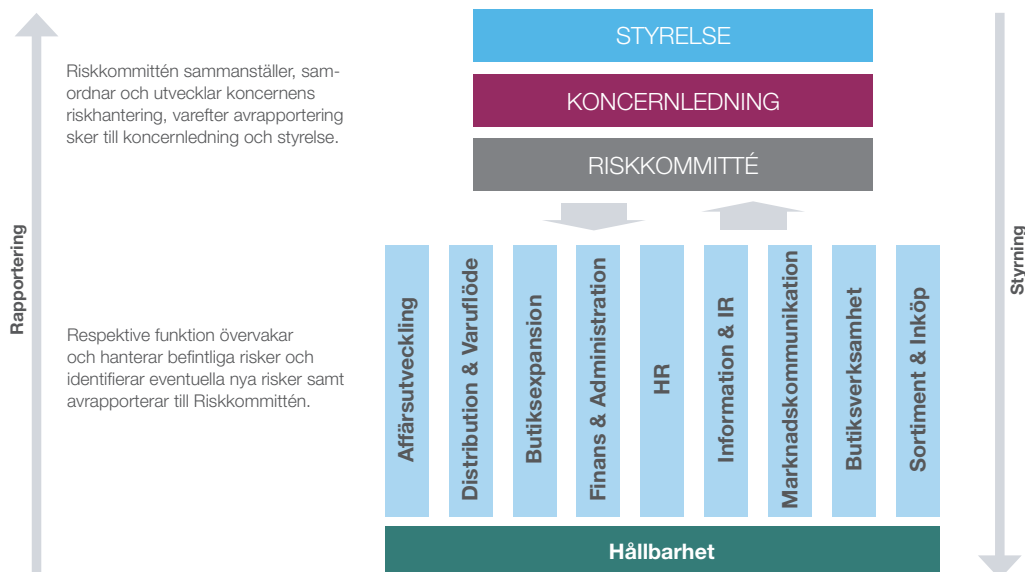
funktion ansvarar för att övervaka och hantera befintliga risker och identifiera nya. Koncernens riskkommitté sammanställer, samordnar och utvecklar riskhanteringen och rapporterar till koncernledningen och till styrelsen.

Rörelserelaterade risker är framför allt etablering på nya marknader, inköp i Asien, IT-system, konkurrens, logistik, strejker, tillgång till nyckelpersoner, socialt ansvar, ett attraktivt sortiment och svinn. Risker av finansiell karaktär utgörs främst av förändrade konjunkturförhållanden, löneinflation, ökade råvarupriser och transportkostnader samt valutaexponering.

Under 2016/17 har hållbarhetsrelaterade risker integrerats på ett tydligare sätt i vår riskprocess.

Läs mer om risker och riskhantering i Förvaltningsberättelsen, sidorna 76-79.

RISKHANTERING

**STRATEGISKT
FOKUS****LÅNGSIKTIG
AMBITION**

Clas Ohlson ska säkerställa en högpresterande och kundorienterad organisation genom att fokusera på ledarskapet, kompetensutvecklingen och ökad mångfald.

**PRIORITERINGAR
2016/17**

- Stärka och utveckla ledarskapet med fokus på ökat engagemang, kundnöjdhet och lönsamhet
- Kompetensutveckla medarbetare med vår nya utbildningsplattform och vårt butiksträningkoncept
- Utveckla förmågan att attrahera och behålla nyckelkompetens
- Öka mångfalden bland våra medarbetare

**PRIORITERINGAR
2017/18**

- Stärka ledarskapet
- Kompetensutveckla medarbetare
- Utveckla förmågan att attrahera och behålla nyckelkompetens
- Öka mångfalden bland våra medarbetare

Värderingar som engagerar

ENGAGERADE OCH MÅLINRIKTADE MEDARBETARE som delar våra värderingar och vill växa med oss är grundläggande för vår fortsatta expansion och utveckling. Tillsammans finner vi nya, smarta lösningar på praktiska problem i vardagen. Clas Ohlson har idag cirka 4 800 medarbetare i sju länder.

Clas Ohlson ska vara en attraktiv arbetsgivare som kan utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare, samtidigt som vi attraherar ny kompetens. Det är nyckeln till en fortsatt framgångsrik tillväxt. Vi erbjuder en god arbetsmiljö med stora möjligheter till personlig och professionell utveckling. Vår expansion öppnar för utmanande och varierande arbetsuppgifter, och internationella karriärvägar.

Vi har en passion för affärer

Vår starka värdegrund är grunden som styr allt arbete inom företaget och hur vi förhåller oss till varandra, våra kunder, leverantörer och samhället i stort. Kärnan i vår värdegrund är handelsmannaskapet. Vi förstår kundernas behov, och vi har

en passion för goda affärer som är bra för oss och bra för våra kunder.

Värderingarna viktiga i rekryteringen

I rekryteringsprocesserna söker vi medarbetare som vill växa och utvecklas med Clas Ohlson och som delar våra värderingar. Vi strävar efter mångfald och är övertygade om att olika kompetenser och bakgrund är vad som krävs för en fortsatt framgångsrik tillväxt, på såväl nya som etablerade marknader.

Servicekänsla, engagemang och en affärsinriktad inställning är viktiga grundförutsättningar för att trivas hos oss.

VÅRA VÄRDERINGAR

Handelsmannaskapet är kärnan i Clas Ohlson-andan och vilar på fyra hörnstenar:

**Handlingskraft, värme,
nytänkande och engagemang.**

Att vara en *attraktiv arbetsgivare* är
nyckeln till en fortsatt framgångsrik tillväxt.

Kompetensutveckling och karriärvägar

Vårt introduktionsprogram säkerställer att alla nyanställda får en bred förståelse för Clas Ohlsons historia och värderingar, vår vision, mission och vårt hållbarhetsarbete för att kunna bära med sig i mötet med kunder och andra intressenter.

När förutsättningarna förändras måste vi också förändras. Varje medarbetare får kontinuerlig kompetensutveckling och individuellt anpassad vidareutbildning, individuellt eller i grupp. Clas Ohlson Academy samordnar och driver utbildning på alla nivåer och marknader.

Lärandet sker framför allt i vardagen. Nya arbetsuppgifter är en väg till nya utmaningar inom koncernen och det finns stora möjligheter att fördjupa sin kunskap eller byta inriktning och att arbeta internationellt. Genom karriärplanering och intern utveckling säkerställer vi att Clas Ohlson-andan följer med till nya marknader.

I första hand rekryterar vi internt och över 50 procent av våra butikschefer har tidigare haft en annan position inom företaget.

78

engagemangsindex

Engagemanget är stort bland alla medarbetare och index ökade från 77 till 78 i senaste medarbetarundersökningen.

CLASROOM är vår nya utbildningsportal

Under verksamhetsåret 2016/17 rullade vi ut Clasroom, en ny utbildningsportal, på samtliga marknader.

Ökad produktkännedomen ger trygghet i mötet med våra kunder och vi vet från den senaste medarbetarundersökningen att produktutbildningar är det som efterfrågas mest av både chefer och medarbetare när det gäller utbildning. Clasroom ger möjlighet att välja när och var man genomför sin utbildning och fungerar lika bra på datorn som på mobila plattformar.

Stort ENGAGEMANG

Hela 89 procent av Clas Ohlsons medarbetare deltog i vår senaste medarbetarundersökning som genomfördes under hösten 2016. Över 80 procent av våra anställda är stolta över att arbeta på Clas Ohlson, och majoriteten skulle rekommendera andra att arbeta hos oss.

Engagemanget har ökat från 77 till 78 vilket är över benchmark, dvs när vi jämför oss mot liknande arbetsplatser.

MÅNGFALD i fokus

I hela koncernen är fördelningen 42 procent kvinnor och 58 procent män. Under året uppgick andelen kvinnliga chefer till 34 procent, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Målet är att inget kön ska stå för mindre än 40 procent i varje enskild yrkeskategori.

Vi arbetar också för en ökad balans gällande ålder och strävar efter att rekrytera fler äldre medarbetare till vår verksamhet.

Mångfald möter marknadens behov

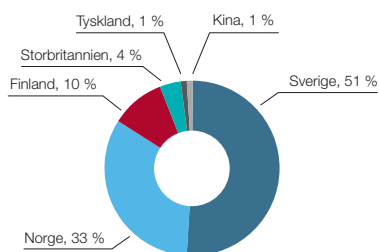
Vi strävar efter att det på varje arbetsplats ska finnas medarbetare med olika bakgrund, kompetenser och erfarenheter. En ökad mångfald bidrar till kreativitet och innovationskraft och hjälper oss att möta behov och utmaningar på våra växande marknader.

Clas Ohlson ska också vara en inkluderande arbetsplats, där vi respekterar varandra och agerar i enlighet med Clas Ohlsons värdegrund. Vi har nolltolerans

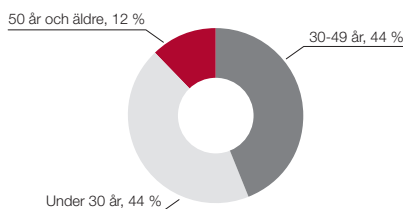
mot alla former av diskriminering och trakasserier. Alla medarbetare har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Ingen får diskrimineras på grund av kön, ålder, religion, etnisk bakgrund, funktionshinder eller sexuell läggning.

Vi arbetar för en ökad mångfald genom rekrytering och riktad kompetensutveckling. Under verksamhetsåret 2016/17 har styrelsen beslutat om en koncernövergripande mångfaldspolicy. Vi har också genomfört en nulägesanalys, satt upp relevanta mål och definierat nyckeltal.

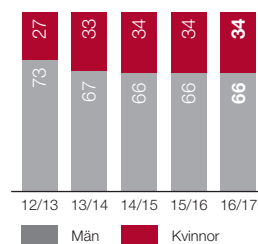
Medarbetare per land, %

Åldersfördelning, %

Chefer, andel kvinnor/män, %

PRAKTIK som leder till jobb

Tillsammans med Arbetsförmedlingen i Sverige arbetar vi sedan 2013 för att hjälpa unga människor som står utanför arbetsmarknaden med att få viktig praktisk erfarenhet av arbetslivet. Under 2016/17 tog vi emot 80 praktikanter, varav cirka 25 procent erbjudits anställning efter praktikens slut.

Inom ramen för programmet har vi lagt till en avsiktsförklaring kallad "Sverige tillsammans" där vi som stor arbetsgivare tar ställning för att bidra till en bättre integration. För vår del innebär det att utmana oss själva vad gäller språkkrav för de praktikanter vi tar emot. Under året har vi också breddat samarbetet med Arbetsförmedlingen till att även omfatta långtidsarbetslösa personer över 50 år.

I Finland arbetar vi sedan fyra år tillbaka med så kallad rekryteringsutbildning för unga i åldern 18-30 år som har gymnasial utbildning eller lägre och är arbetslösa eller hotas av arbetslöshet. Deltagarna får praktisera i butik i fem månader samtidigt som de får en teoriutbildning som leder till en grundläggande yrkesexamen inom handel. Av de 18 som deltagit i utbildningen under 2016/17 har hälften erbjudits anställning hos oss.

Framtidens ledare

Ett bra ledarskap stärker och utvecklar individer och företag. På Clas Ohlson handlar ledarskapet om att ta tillvara och utveckla våra medarbetare, för att skapa goda affärer med ständigt fokus på kunden.

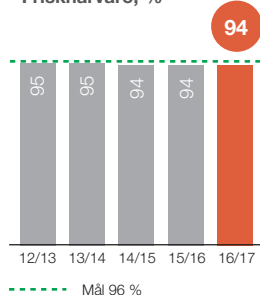
Interna ledarskapsprogram stöttar våra ledare i deras utveckling och säkerställer ett gemensamt ledarskap och vår framtida ledarförsörjning. Under verksamhetsåret har vi framför allt fokuserat på kompetensutveckling av teamledare samt chefer i nyckelbefattningar inom hela företaget.

Fokus på välbefinnande

Det är viktigt för oss att kunna erbjuda en stimulerande och hälsosam arbetsmiljö, där våra medarbetare mår fysiskt och psykiskt bra, och känner tillit, gemenskap och trygghet. Clas Ohlson jobbar aktivt och förebyggande för att öka frisknärvaron, bland annat genom satsningar på ledarskap och friskvård.

Medarbetare som trivs och mår bra har stort engagemang, stannar längre och är viktiga ambassadörer för Clas Ohlson. Vår målsättning är att frisknärvaron ska överstiga 96 procent på årsbasis. Verksamhetsåret 2016/17 var frisknärvaron 94 procent.

Frisknärvaro, %

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

Teamledare MATTIAS CARLSSON

Mattias har jobbat på Clas Ohlson i fem år, först som säljare i butiken i Haninge, nu är han på plats i Hamburg – i en ny roll som teamledare.

Ny roll
i Hamburg
vidgar
vyerna.

Varför sökte du till Tyskland?

– Jag trivdes som säljare i Clas Ohlsons butik i Haninge, men kände att det var dags att göra något nytt. Jag bodde i Tyskland som barn och har alltid känt att det vore roligt att komma tillbaka så när jag fick höra att vi skulle öppna butiker i Tyskland tvekade jag inte en sekund.

Berätta om jobbet som teamledare.

– Först arbetade jag som kategoriexpert, men för ett år sedan fick jag chansen att ta över rollen som teamledare för säljlogistik i den nya butiken på Jungfernstieg. Att vara teamledare innebär att jag förväntas prioritera och fördela arbetsuppgifter till mina kollegor, vilket innebär ett större ansvar för mig. Jag känner att jag hela tiden lär mig nya saker och trivs väldigt bra i rollen.

Vad är skillnaden mellan Haninge och Hamburg?

– Även om mycket är likt finns en del skillnader. Här i Tyskland får vi jobba mer med att förklara bredden i sortimentet för kunderna och kollegor emellan så är vi nog lite rakare i vår kommunikation, eftersom man är mer van vid att ge och ta instruktioner och direkta arbetsuppgifter. I Sverige upplever jag att man är mer coachande.

– Jag trivs väldigt bra inom detaljhandeln och Clas Ohlsons värderingar och företagskultur passar mig. Clas Ohlson är på en spännande resa, och jag vill vara en del av den!

Vi arbetar kontinuerligt med att
förbättra vårt erbjudande till kunderna.

Produkter för en bättre vardag

CLAS OHLSON ERBJUDER SMARTA, enkla, praktiska och prisvärda lösningar för hemmet och kontoret. Vårt erbjudande ska förenkla och inspirera i vardagen. Sortimentet ska vara brett och attraktivt, särskiljande och konkurrenskraftigt på de marknader där vi verkar.

Clas Ohlson har ett brett sortiment inom fem olika produktkategorier: Bygg, El, Multimedia, Hem och Fritid. I sortimentet ingår både våra egna och andra välkända varumärken. Dessutom erbjuder vi reservdelar och tillbehör som förlänger produkternas livslängd. Våra kunder får hjälp med tips och råd av våra medarbetare i butik, per telefon eller på webben.

Ett sortiment i ständig förändring

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vårt erbjudande till kunderna. Nya produkter tillkommer, befintliga produkter utvecklas och förändras och några fasas ut. Vi följer nogsamt trender och konsumtionsmönster och anpassar också vårt erbjudande till lokala marknader.

Cirka 15 procent av sortimentet byts ut varje år, och våra kunder hittar nyheter varje vecka i våra butiker och i vår e-handelsbutik. Det ska vara lätt att hitta rätt produkt för sina behov, men vi vill även inspirera till nya lösningar och en mer hållbar livsstil.

Produkter för en mer hållbar livsstil

Vårt breda sortiment och miljontals kundkontakter ger oss både ett ansvar och en möjlighet att bidra till samhällets hållbara utveckling. Att aktivt arbeta för att erbjuda fler produkter som bidrar till en mer hållbar livsstil är därför prioriterat i vårt arbete med att utveckla produktsortimentet. Det är också något som vi vet att våra kunder efterfrågar, och vi är övertygade om att det kommer att få en allt större påverkan på köpbeslutet framöver.

HÖGA KRAV och kontinuerlig utvärdering

För att en produkt ska få ta plats i vårt sortiment ställer vi höga krav på funktion, pris, kvalitet och kemikalieinnehåll, samt att de tillverkas under goda förhållanden. Produkter vi redan säljer utvärderas löpande utifrån efterfrågan, kundnöjdhet och lönsamhet.

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

Ett produkt- och serviceerbjudande som utgår från kundens behov, rådande trender och inspirerar till en hållbar livsstil är centralt för att vara bäst på att lösa vardagens praktiska problem.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Stärka egna varumärken
- Säkra konkurrenskraftiga priser
- Utöka sortimentet för en mer hållbar livsstil

PRIORITERINGAR 2017/18

- Optimera kategori- och produktmix
- Säkra ett prisvärt och hållbart erbjudande
- Stärka egna varumärken
- Öka försäljningen av produkter för en mer hållbar livsstil

25%

hållbart

Vi har höjt ambitionsnivån och satt nya mål. Andelen produkter för en mer hållbar livsstil ska uppgå till 25 procent av försäljningen år 2020.

KRITERIER för produkter för en mer hållbar livsstil

Produkter för en mer hållbar livsstil ska uppfylla våra generella krav och minst ett av följande kriterier:

- Minskar energi- eller vattenförbrukning i hemmet
- Underlättar återvinning eller är tillverkade av återvunnet material
- Återanvänder eller minskar avfall
- Har en förbättrad miljöprestanda, till exempel miljömärkta produkter
- Är optimerad utifrån materialanvändning eller att särskilda kemikalier fasats ut.

Under verksamhetsåret har vi bedömt alla produkter i sortimentet och nu är nära 1 300 godkända, jämfört med 450 året innan.

Under verksamhetsåret 2016/17 ökade andelen produkter för en mer hållbar livsstil till 14 procent av försäljningen vilket överträffade målet om 12 procent år 2020. Vi har därför höjt ambitionsnivån ytterligare och satt ett nytt mål om att andelen produkter för en mer hållbar livsstil ska uppgå till 25 procent av försäljningen år 2020.

Reservdelar ger längre livslängd

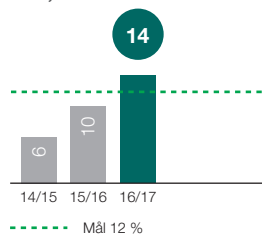
Vårt sortiment av reservdelar är en bra affär både för oss och våra kunder, samtidigt som vi hjälps åt att spara resurser och förlänga produktens livslängd. Vår e-handelsbutik erbjuder ett enkelt söksystem för över 10 000 reservdelar, även för produkter som inte längre lagerförs. Reservdelsortimentet är mycket uppskattat och under verksamhetsåret ökade försäljningen med 17 procent.

Reservdelsortimentet är tillgängligt på alla Clas Ohlsons marknader men med lokala variationer i utbud i Storbritannien, Tyskland och Dubai. Ett antal reservdelsartiklar finns också tillgängliga i våra fysiska butiker, som lagerför utifrån lokal efterfrågan.

Allt för kontoret. Och lite till.

Clas Office är vårt erbjudande för små och medelstora företag. Försäljning till företag är i sig inget nytt men genom Clas Office har vi möjlighet att erbjuda ännu mer relevanta erbjudanden och rabatter, tillsammans med enklare registrerings- och faktureringsalternativ. Vår tillgänglighet via butiks nät och e-handelsbutik, vårt breda sortiment samt utökade utbud av kontorsprodukter bidrar också till att göra det enkelt för företag att samla alla sina inköp för kontoret på ett och samma ställe – oavsett bransch och behov. Clas Office finns idag på den svenska och norska marknaden.

Andel produkter för en mer hållbar livsstil, %

Smarta SOLCELLER lyser upp

Vår stora satsning på solcellsbelysning fortsätter. Under våren lanserade vi en rad nyheter. Vi breddar sortimentet samtidigt som vi satsar på design. Lampor med solceller är riktigt smarta produkter som man kan placera var man vill. De lyser upp samtidigt som de är snälla mot både plånbok och miljö.

TÄND ETT LJUS och låt det brinna

Clas Ohlson tar ytterligare steg för att erbjuda kunderna produkter för en mer hållbar livsstil och tillverkar nu hela ljussortimentet för inomhusbruk av förnybara råvaror. Kronljus, värmeljus och blockljus tillverkas av 100 procent stearin, medan doftljusen tillverkas av ett vegetabiliskt vax. Nu kan våra kunder tända ett ljus med gott samvete!

Barnens SÄKERHET i fokus

För barnen är hela hemmet en spännande värld att utforska, men även de mest vardagliga sakerna kan innebära en fara för de minsta. Därför har Clas Ohlson tagit fram flera produkter som minskar risken för t ex klämskador och fallskador.

Utöver olika lösningar för att göra hemmet till en säkrare plats finns sedan tidigare flera produkter i Clas Ohlsons sortiment som bidrar till ökad barnsäkerhet även utanför hemmet, som reflexvästar, hörselskydd och flytvästar.

PRISVÄRT OCH SMART för matte och husse

Våren 2017 lanserade Clas Ohlson ett helt nytt sortiment för hund- och kattägare med mängder av prisvärda och smarta produkter som gör vardagen med husdjur lite enklare.

Vi vill att alla produkter i sortimentet ska erbjuda något extra, som att alla koppel har insydda reflexer. Flera produkter har en tydlig miljöprofil, som hundbajspåsar som är tillverkade av 100 procent biologiskt nedbrytbara material, och matskålar av återvunnen plast.

WORKWEAR by Clas Ohlson

Efter att ha testat försäljning av arbetskläder i ett mindre antal butiker lanserade vi i maj 2017 en egen kollektion under varumärket Workwear by Clas Ohlson.

I sortimentet, som är i unisexstorlekar, ingår byxor, t-shirts, skjorta, jacka, bälte, hängslen, mössa, strumpor, knäskydd och underställ. Kläderna är användbara för allehanda hemfixarprojekt, samtidigt som passform och design gör att man känner sig bekväm även i andra sammanhang.

Workwear by Clas Ohlson har detaljer som vanligtvis återfinns i dyrare plagg, och produkterna är märkta med Oeko-Tex®, som är världens ledande märkningsstandard för textilier, med höga krav avseende hälsofarliga ämnen.

Högt ställda krav på kvalitet, säkerhet och hälsa

Kvalitet är viktigt för oss och våra kunder. Vi är extra noga med de produkter som bär våra egna varumärken och de går igenom många tester innan de godkänns. Den första kontrollen sker när våra tekniker gör avancerade tester av kvalitet, funktion, säkerhet och livslängd på de provprodukter som inköparna tagit hem från mässor eller inköpsresor. Först när teknikerna bedömer att produkten håller måttet och leverantören lever upp till vår uppförandekod, lägger vi en order. Läs mer om våra krav på leverantörerna på sidan 58.

Kontinuerlig uppföljning är en viktig del i kvalitetsarbetet och vi följer löpande reklameringsstatistik och kundomdömen för fortsatt utveckling och förbättring av hela vårt sortiment.

Vi arbetar också för att minimera användningen av farliga kemikalier i vårt produktsortiment, och har satt upp högre krav än vad lagstiftningen kräver

för produkter som används av barn samt produkter som kommer i kontakt med hud eller livsmedel. Testerna görs i våra egna verkstäder och laboratorier och vi samarbetar även med flera oberoende testinstitut, som Intertek, Semko och Statens Provningsanstalt.

Smarta förpackningar

Under året har vi uppdaterat de krav vi ställer på våra leverantörer gällande förpackningar. Kraven inkluderar val av material och design, där vi eftersträvar att undvika onödigt emballage framförallt på produkter som vi säljer stora volymer av.

Tillsammans med en leverantör i Kina har vi genomfört ett pilotprojekt för att ta nästa steg inom förpackningsområdet. Vi har tagit fram en optimerad förpackning vad gäller transport, säljförpackning och mer hållbara materialval. Vi har även förstärkt vår organisation i Kina med en förpackningstekniker för att kunna ta ännu större ansvar vad gäller våra förpackningar och emballage.

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

Förpackningsavdelningen BJÖRN OGRAHN

Björn är funktionschef för förpackningsdesign och jobbar med att formge produktförpackningar för våra egna varumärken.

Förpackningen
är en viktig
del av våra
produkter.

Förpackningar som klarar nästan allt

Förpackningen är en viktig del av våra produkter, som skydd vid transporter men också för god exponering och hantering i butiken, och för transporten hem från butik.

– Återvinning står högt på agendan och vi arbetar kontinuerligt för att minska förpackningsavfallet. Våra förpackningar ska vara så hållbara och återvinningsbara som det bara går, säger Björn Ograhn, funktionschef förpackningsdesign.

När vi väljer ut och lanserar nya produkter är en genomlysning och optimering av förpackningen idag en självklarhet. Det gäller allt från val av material och design till att i vissa fall välja bort förpackning helt och hållet. När det gäller äldre produkter som funnits med i sortimentet sedan många år, går vi igenom alla produktområden systematiskt för att se vilka möjligheter som finns för att framförallt minimera mängden emballage.

– Vi har gjort ett omtag inom flera områden, bland annat är vi just klara med en översyn av förpackningarna för ljud- och bildkablar. Vi har minskat förpackningsstorleken och därmed optimerat transportererna med 10-20 procent. Förpackningen kommer dessutom att vara gjord av FSC-märkt papper och plasttråget i återvunnen RPET-plast.

Altered:Nozzle vann Clas Ohlson PRODUCT INNOVATION CHALLENGE

Ett nytt innovativt munstycke som passar alla kranar och minskar åtgången av vatten med upp till 98 procent, vann Clas Ohlson Innovation Challenge. I juni finns den tillgänglig på alla Clas Ohlsons marknader.

– Altered:Nozzle är vårt bidrag till att lösa ett växande globalt problem, säger Johan Nihlén, en av grundarna och vd på Altered. Genom att vattnet finfördelas nyttjas varje droppe och du använder bara en bråkdel av den vattenförbrukning en vanlig kran kräver.

Clas Ohlson Product Innovation Challenge är ett led i Härifrån till hållbarheten och är en tävling för alla som har en produktidé som är ny på marknaden, som passar in i vårt sortiment och som bidrar till en hållbar livsstil.

Egna varumärken
ger *bredare urval.*

Ökad andel egna varumärken

Våra egna varumärken kompletterar sortimentet inom samtliga produktkategorier och erbjuder kunden ett bredare urval och större möjligheter att välja den prisnivå och de egenskaper som passar behovet bäst.

Vi ställer höga krav på kvalitet, funktionalitet och hållbarhet. Alla våra egna produkter går igenom många tester innan de godkänns, både

i Insjön och på plats i fabrikena, innan vi lägger första ordern.

Under verksamhetsåret 2016/17 svarade våra egna varumärken för 35 procent av omsättningen och målsättningen är att öka andelen ytterligare. Under året har vi bland annat förtydligat och förstärkt våra varumärkesstrategier med nya måltal och garantier.

asaklitt

Friluftsliv, träning, cykel och rese-tillbehör som inspirerar till ett aktivt liv.

capere

Beslag, kroker, hängare och badrumsinredning med fokus på design.

**clas
ohlson**

Problemlösning, smarta kit och förbrukningsartiklar som till exempel färg, städartiklar och kontorsmateriel.

Cocraft

Elhandverktyg, stationära maskiner, handverktyg, måleritillbehör, trädgårdsverktyg, garageförvaring och hänglås.

coline

Köksmaskiner och köksredskap, hushållsprodukter och produkter för hygien och hälsa.

COSTECH

Arbetsbelysning, värme, ventilation, digitala mätinstrument och elinstallationsmateriel.

exibel

Multimediaprodukter, som ljudanläggningar, hörlurar, kablar och telefonitillbehör, samt kontorsmaskiner och larmprodukter.

**north
LIGHT**

Designade produkter inom belysning samt energibesparande produkter och ljuskällor.

PROAQUA
WATERSPORTS EQUIPMENT

Vattensportutrustning, inklusive badleksaker, snorklar, simglasögon och våtdräkter.

Våra fem PRODUKTKATEGORIER

Bygg

Inom kategorin Bygg säljer vi verktyg, beslag och material som gör det enklare och roligare att renovera, bygga, måla och fixa. Vi fokuserar på de mindre projekten. Hos Clas Ohlson finns verktygen för att få jobbet gjort, färgen för att måla om och allt som behövs för att renovera och fixa hemma. [COCRAFT](#), [CAPERE](#) och [CLAS OHLSON](#) är egna varumärken inom denna kategori.

EI

Clas Ohlson har många smarta, säkra och energisnåla lösningar för elsmarta hem och kontor. Innovationsgraden är hög och designen på produkterna har fått en allt viktigare roll. Clas Ohlson erbjuder produkter för att överföra, ladda, övervaka, mäta, lysa, värma, koppla ihop, installera, driva och ventileras. En stor del av försäljningen inom denna kategori kommer från de egna varumärkena [COTECH](#) och [NORTHLIGHT](#).

Multimedia

Vårt sortiment inom Multimedia ska med enkla och smarta lösningar koppla ihop nätverk, musik, film, utskrifter och mycket mer. Stora delar av sortimentet byts ut frekvent på grund av nya behov och den snabba teknikutvecklingen, men vi tillhandahåller även produkter ur äldre teknikutvecklingen. [EXIBEL](#) och [CLAS OHLSON](#) är egna varumärken inom denna kategori.

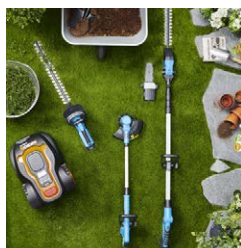
Hem

Vi har tusentals prisvärda produkter som gör vardagen både enklare och roligare. I sortimentet finns produkter för köket, städskrubben, garderoben, tvättstugan och badrummet. Stora delar av sortimentet byts ut varje år för att följa de trender som råder. Inom Hem erbjuder vi våra egna varumärken [COLINE](#) och [CLAS OHLSON](#).

Fritid

Inom kategorin Fritid hittar du produkter för friluftsliv, trädgård, sport och träning, resor, båt och lek. Noga utvalda produkter bidrar till en aktiv fritid för barn och vuxna, både ute och inne, och året om. [COCRAFT](#) och [ASAKLITT](#) är våra egna varumärken inom denna kategori.

Det ska vara *enkelt, prisvärt
och inspirerande.*

Kundmötet är centralt

DET SKA VARA ENKELT OCH SMIDIGT, inspirerande och prisvärt att handla på Clas Ohlson. Vi erbjuder tillgänglighet och service genom en mix av olika försäljningskanaler. Clas Ohlsons servicekoncept bygger på den energi och kompetens som finns hos våra medarbetare.

Vi vill möta våra kunder med engagemang och proaktivitet. Våra medarbetare i butik, i kundtjänst eller på chatten, som möter kunden varje dag, är viktiga varumärkesbärare och varumärkesbyggare.

Vi möter kunden i flera kanaler

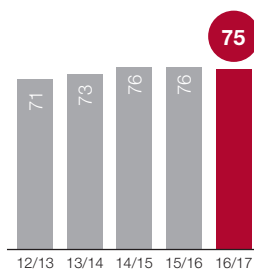
Vi arbetar kontinuerligt för att utveckla våra olika försäljningskanaler och erbjuda kunderna en smidig och inspirerande köppplevelse. Försäljningskanalerna ska samverka fullt ut, det som i branschen kallas för omnikanal. Vår målsättning är att hantera alla säljkanaler som en helhet och minimera skillnaderna mellan den fysiska och digitala butiken. Vi möter också våra kunder i sociala medier i allt större utsträckning.

Butikerna är den viktigaste säljkanalen i vår omnikanalstrategi och vårt butikskoncept utvecklas och förändras hela tiden med nya lösningar och idéer. Det ska vara lätt för kunderna att hitta och vi lägger stor vikt vid varuläggning och navigation för att spara tid både för kunder och medarbetare. Clas Ohlson har också olika butiksformat där storlek och produkt erbjudande anpassas utifrån läge och konkurrens på orten, för att bättre kunna serva kunden och driva försäljningen.

39
miljoner kunder

Antal besökare i våra butiker uppgick under året till 75 miljoner. Konverteringsgraden ökade och antalet kunder uppgick till 39 miljoner.

Antal besökare i butik, miljoner

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

God service och en smidig köppplevelse är centralt för att öka lojaliteten hos befintliga kunder och attrahera nya.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Förstärka vårt goda kundbemötande
- Vidareutveckla nya butiksformat
- Utveckla och nyttja kundklubben Club Clas
- Ta nästa steg i vår kommunikationsstrategi och optimera mediemixen.

PRIORITERINGAR 2017/18

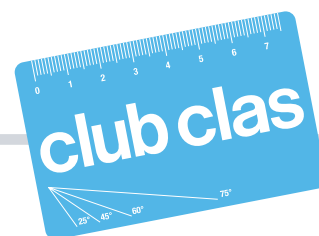
- Förstärka vårt goda kundbemötande
- Utvärdera och vidareutveckla nya butiksformat
- Utveckla och nyttja kundklubben Club Clas
- Ta nästa steg i kundkommunikationen om vårt sortiment av mer hållbara produkter

Butiksformaten har varierande yta och sortimentet är olika brett i de olika butikerna. Produkter som inte finns i butiken går att beställa för hemleverans eller för upphämtning i butik.

Vår e-handelsbutik är en viktig kanal i kundmötet, inte minst på marknader där kännedomen om Clas Ohlson är lägre. Många konsumenter söker information på nätet och besök på hemsidan bidrar till fler besök och ökad försäljning i våra

butiker. Såväl trafik till e-handelsbutiken som konverteringen ökar kraftigt.

Clas Ohlson investerar just nu i ett nytt affärssystem som kommer att göra det möjligt för oss att ta nästa steg i utvecklingen av vårt omnikanalerbjudande. Vi kommer att kunna höja servicenivån för våra kunder ytterligare genom att på ett ännu bättre sätt erbjuda relevanta produkter i rätt försäljningskanal vid rätt tidpunkt.

Club Clas FÖR LOJALA KUNDER

Club Clas är vår kundklubb för alla som uppskattar användbara och praktiska lösningar på vardagsproblemen. I medlemskapet ingår klubbavbatter, specialerbjudanden och inbjudningar till olika butiksevenemang. Köphistoriken sparas och kunderna uppskattar att få mer träffsäkra erbjudanden. Butiker med många klubbmedlemmar har ett högre snittköp och en högre konverteringsgrad. Club Clas finns än så länge i Sverige och i Finland, men vi planerar lansering på övriga marknader.

Clas Ohlson COMPACT STORE

Hösten 2016 öppnade Clas Ohlson Compact Store i Hornstull i Stockholm. Det är en mindre butik, men fylld med smarta produkter och praktiska lösningar. Här kan man beställa från vår e-handelsbutik och hyra de verktyg man behöver för sitt hemmaprojekt. Vi kompletterar våra större butiker med mindre format som en del i vår expansionsstrategi. Vi vill finnas där våra kunder rör sig i vardagen.

Nöjda och LOJALA KUNDER

Clas Ohlson genomför kontinuerligt undersökningar för att få kundernas syn på hur väl vi möter deras förväntningar. Det senaste resultatet visar ett kundnöjdhetsindex på 85.

Våra kunder uppskattar vår personal allra mest och säger dessutom att de mycket gärna rekommenderar oss till vänner och bekanta. Det är ett förtroende som vi är mycket glada över. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla vår service, vårt erbjudande och våra försäljningskanaler för att fortsätta vara det självklara valet för våra kunder.

Nöjd kund-studier genomförs vartannat år, senast 2015.

BÄSTA KUNDUPPLEVELSE

och bästa kundservice online

Clas Ohlson fick pris för "Årets bästa kundupplevelse" och "Årets bästa kundservice" online vid Nordic eCommerce Summit 2016. Bedömningen baseras på kundernas upplevelser. Ur juryns motivering: "Clas Ohlsons kundtjänst är beredd att göra något extra för att göra kunden nöjd och kundmötet till en positiv upplevelse."

34%
har LED-belysning

Vid verksamhetsårets slut hade 34 procent av våra butiker installerat energisnål LED-belysning.

Hållbara butiker

Vi strävar efter en ökad hållbarhet i butiksledet. Vi minskar butikernas miljöpåverkan genom energieffektiviseringar och växlar över till mer kostnads- och energieffektiv LED-belysning. Elförbrukningen i konverterade butiker minskar i genomsnitt med 38 procent och energibesparingen blir 35 KWh per

kvadratmeter. Vid verksamhetsårets slut hade 34 procent av våra butiker konverterats och vid etablering av nya butiker installeras endast LED-belysning.

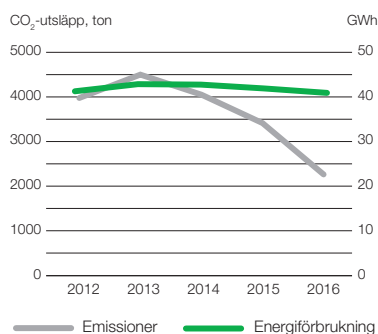
Vi arbetar nu också med att bygga in större möjligheter för insamling av uttjänta produkter i våra butiker.

Vi vill inspirera till en mer HÅLLBAR LIVSSTIL

Många produkter har sin största miljöpåverkan under användningsfasen. Därför är det viktigt att vi gör det lättare för kunderna att välja produkter med bra miljöprestanda. Med gröna pratbubblor i butikerna och på webben sätter vi fokus på våra produkter för en mer hållbar livsstil. Bland produkterna finns alla våra inomhusljus, solcellsbelysning och LED-belysning, miljömärkta städprodukter, inomhusfärg och batterier. Och såklart vårt uppskattade reservdelsortiment.

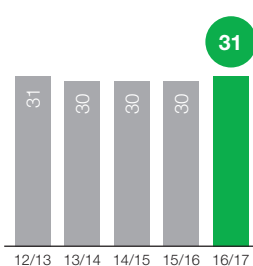

Energianvändning och relaterade CO₂-emissioner från indirekt och direkt energikonsumtion

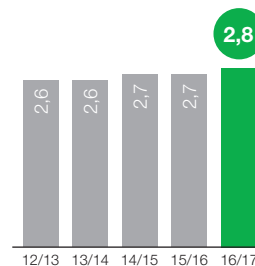

Butiker står för 84 % av totala energianvändningen och 96 % av CO₂-emissionerna.

Försäljning butik/m², tkr

Försäljning per medeltal anställda, Mkr

ALLTID ÖPPET i e-handelsbutiken

Vår största och mest välbesökta butik finns på nätet. Här vill vi erbjuda kunderna en lika inspirerande köppplevelse som i våra fysiska butiker. Clas Ohlsons e-handelsbutik håller öppet dygnet runt och är interaktiv, lättnavigerad och fungerar lika bra på datorn som på smarta mobiler och surfplattor.

Här finns hela vårt produktbudande, men också tusentals reservdelar, köpguider och inspirationsfilmer. Kunderna kan ställa frågor och få svar, lägga upp inköpslistor, se utökad produktinformation, fylla varukorgen och få leverans hem till dörren. Under verksamhetsåret 2016/17 ökade trafiken med 20 procent.

Allt fler hittar till vår
bekväma e-handelsbutik.

5 JAHRE
GARANTIE

Auf alle Küchenutensilien der Marke

coline

Coline ist unsere eigene Qualitäts-Marke.
Sie bietet eine vielfältige Auswahl an hochwertigen
Küchenutensilien. Immer ihren Preis WERT.

5 JAHRE
GARANTIE

Auf alle Elektrowerkzeuge der Marke

Cocraft

Cocraft ist unsere eigene Qualitäts-Marke.
Eine breite Palette an hochwertigen
Elektrowerkzeugen. Immer ihren Preis WERT.

Vi har redan en *lojal kundbas* i Hamburg,
som uppskattar *bredden i vårt sortiment*.

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

Butikschef Jungfernstieg PEGGY FLEISCHER

Peggy är butikschef för vår första butik på den tyska marknaden, butiken på den kända affärsgatan Jungfernstieg i centrala Hamburg.

Positiv återkoppling från kunder i Hamburg.

Butiken i Hamburg till final i ÅRETS BUTIK

Vår nya butik på Jungfernstieg i Hamburg är en av de bästa nya butikerna i Tyskland i sin kategori. Det har branscheexperter från det tyska detaljhandelsförbundet, Handelsverband Deutschland, slagit fast. Clas Ohlson var en av tre finalister i "Årets butik" i kategorin "Livsstil". Viktiga aspekter var butikens innovationsgrad, kundvärde, potential och upplevelse. Andra bidragande faktorer var butikens ytor och design samt personalens kompetens.

Vad har varit den största utmaningen?

– Det är att vi är ett relativt okänt varumärke i Tyskland. Vi behöver fortsätta bygga förtroende hos kunderna och etablera vårt varumärke och koncept. Sedan jobbar vi också löpande med att optimera våra butiker och se till att vi har rätt produkter på hyllan för att attrahera den tyska konsumenten.

Hur har erbjudandet tagits emot?

– Vi är väldigt stolta över all den positiva återkoppling vi får från våra kunder gällande våra butiker, vårt koncept och den service vi ger. Kunderna uppskattar också att kunna handla

den typen av produkter vi erbjuder mitt i stan där de rör sig varje dag. Vi har redan en lojal kundbas som rekommenderar Clas Ohlson till släkt och vänner.

Vad är det som kunderna uppskattat allra mest?

– Jag tror faktiskt att det är våra medarbetare och vår attityd till service som är vår största konkurrensfördel. Kunderna känner sig välkomna och vi gör vårt allra bästa för att svara på deras frågor och lösa deras problem.

Vi jobbar långsiktigt med att *utveckla*
vårt nätverk av duktiga leverantörer.

Höga krav på leverantörerna

CLAS OHLSON ÄGER INGA EGNA FABRIKER. Produkter som bär våra egna varumärken, eller som helt saknar varumärke, köper vi direkt från fabriker eller via agenter i Europa och Asien. Både vi och våra kunder ställer höga krav på funktion, kvalitet, pris och respekt för människor och miljö i leverantörsledet.

Clas Ohlson köper produkter från mer än 700 leverantörer i Europa och 750 tillverkare i Asien. Andelen direktköp var 41 procent, samma som föregående verksamhetsår.

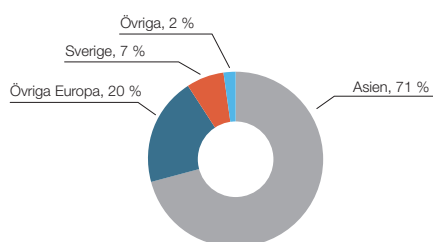
Knappt 70 procent av alla produkter tillverkas i Asien, främst i Kina, som är vår största inköpsmarknad, där vi också har egna inköpare på plats.

41 %

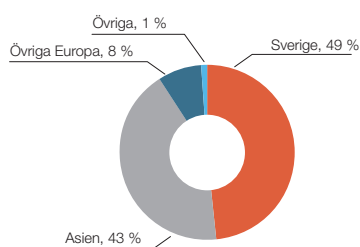
direktinköp

Vi köper 41 procent av våra produkter direkt från tillverkaren.

Ursprungsregioner

Inköpsregioner

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

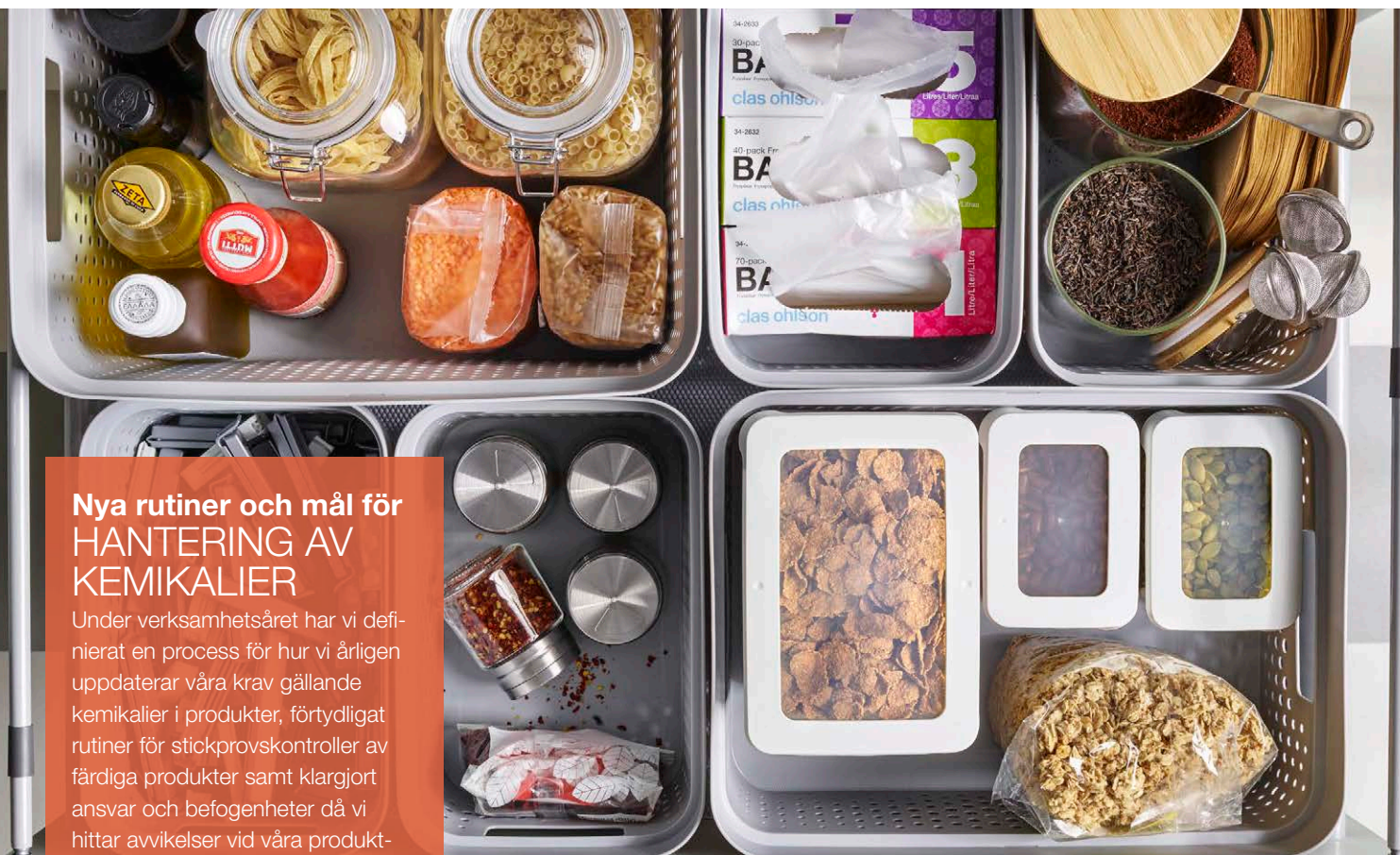
För oss är en nära relation med våra leverantörer avgörande för att kunna säkerställa goda arbetsförhållanden i leverantörsledet och kvalitet i vårt erbjudande.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Arbeta mer integrerat med prioriterade leverantörer
- Utveckla nya inköpsmarknader

PRIORITERINGAR 2017/18

- Stärka samarbetet med prioriterade leverantörer
- Utveckla nya inköpsmarknader
- Öka transparensen och effektiviteten i vårt leverantörsprogram genom samarbete med andra företag inom ramen för Sedex

Nya rutiner och mål för HANTERING AV KEMIKALIER

Under verksamhetsåret har vi definierat en process för hur vi årligen uppdaterar våra krav gällande kemikalier i produkter, förtydligat rutiner för stickprovskontroller av färdiga produkter samt klargjort ansvar och befogenheter då vi hittar avvikelser vid våra produktkontroller.

Exempel på områden som uppdaterats under året är kraven avseende mjuka plasttytor som kommer i kontakt med huden vid användning och kraven gällande tryckfärger och silikon som kommer i kontakt med livsmedel. Clas Ohlson har tillsammans med andra företag även slutit en överenskommelse att på frivillig basis dela testresultat och informera såväl leverantörer som de andra företagen som säljer produkten då avvikelser identifieras.

Vi har också definierat ett övergripande mål för kemikalieområdet: Vi ska höja nivån på vår kravställning avseende kemikalier genom att implementera nya vetenskapliga rön i vår årliga uppdatering av Clas Ohlsons kemikaliekrav.

Nära samarbete med leverantörerna

Vi investerar i nära och långsiktiga relationer med våra leverantörer och har över tid byggt upp ett starkt leverantörsnät. Det gör det möjligt för oss att minska våra inköpskostnader och ger oss större inflytande över produktdesign, kvalitet och pris, men också en större trygghet i tillförlitlighet och snabbhet i leveranserna. Alla leverantörer ska leva upp till vår uppförandekod.

Innan vi inleder ett samarbete genomför vi på plats i fabriken en teknisk granskning av leverantörens förutsättningar att leverera enligt våra kvalitetskrav. Inför varje leverans är vi också på plats och genomför kvalitetskontroller enligt en fastlagd rutin.

Långsiktiga relationer med prioriterade leverantörer är helt avgörande, det gör att vi lär känna dem och de lär känna oss och våra standarder.

VI VET vad kunderna vill ha

Ett produktinköp börjar med en idé om vad våra kunder kommer att efterfråga. Idén kan komma från våra kunder, en teknologisk förändring i marknaden, större marknadstrender eller en vidareutveckling av en produkt som redan finns i sortimentet. Vår inköpsorganisation har örat mot marknaden för att snabbt kunna agera på identifierade eller framtida kundbehov.

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

En noggrann
process för att
hitta den bästa
lösningen.

Kategorichef Multimedia PETER OLSSON

Peter har lång erfarenhet av produktinköp från Europa och Asien och arbetar sedan tre år som chef för vår produktkategori Multimedia.

Hur arbetar vi med inköp i Insjön?

– Själva inköpsprocessen börjar egentligen med en omfattande omvärldsbevakning. Vi måste förstå idag vad som kommer att efterfrågas imorgon. Därför bevakar vi självklart alla större mässor, läser in oss på relevanta nyheter, ser vilka trenderna är i branschen och tar in frågor vi får från våra kunder. Vi har också en tät dialog med våra kollegor i Kina som fångar upp många intressanta nyheter från både befintliga och potentiella leverantörer. När vi väl har identifierat ett behov så konkretiserar vi det i en produktbeskrivning där vi definierar specifikationer som design, pris och när vi behöver ta produkten till marknaden.

Vad händer sen?

– Nästa steg är att hitta en tillverkare som kan hjälpa oss att ta fram den produkt vi definierat i produktbeskrivningen. Vi arbetar brett för att hitta den bästa lösningen. Våra kontor i Kina tar arbetet vidare med sina kontakter i Asien men vi tittar också på andra marknader beroende på vilket behov som finns. Ibland kan det till

exempel vara att föredra att arbeta med en europeisk tillverkare om tidsaspekten är avgörande. Vi samarbetar också med ett antal agenter i de fall vi inte har egna kontakter med rätt tillverkare. När väl vi väl har hittat rätt leverantör för jobbet så påbörjas vår process med att samla in dokumentation och göra besök på plats för att säkerställa att leverantören lever upp till våra krav gällande kvalitet, leveranssäkerhet, arbetsförhållanden etc.

Det är långt mellan Insjön och många av leverantörerna. Vilka utmaningar innebär det?

– Om vi tar Kina som exempel, som är en stor inköpsmarknad, så finns det såklart stora kulturella skillnader och för den som inte är van så är det en utmaning att lära sig kommunicera på rätt sätt och att bygga ett bra nätverk av leverantörer. Därför ser vi precis som många andra större aktörer en stor fördel med att finnas på plats i Kina med en egen organisation.

Inköpsprocessen börjar egentligen
med en *omfattande omvärldsbevakning.*

SAMARBETSPARTNERS

Vi har inlett ett samarbete med Sedex, världens största partnerskap för ökad transparens avseende ansvarsfulla inköp. Detta samarbete förankrar vår ambitionsnivå, ger oss ökad effektivitet i revisionsarbetet och gör det möjligt att fokusera våra resurser på strategiska initiativ som bidrar till bestående förändring hos våra leverantörer.

Clas Ohlson tar ansvar i leverantörsledet

Innan vi gör affärer med en ny leverantör genomför vi en revision för att kontrollera att leverantören lever upp till vår uppförandekod avseende arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och miljö.

Vi har interna revisionsgrupper i Kina som genomför fullständiga revisioner för att följa upp att kraven efterlevs. Under verksamhetsåret har vi också gjort en detaljerad kartläggning av våra europeiska samarbetspartners och deras leverantörer, för att öka vår kunskapsnivå och bedömning av förhållanden på fabrikerna.

Vi ser positiva effekter av det revisionsarbete och de uppföljningar som vi gör. Vårt fokus är fortsatt transparens och effektivitet i utvecklingen av vårt leverantörsprogram. Under verksamhetsåret

har vi bland annat utbildat våra interna auditörer i den nya revisionsstandarden, samtidigt som vi introducerat en riskbaserad modell för bedömning av vilka leverantörer som ska revideras och när.

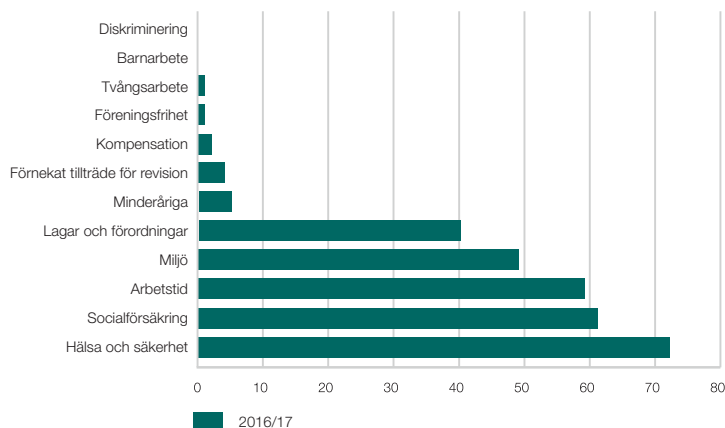
I början av 2017 beslöt vi att ansluta oss till Sedex, världens största samarbetsplattform för att dela leverantörsdata avseende arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och miljö. Under nästa verksamhetsår kommer vi att börja engagera våra leverantörer i Sedex.

Genom att bygga starka relationer med strategiska leverantörer, till exempel genom olika utbildningsinsatser, förbättrar vi Clas Ohlsons möjlighet till långsiktig lönsamhet, samtidigt som vi bidrar till en positiv förändring och bättre arbetsvillkor i leverantörskedjan.

98 % möter KRAVEN i uppförandekoden

Under verksamhetsåret genomförde vi 346 revisioner, både annonserade och oannonserade. Av dessa gällde 95 nya leverantörer och 231 var uppföljningsrevisioner. Under den senaste 24-månadersperioden har 100 procent av våra leverantörer i riskländer bedömts avseende kraven i uppförandekoden, och mer än 98 procent lever upp till kraven utan allvarliga avvikelser. Målet är att bibehålla denna nivå fram till 2020.

Avvikelse från uppförandekoden vid revision, %

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

En tät dialog
med våra
leverantörer.

Sourcing Manager TERRY GAO

Terry Gao arbetar som Sourcing Manager på vårt kontor i Shanghai. Terry fokuserar särskilt på inköpsmarknaderna Kina och Vietnam.

Hur arbetar vi med inköp i Kina?

– Jag brukar säga att vi är Clas Ohlsons öron och ögon i Kina. Vi jobbar mycket med att bevaka utvecklingen på marknaden, både genom besök på mässor och annan research, samt att utveckla våra relationer till leverantörerna genom en tät dialog och besök ute på fabrikerna. Det är också till oss som inköpsorganisationen i Insjön skickar förfrågningar kring nya produkter som de bedömer ska in i Clas Ohlsons sortiment. När vi ska försöka ta fram produkten som efterfrågas till rätt kvalitet, i rätt tid och till rätt pris har vi stor nytta av vårt breda nätverk.

Hur stort är teamet i Kina?

– Vi har två kontor i Kina som jobbar med inköp. Ett i Shanghai, där jag jobbar, och ett i Shenzhen. Vi är organiserade enligt samma princip som på huvudkontoret där vi har dedikerade team som jobbar med de respektive kategorierna Hem, El, Fritid, Bygg och Multimedia. Totalt är vi drygt 60 personer som jobbar med inköp, kvalitetskontroller och CSR i Kina.

Hur viktigt är det att ha en egen relation till leverantörerna?

– Väldigt viktigt. Genom att jobba långsiktigt kan vi få bättre priser på de produkter vi köper, vi når marknaden med nya produkter snabbare och vi skapar en långsiktig förståelse för varandras situation och utmaningar.

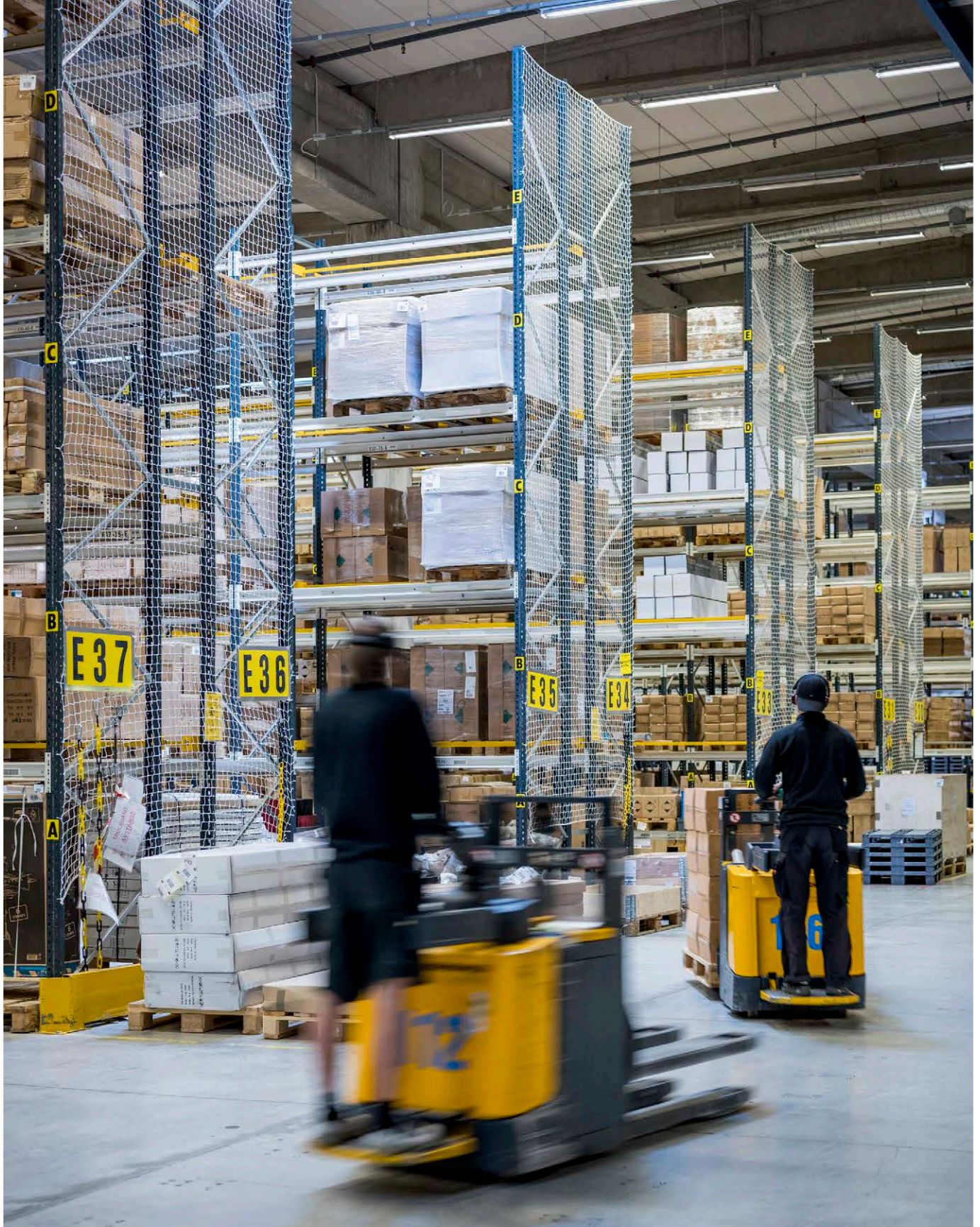
UTBILDNINGSSINSATSER hos leverantörer i Kina

Clas Ohlson har tillsammans med QuizRR utvecklat ett digitalt verktyg för att utbilda strategiska leverantörer i Kina om hälsa, säkerhet och arbetares rättigheter. Det nya verktyget gör utbildningen mer effektiv, rolig, och framförallt mätbar.

– Clas Ohlson är en av våra allra viktigaste samarbetspartners som bidrar med både kunskap och engagemang för att förbättra QuizRR, säger Sofie Nordström, en av grundarna. Tillsammans med Clas Ohlson och deras leverantörer i Kina har vi testat tidiga prototyper och pilotverktyg.

Under verksamhetsåret 2016/17 rullade Clas Ohlson ut QuizRR på närmare 25 fabriker i Kina.

– Genom att introducera mätbarhet och transparens i leverantörsledet utbildar vi arbetare och chefer på alla nivåer i deras rättigheter och skyldigheter. Då kan vi skapa förutsättningar för långsiktig lönsamhet och samtidigt bidra till en positiv förändring och förbättrade förhållanden i vår leverantörskedja, säger Åsa Portnoff Sundström, hållbarhetschef på Clas Ohlson.

Distributionscentralen i Insjön är
förutsättningen för en *effektiv logistik.*

Ett effektivt och hållbart varuflöde

ALLA VÅRA PRODUKTER PASSERAR DISTRIBUTIONSCENTRALEN i Insjön för ompackning och distribution vidare till butik eller direkt till kund. Vi håller en god servicegrad och tillgänglighet på hyllan, samtidigt som vi minskar våra CO₂-utsläpp relativt vår omsättning genom val av transportsätt, ökad samlastning och högre fyllnadsgrad.

Produkter från leverantörer i ett 30-tal länder och nära 60 ursprungsländer, passerar vår stora distributionscentral i Insjön där varorna packas om och skickas ut till våra drygt 200 butiker i sex länder eller direkt till kund. Logistiken är hjärtat i Clas Ohlson och ett effektivt och CO₂-snålt varuflöde en av våra viktigaste framgångsfaktorer.

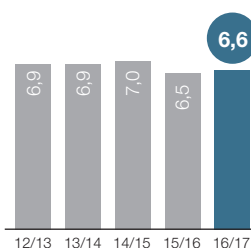
Servicegrad och effektivitet

Distributionscentralen i Insjön är navet som ger förutsättningar för en effektiv distribution och logistik. Vårt fokus är att förse butiker och e-handelskunder med de varor de behöver i rätt kvantitet och i rätt tid. Vår servicegrad i butik är 97 procent. Butikernas beställningar sker automatiskt när en artikel når sin beställningspunkt, och varorna når butikerna inom 1-3 dagar. Varje arbetsdag levereras i snitt cirka 1 000 pallar till butik och cirka 1 000 försändelser direkt till kund.

97%
servicegrad

Beställningarna sker automatiskt och varorna når butik inom 1-3 dagar.

Lageromsättningshastighet

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

En väl utvecklad och hållbar distribution med korta ledtider och hög servicegrad är viktig för att kunna tillgodose kundens behov.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Öka produktiviteten på distributionscentralen i Insjön
- Öka effektiviteten i transportledet
- Minska CO₂-utsläppen/tonkm

PRIORITERINGAR 2017/18

- Öka produktiviteten på distributionscentralen
- Konsolidera transporter i Kina
- Öka fyllnadsgraden i containrar
- Minska CO₂-utsläpp relativt vår omsättning

Vi har under året fortsatt utveckla vår distributionscentral för att möta ett kapacitetsbehov för cirka 250 butiker, effektiviserat godsmottagning och e-handel samt infört Lean, ett mer resurseffektivt arbetssätt, i delar av verksamheten. Vi har också fortsatt arbetet med att effektivisera vår butikslagistik. Bland annat har vi förbättrat transportförpackningarna för att bättre passa både godsmottagning och butiker, och ytterligare centraliserat lagerstyrningen.

Vi arbetar också med lageromsättnings-hastigheten på vår distributionscentral. Efter viss lageruppbyggnad och förändring i inköps- och produktmix har vi marginellt förbättrat detta nyckeltal.

Effektiva transporter

Vi styr om våra transporter för högre leveranssäkerhet, lägre kostnad och mindre miljöbelastning. Vi har redan nått Clas Ohlsons övergripande miljömål, som innebär att de relativa utsläppen av CO₂ ska minska med 50 procent under perioden 2007-2020. Utgångspunkten var 32 gram per tonkilometer. Under verksamhetsåret minskade utsläppen från 18 till 14 gram per tonkilometer genom en ökad samlastning, förbättrad fyllnadsgrad samt miljömässigt bättre transportsätt. Vi fortsätter att arbeta

för att minska miljöpåverkan av våra transporter och har satt nya utmanande miljömål för att över tid minska CO₂-utsläpp relativt vår omsättning.

Vi har också satt ett nytt mål för sjötransporter som innebär att fyllnadsgraden i våra godscontainer från Asien ska öka från 80 procent idag till 85 procent år 2020.

Vi styr om till båt och tåg

Så gott som allt gods från Asien kommer med båt till Göteborg och transporteras därifrån med tåg upp till Insjön. Målet är att minst 50 procent av våra landtransporter ska transporteras på järnväg senast 2020. Under verksamhetsåret var andelen landtransporter med tåg 44 procent.

Merparten av det gods som kommer från Europa samlastas och transporteras på järnväg från Helsingborg till Insjön. Från och med mars 2016 fraktar vi också cirka 80 procent av vårt norska flöde på järnväg från Insjön till Oslo.

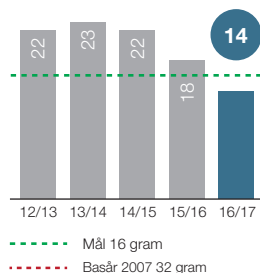
Nya pallar och förpackningar

Vi har uppgraderat våra staplingsbara plastpallar i vårt utleveransflöde för längre livslängd och minskad kostnad och miljöpåverkan.

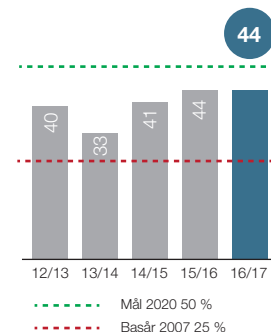
50 % MINDRE CO₂ per tonkm

Mer än 70 procent av de koldioxidutsläpp vi har störst möjlighet att påverka gäller våra produkttransporter. Under året minskade utsläppen av koldioxid från 18 gram till 14 gram per tonkilometer gods.

CO₂-utsläpp, gram/tonkm

Tåg i andel av totala landtransporter, %

Hej!

Chef för Distributionscentralen i Insjön PER-OVE SILVERSTAM

I snart fem år har Per-Ove Silverstam varit chef för Clas Ohlsons distributionscentral, med ansvar för allt som händer i produkthanteringen innanför väggarna på den 77 000 kvadratmeter stora byggnaden i Insjön.

Hur jobbar ni på distributionscentralen för att öka effektiviteten?

– En stor uppgift för oss är att underlätta för dem som kommer efter oss i varuförsörjningskedjan, alltså butikerna. Vårt uppdrag förutom det självklara att leverera varor är att hjälpa dem att bli mer effektiva under varupåfyllningen på morgonen så att de får mer tid över för kunderna. Det innebär att vi i så stor utsträckning som möjligt plockar bort emballage så att upplöckningen i butik ska vara så enkel som möjligt.

– Vi fortsätter också att investera i verksamheten. Under 2017/18 kommer vi att installera förarlösa truckar. Det är något som är väldigt spännande och även kommer att öka effektiviteten.

På vilka sätt visar sig hållbarhetsarbetet i verksamheten på distributionscentralen?

– Vi hanterar stora mängder emballage, cirka 1 000 ton wellpapp varje år, samt en hel del plast. Vi återvinner allt och ser till att materialet går tillbaka i produktion och blir till ny wellpapp och plast.

– En annan sak vi jobbar med är att optimera våra pallar till butikerna. När fyllnadsgraden ökar blir det färre transporter.

Hur är distributionscentralen rustad för ytterligare expansion?

– Vi är redo för en expansion upp till cirka 250 butiker med den plockstruktur vi har idag. Med förändrad plockstruktur har vi möjlighet att plocka betydligt större volymer och till fler butiker.

– Vi expanderar mycket även inom e-handeln. Där kan det i framtiden komma nya tekniska lösningar för att klara ytterligare volymökningar. Lösningarna vi tittar på är att förenkla hela plock- och packprocessen för att öka effektiviteten och minska ledtiden till kunderna.

Vi hjälper
butikerna att bli
mer effektiva.

DISTRIBUTIONSCENTRALEN i Insjön

- 77 000 kvadratmeter till ytan
- **3 700 containers** lossas per år
- Levererar 280 000 pallar till butik per år
- Levererar **330 000 försändelser** per post per år
- Kapacitet att försörja upp till cirka 250 butiker
- **400 000 pall- och lagerplatser**

Tillväxt på befintliga och nya marknader

CLAS OHLSON VÄXER KONTINUERLIGT med nya butiker, nya kanaler och nya erbjudanden. Vi har idag en hög butikstäthet i Norden, vilket innebär att nya marknader och kundsegment får allt större betydelse för vår fortsatta tillväxt.

STRATEGISKT FOKUS

LÅNGSIKTIG AMBITION

Vi ska utveckla våra försäljningskanaler på befintliga marknader och etablera Clas Ohlson i fler länder.

PRIORITERINGAR 2016/17

- Stärka butiks nätet i Norden
- Optimera butiks nätet i Storbritannien och expandera i London
- Positionera Clas Ohlson och öppna fler butiker och e-handel i Tyskland

PRIORITERINGAR 2017/18

- Stärka Clas Ohlsons position på den tyska marknaden
- Stärka närvaron i Londonregionen
- Stärka butiks nätet i Norden

Under verksamhetsåret 2016/17 ökade försäljningen med 5 procent och tillväxten i jämförbara enheter uppgick till 1 procent. Vi öppnar fler butiker, både på nya och befintliga marknader, och har under verksamhetsåret expanderat vårt butiks nätverk med 11 nya butiker netto. Vi växer också genom att stärka våra digitala försäljningskanaler och trafiken i våra e-handelskanaler ökade med cirka 20 procent. Vår kundklubb Club Clas har nu mer än 2,5 miljoner medlemmar på den svenska och finska marknaden.

Läget är A och O

Våra butiker finns på attraktiva lägen i stadskärnorna eller i populära köpcentrum. Samtidigt som nya butiker öppnar i bästa läge på etablerade och nya marknader, uppgraderas också det befintliga butiksbeståndet kontinuerligt, för att hela tiden kunna erbjuda kunderna en inspirerande

upplevelse. En Clas Ohlson-butik är attraktiv och populär och våra etableringar ökar ofta ett köpcentrums besöksantal påtagligt.

Nästa steg i den internationella expansionen

Under verksamhetsåret tog vi steget in på den tyska marknaden med e-handel och tre butiker i Hamburg. Vi kommer att fokusera på att bygga varumärket i regionen och etablerar ytterligare en butik i Hamburg under 2017/18.

Under verksamhetsåret 2016/17 genomförde vi också en omstrukturering av det brittiska butiks nätet. Vi stängde sex butiker på olika platser i Storbritannien och satsar på att utveckla våra butiker i Londons närområde. Vi expanderade även vår franchiseverksamhet med ytterligare en butik i Dubai.

LÖNSAMMA INVESTERINGAR i nya butiker

Clas Ohlson hyr butikslokalerna på tidsbegränsade kontrakt. En ny butik på en befintlig marknad innebär initialt ett finansiellt åtagande om 7-13 Mkr fördelat på 1-3 Mkr i uppstartskostnader, 3-5 Mkr i investeringar i butiks inredning och IT-system samt 3-5 Mkr i varulager. På marknaderna i Norden visar nya butiker lönsamhet redan under första året. På nya marknader är uppstartskostnaderna och investeringarna inledningsvis högre och det tar längre tid att nå lönsamhet.

Medarbetar- INTERVJU

Hej!

Chef Kundtjänst verkstäder PER DAHLER

Per är chef för verkstäderna och arbetar tillsammans med sitt team med att reparera produkter och besvara mer komplicerade kundfrågor.

Nya tjänster
ger ökad
kundnytta.

I sju butiker i Sverige och Norge kan Clas Ohlsons kunder sedan i höstas hyra verktyg och andra produkter för hemmfixaren. Många ser det som ett mer hållbart alternativ till att äga alla verktyg själv. Tidigare köpte man reservdelar av ekonomiska skäl medan det nu har blivit mer av ett livsstilsval.

– Vi vill alltid förenkla kundernas vardag och ett utökat tjänsteerbjudande är en del av det, säger Per Dahler, chef för Clas Ohlsons verkstäder.

En bredare service, som förenklar och förbättrar i vardagen, adderar värde till våra kunderbjudanden. Och fler nya tjänster är på gång.

– Robotgräsklippare har blivit populärt och nu erbjuder vi också installationservice, i ett första steg på ett antal utvalda orter. Många kunder vill ha en helhetslösning och installationstjänsten har blivit mycket uppskattad, säger Per Dahler.

Inom kort kommer Clas Ohlsons kunder också att kunna få sina knivar slipade i alla svenska butiker. Slipningen kommer att ske med högsta kvalitet till ett mycket konkurrenskraftigt pris. Slit, men inte släng!

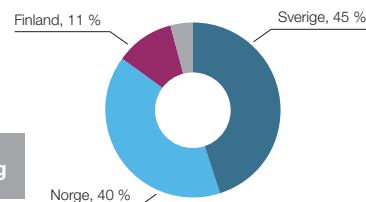
10-15 NYA BUTIKER nästa verksamhetsår

Clas Ohlsons mål är att under verksamhetsåret 2017/18 etablera 10-15 nya butiker netto. Tillväxten ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen.

Se hela listan på kontrakterade butiksetableringar på vår hemsida, om.clasohlson.com.

Våra marknadssegment

NORDEN

Andel av total omsättning

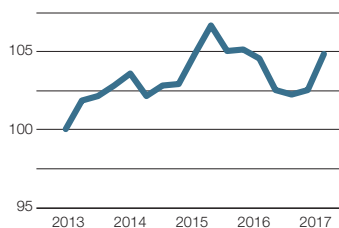
SVERIGE

Startår: 1918
87 butiker
2 nya butiker 2016/17

Marknadens utveckling

En låg inflation och fortsatt låg ränta bidrog till att detaljhandeln visade en stark utveckling under 2016/17. Detaljhandelns omsättning ökade med 2,5 procent i löpande priser och året avslutades än en gång med en rekordjulkhandel. Den svenska detaljhandelns försäljning över internet ökade med 16 procent under 2016 och svarade för 7,7 procent av detaljhandelns totala omsättning.

Detaljhandelsindex

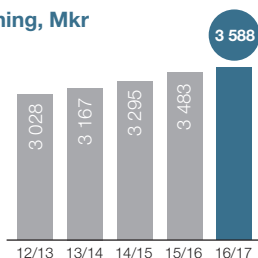
Marknadsaktörer

Elgiganten, IKEA, Netonnet och Jula.

Clas Ohlsons position

I Sverige är Clas Ohlson ett välkänt och etablerat varumärke. Här fokuserar vi på att ytterligare stärka den lojalitet vår breda kundbas visar oss genom att utveckla vår goda kundservice och öka relevansen i våra erbjudanden. Clas Ohlson har en positiv försäljningsutveckling i Sverige och vi fortsätter att utveckla butiksnätet under verksamhetsåret 2017/18.

Försäljning, Mkr

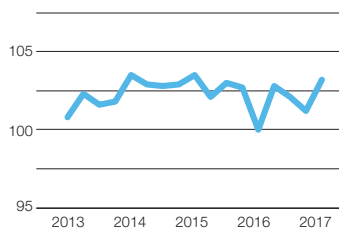
NORGE

Startår: 1985
80 butiker
8 nya butiker 2016/17

Marknadens utveckling

Den norska ekonomin har under året varit turbulent. Oljesektorns djupa kris har skapat arbetslöshet och fått ekonomin att bromsa. Detaljhandeln ökade med 3 procent i löpande priser. Den norska julhandeln ökade med 3,4 procent jämfört med föregående år. Den norska detaljhandelns försäljning över internet ökade med 13 procent, och svarar nu för nästan 4 procent av den totala detaljhandelsomsättningen.

Detaljhandelsindex

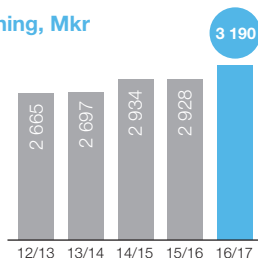
Marknadsaktörer

Elkjøp, Coop, Rusta, Jernia och Expert.

Clas Ohlsons position

På den norska marknaden har varumärket Clas Ohlson en hög kännedom och intresset för vårt erbjudande är mycket starkt. Våra nya butiker har fått ett positivt mottagande och försäljningsutvecklingen är positiv. Under verksamhetsåret 2017/18 kommer vi att fortsätta utveckla våra försäljningskanaler i Norge.

Försäljning, Mkr

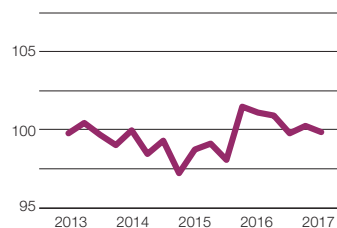
FINLAND

Startår: 2002
37 butiker
3 nya butiker 2016/17

Marknadens utveckling

Den finska ekonomin var fortsatt svag under året och detaljhandelns omsättning ökade med 0,6 procent i löpande priser under 2016. De finska e-butikerna är inte lika utvecklade som i övriga Norden och finländarna e-handlar för det lägsta värdet i Norden, både sett till den totala summan och värdet per person. En finsk medborgare e-handlar för i genomsnitt 1 347 kr att jämföras med Sveriges 1 514 kr.

Detaljhandelsindex

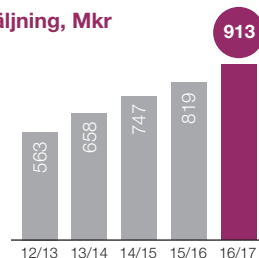
Marknadsaktörer

Prisma, Motonet, Tokmanni, Gigantti.

Clas Ohlsons position

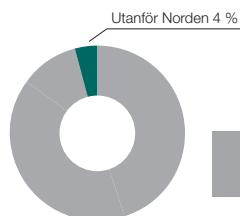
I Finland stärker vi vår position och stärkt konsumentförtroende ger tillväxt. Vi har en högre tillväxttakt än marknaden vilket är ett resultat av stort fokus på kundmötet och säsongerbjudanden. Vi har också öppnat nya butiker och byggt om äldre butiker. Under verksamhetsåret 2017/18 fortsätter vi att växa på den finska marknaden genom att öppna ytterligare butiker.

Försäljning, Mkr

UTANFÖR NORDEN

Andel av total omsättning

STORBRITANNIEN

Startår 2008
7 butiker
Inga nya butiker 2016/17

Marknadens utveckling

Den brittiska ekonomin saktade in något under 2016, men arbetslösheten fortsatte att minska. Konsumentprisindex har ökat stadigt och uppgår till 102,9, att jämföra med 100,2 föregående år. Konsumentförtroendet är på negativ nivå medan omsättningen i detaljhandeln ökade stadigt under 2016. E-handeln ökade med 16 procent och står nu för 12 procent av den brittiska detaljhandelsförsäljningen, en utveckling som till stor del drivs av en ökad handel via mobilen som står för 54 procent av e-handeln.

Marknadsaktörer

Amazon, John Lewis och Currys.

Clas Ohlsons position

I Storbritannien genomförde vi under verksamhetsåret 2016/17 ett omstrukturierungsprogram med fokus på att koncentrera butiker i mindre format till Londonområdet. Som en konsekvens av detta stängde vi under året sex butiker på den brittiska marknaden. Under verksamhetsåret 2017/18 kommer vi att fortsätta att öka varumärkeskännedomen och koncentrera verksamheten till Londonområdet.

TYSKLAND

Startår 2016
3 butiker
3 nya butiker 2016/17

Marknadens utveckling

Tyskland är en av Europas största detaljhandelsmarknader. Arbetslösheten har legat på 3,9 procent det senaste halvåret, den lägsta nivån sedan 1980. Inflationen har ökat och beräknas bli 1,5 procent 2017. Detaljhandelsomsättning ökade med 1,4 procent mot föregående verksamhetsår och konsumentförtroendet uppgår till 10. E-handeln ökade med 12 procent och svarade för 8 procent av omsättningen inom detaljhandeln. Allt fler gör inköp via mobiltelefonen, för 2017 beräknas det öka med 15 procent.

Marknadsaktörer

Bauhaus, Obi, Saturn Mediamarkt, IKEA och Amazon.

Clas Ohlsons position

Under verksamhetsåret öppnades tre butiker koncentrerade till Hamburg och e-handelsbutik. Vi har fått positiv feedback från våra kunder och ser en positiv utveckling i nyckeltal som konvertering och snittkvitto. Under verksamhetsåret 2017/18 fortsätter vi att attrahera konsumenter i Hamburg-regionen med regelbundna marknadsaktiviteter och relevanta erbjudanden och öppnar ytterligare en butik i centrala Hamburg.

DUBAI

Startår 2014
2 butiker
1 ny butik 2016/17

Clas Ohlson har ett franchise-samarbete i GCC-regionen (Gulf Cooperation Council) med SYH Retail som tillhör Al Homaizi Group of Companies och har i deras regi etablerat två butiker i Dubai. Butiken i Mirdif City Centre öppnades i april 2014 och butiken i Mercato Shopping Mall i november 2016.

FRAMGÅNGSKRITERIER för

internationell expansion

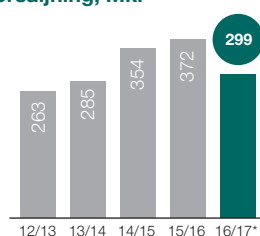
Clas Ohlson erbjuder ett unikt koncept, med ett brett produktsortiment till ett konkurrenskraftigt pris, och butiker i centrala lägen. En stark position på hemmamarknaderna ger den bas som krävs för att investera i en internationell expansion. Clas Ohlsons långsiktiga ägare ger den stabilitet och uthållighet som behövs. Kompetenta och engagerade medarbetare är nyckeln till en fortsatt framgångsrik tillväxt och expansion.

Nya marknader i ett segment

Clas Ohlson redovisar verksamheten i Storbritannien, Tyskland och franchise-verksamheten i Dubai i ett segment som vi kallar Utanför Norden. Försäljningen under verksamhetsåret har påverkats av det pågående omstrukturierungsprogrammet i Storbritannien.

*Påverkat av butiksoptimering i Storbritannien.

Försäljning, Mkr

Årsredovisning 2016/17

Innehåll

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse	70
- Vinstdisposition	75
- Risker och osäkerhetsfaktorer	76
- Ordföranden har ordet	80
- Bolagsstyrning	81
- Styrelse	90
- Ledande befattningshavare	92
Koncernens räkenskaper	94
Moderbolagets räkenskaper	97
Noter	100
Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper	100
Not 2 Finansiella risker	104
Not 3 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	105
Not 4 Avskrivningar	105
Not 5 Kostnader fördelade på kostnadslag	105
Not 6 Kostnader för ersättning till anställda	105
Not 7 Ersättning till revisorer	109
Not 8 Finansiella intäkter och kostnader	109
Not 9 Inkomstskatt	109
Not 10 Vinst per aktie	110
Not 11 Utdelning per aktie	110
Not 12 Anläggningstillgångar	110
Not 13 Varulager	111
Not 14 Kundfordringar	111
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	111
Not 16 Likvida medel	111
Not 17 Terminskontrakt	111
Not 18 Vinstdisposition och Eget kapital	112
Not 19 Pensionsförpliktelser	112
Not 20 Finansiella instrument	113
Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	113
Not 22 Övriga avsättningar	113
Not 23 Koncerninterna transaktioner	114
Not 24 Andelar i koncernföretag	114
Not 25 Bokslutsdispositioner	115
Not 26 Kassa och bank	115
Not 27 Obeskattade reserver	115
Not 28 Ställda säkerheter	115
Not 29 Ansvarförbindelser och åtaganden	115
Not 30 Transaktioner med närstående	116
Not 31 Medelantalet anställda	116
Not 32 Redovisning i segment	116
Not 33 Händelser efter årets slut	117
Årsredovisningens undertecknande	118
Revisionsberättelse	119

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Clas Ohlson AB (publ) med säte och huvudkontor i Insjön, Leksands kommun, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2016-05-01 – 2017-04-30. Där ej annat anges avser uppgifterna koncernen. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Samtliga belopp anges i miljontals svenska kronor om inget annat anges.

Verksamhet

Clas Ohlson är ett internationellt detaljhandelsbolag som erbjuder ett brett och prisvärt sortiment för att lösa vardagens praktiska små problem. Konceptet är unikt i sitt slag och har en stark attraktionskraft på etablerade marknader med potential att expandera också till nya marknader och nya kundsegment.

Clas Ohlson säljer produkter inom bygg, el, multimedia, hem och fritid. Verksamheten bedrivs i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien och Tyskland via butiker och e-handel samt via franchise i Dubai.

Sortimentet omfattar cirka 15 000 artiklar som köps in från ett stort antal leverantörer i ett 30-tal länder. Varorna köps in till distributionscentralen i Insjön och därifrån distribueras de ut till butikerna, eller via distanshandel direkt till kunderna. Antalet butiker var vid verksamhetsårets utgång 216 varav 87 i Sverige, 80 i Norge, 37 i Finland, sju i Storbritannien, tre i Tyskland och två franchisebutiker i Dubai.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

Under verksamhetsåret har 17 nya butiker (10) öppnats, två i Sverige, åtta i Norge, tre i Finland och tre i Tyskland och en franchisebutik i Dubai. Under verksamhetsåret har även sex butiker i Storbritannien stängts. Under föregående år stängdes en butik i Storbritannien och två i Norge.

Clas Ohlson implementerar en ny IT-plattform. sCORE, Systems for Clas Ohlson Retail Efficiency, kommer att beröra vårt sätt att arbeta inom bland annat inköp, varuförsörjning, försäljning, finans och HR. Sammantaget kommer sCORE att öka effektiviteten i varuförsörjningen, höja servicegraden, bättre möta kundernas efterfrågan och förändrade köpbeteende och stödja vår internationella expansion genom att göra det enklare att öppna nya butiker i fler länder och arbeta med nya kundsegment. sCORE-programmet är ett strategiskt viktigt initiativ som kommer att ytterligare stärka Clas Ohlson.

Programmet löper i fem år, från verksamhetsåret 2013/14 till 2018/19, i en kontrollerad utrullning med en årlig investering om cirka 70 Mkr under femårsperioden. Dessutom sker uppgradering av IT-miljön kopplad till lager- och transportsystem, kunddata och e-handel med en årlig investering om cirka 75 Mkr under en tvåårsperiod.

Clas Ohlson fokuserar på att stärka närvaron i Londons när-område med butiker i mindre format. Clas Ohlson har, som ett led i optimeringen av befintligt butiksnät, stängt sex butiker i Storbritannien under räkenskapsåret 2016/17. Ytterligare en butik (Croydon) kommer att stängas (datum ej bekräftat).

Den totala årliga kostnadsbesparingen kopplad till stängningen av samtliga sju butikerna har beräknats till 70 Mkr när omstruktureringen fått full effekt under verksamhetsåret 2017/18. Så länge butiken i Croydon är fortsatt i drift beräknas den totala kostnadsbesparingen till 60 Mkr på årsbasis.

I årsredovisningen för räkenskapsåret 2014/15 meddelades att skatterevision hade genomförts i Norge avseende internpris-sättning. Beslut hade då erhållits från norska skattemyndigheten där tillkommande skatt om 49 MNOK påförts för åren 2008-2010. Den norska skattemyndigheten fattade i januari 2017 ett slutgiltigt avgörande och reverserade tidigare beslut. Beskattningen fastställdes därmed i enlighet med sedan tidigare lämnade deklarationer. Detta medförde inte någon påverkan på bolagets skattekostnad, då tillkommande skatt tidigare inte redovisats.

Under verksamhetsåret valde bolagets tidigare vd och koncernchef Klas Balkow att lämna sitt uppdrag per den 31 december 2017. Lotta Lyrå har utsetts som ny vd och koncernchef och tillträder den 1 augusti 2017. Från den 1 januari 2017 fram till den 31 juli 2017 är bolagets vice vd Peter Jelkeby utsedd som tillförordnad vd och koncernchef.

Försäljning och resultat

Försäljningen ökade till 7 990 Mkr jämfört med 7 602 Mkr föregående år, en ökning med 5 procent. I lokala valutor ökade försäljningen med 4 procent.

Försäljningen fördelar sig enligt följande:

Försäljningsområden, Mkr

Länder	2016/17	2015/16	Procentuell förändring	Procentuell förändring, lokal valuta
Sverige	3 588	3 483	3	3
Norge	3 190	2 928	9	5
Finland	913	819	11	9
Utanför Norden*	299	372	-19	-12
Totalt	7 990	7 602	5	4

*Påverkat av butiksoptimering i Storbritannien.

Försäljningsökningen på 5 procent fördelar sig enligt följande:

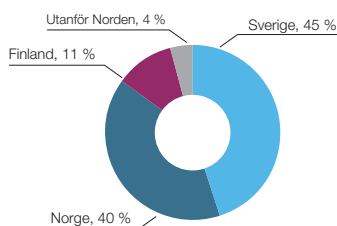
Fördelning försäljningsökning

Jämförbara enheter i lokal valuta	1 procent
Nya butiker	3 procent
Valutaeffekter	1 procent
Summa	5 procent

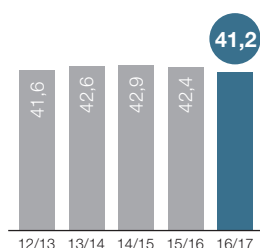
Bruttomarginalen uppgick till 41,2 procent vilket är 1,2 procentenheter lägre jämfört med motsvarande period föregående år (42,4). Den lägre bruttomarginalen beror på negativa effekter från valutasäkringar (NOK), bestående av såväl terminssäkringar som valutaeffekter relaterade till fördröjning i lager. Nedgången har till viss del motverkats av en stärkt försäljningsvaluta (NOK).

Försäljningskostnadernas andel minskade med 0,6 procentenheter till 31,1 procent (31,7). Andelen har minskat framförallt som ett resultat av minskade kostnader i Storbritannien, vilket till viss del motverkats av kostnader för etablering på den tyska marknaden.

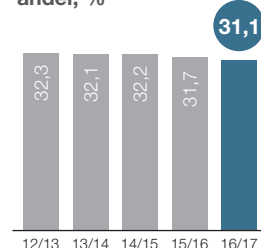
Försäljning per marknad, %

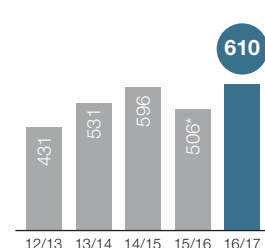
Bruttomarginal, %

Försäljningskostnadernas andel, %

Rörelseresultat, Mkr

* Inkluderar engångskostnad på 107,0 Mkr.

Rörelseresultatet uppgick till 610 Mkr (506 Mkr, 613 Mkr exkluderat poster av engångskaraktär**). Den sammantagna kostnadsbesparingen för stängning av sex butiker uppgår till 35 Mkr under verksamhetsåret.

Rörelsemarginalen uppgick till 7,6 procent (6,7 procent, 8,1 procent exkluderat poster av engångskaraktär**). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 609 Mkr (508 Mkr, 615 Mkr exkluderat poster av engångskaraktär**). Verksamhetsårets avskrivningar uppgick till 230 Mkr (235).

Avistakurserna för de viktigaste valutorna var i genomsnitt 1,05 för norska kronan och 8,74 för USA-dollar jämfört med 1,01 respektive 8,40 föregående år. Valutasäkringar har gjorts i USD och NOK. Bolaget säkrar hälften av det förväntade flödet i respektive valuta månatligen med förfall efter sex månader.

Utsikter för kommande verksamhetsår

Clas Ohlsons långsiktiga finansiella mål består av ett försäljningsmål och ett lönsamhetsmål. Försäljningsmålet är en årlig försäljningstillväxt i lokal valuta och jämförbara enheter om lägst 2 procent. Därutöver sätts mål för butiksexpansionen årligen. Under verksamhetsår 2017/18 planerar Clas Ohlson att etablera 10-15 nya butiker netto. Lönsamhetsmålet är en årlig rörelsemarginal om lägst 10 procent. Tillväxten ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen.

En fortsatt utveckling av Clas Ohlsons sortiment, försäljningskanaler och nya kundsegment skapar ytterligare tillväxtpotentialer, både på etablerade och nya marknader.

Clas Ohlson etablerade sin första butik på den tyska marknaden i centrala Hamburg i maj 2016, följt av ytterligare butiker i Altona i september och Alstertal i november samt e-handel på

den tyska marknaden i oktober 2016. Nytt butikskontrakt har tecknats på Spitalerstraße i centrala Hamburg och planeras öppna vintern 2017. Denna fjärde butik kompletterar det befintliga butiks nätverket och är en del av första fasen i etableringen på den tyska marknaden.

Finansiering och likviditet

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick under verksamhetsåret till 699 Mkr (705). Verksamhetsårets kassaflöde, efter investerings- och finansieringsverksamhet, var 17 Mkr (95). Ordinarie utdelning till Clas Ohlsons aktieägare i september 2016 uppgick till 362 Mkr (331).

Genomsnittligt lagervärde under 12 månader uppgick till 1 739 Mkr (1 619). Lageromsättningshastigheten på distributionscentralen rullande 12-månader uppgick till 6,6 gånger (6,5).

Vid verksamhetsårets slut uppgick varulagret till 1 631 Mkr (1 639). Jämfört med föregående år har netto 11 butiker tillkommit (varav en franchisebutik).

Återköp av egna aktier avseende säkring av LTI 2016 (Long Term Incentive program 2016) har skett med 76 Mkr (48) under verksamhetsåret.

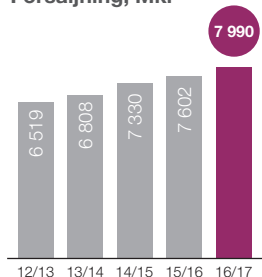
Koncernens nettokassa vid verksamhetsårets slut, det vill säga likvida medel reducerat med räntebärande skulder, uppgick till 625 Mkr (604). Soliditeten uppgick till 58 procent (55).

Investeringar

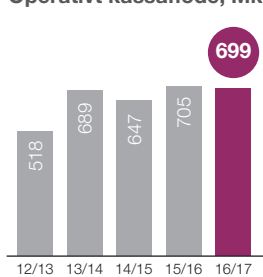
Under verksamhetsåret har investeringar gjorts med 264 Mkr (274). Av dessa avser 128 Mkr (90) investeringar i nya eller ombyggda butiker. Övriga investeringar är i huvudsak IT- och ersättningsinvesteringar. Investeringar i IT-system under verksamhetsåret uppgick till 106 Mkr (133).

** Engångskostnad om 107 Mkr hänförligt till optimering av butiks nät i Storbritannien under fjärde kvartalet föregående räkenskapsår.

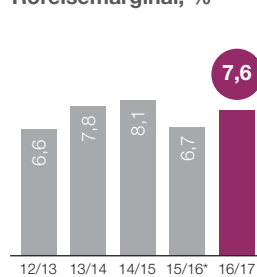
Försäljning, Mkr

Operativt kassaflöde, Mkr

Rörelsemarginal, %

*Inkluderar en engångskostnad om 107 Mkr.

Aktien och aktiekapital

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq Stockholm. Aktiekapitalet uppgår till 82 Mkr fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier. Aktiekapitalet är oförändrat mot föregående år.

Den 30 april 2017 uppgick antalet aktieägare enligt den av Euroclear Sweden förda aktieboken till 33 316, jämfört med 27 106 den 30 april 2016. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 57 procent av kapitalet och 76 procent av rösterna. För sammanställning, se sidan 125 i årsredovisningen.

Bolagsordningen innehåller inga hembudsförbehåll eller andra begränsningar i B-aktiernas överlåtbarhet. Förutom bemyndigandet gällande återköp av aktier som framgår på sidan 116 finns det inga andra omständigheter av de slag som bolaget är skyldig att upplysa om enligt bestämmelserna i Årsredovisningslagen 6 kap 2a § p 4-11. Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 vilket är oförändrat mot föregående år. Per den 30 april 2017 innehade bolaget 2 516 562 aktier (2 223 580) motsvarande 4 procent av totala antalet registrerade aktier (3 procent). Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid verksamhetsårets slut till 63 083 438 (63 376 420). För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2016 har Clas Ohlson under första kvartalet 2016/17 genomfört återköp av aktier för totalt 76 Mkr (48).

Anställda

Antalet medarbetare i koncernen var, omräknat till årsanställda, i genomsnitt 2 835 (2 787). Ytterligare information om anställda finns i noterna 6 och 31 i årsredovisningen.

Socialt ansvar

Inom Clas Ohlson bedrivs ett löpande arbete gällande socialt ansvar med bland annat uppföljning av vår uppförandekod. Se ytterligare beskrivning över hur Clas Ohlson arbetar med uppförandekoden på sidorna 29-30.

Miljöpåverkan

Bolaget har anmälningsplikt gällande den verksamhet som rör mellanlagring av elektronikavfall. Anmälningsplikten gäller till varje svensk kommun i vilken bolaget har en butik. I övrigt

bedriver bolaget inte några anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. När det gäller el- och elektronikavfall samarbetar bolaget i Sverige med organisationen Elkretsen, som är elbranschens gemensamma bolag för hanteringen. Bolaget är anslutet till returorganisationen REPA. I Norge är bolaget anslutet till returorganisationerna Elretur AS och Grøn Punkt Norge. I Finland sker motsvarande samarbete med Serty, i Storbritannien med Valpak och i Tyskland med Der Grüne Punkt.

För Clas Ohlson är miljöpåverkan förknippad med transporter av produkter en av bolagets mest väsentliga miljöaspekter. Därför är ökad transporteffektivitet ständigt ett fokusområde inom hela koncernen. Under verksamhetsåret har både de relativa och absoluta CO₂-utsläppen i jämförelse med förra året minskat. Miljöpåverkan från butiksnätverk och egen verksamhet är betydligt lägre än från transporter av produkter. För att även minska den miljöpåverkan arbetar bolaget efter ett energieffektiviseringsprogram som syftar till att konvertera befintlig belysning till mer energieffektiv LED-belysning.

Inom koncernen bedrivs ett kontinuerligt miljöarbete och detta beskrivs mer utförligt på sidorna 22-25.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Nedanstående principer har fastställts på senaste årsstämman och föreslås oförändrade till nästa årsstämma. De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen ska befinna sig i den jämförbara marknadens median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspeglar omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta löns utveckling ska bero på hur väl arbetet utförs samt hur väl medarbetaren utvecklar sina kompetenser för att anta framtida arbetsuppgifter med större ansvar. Den fasta lönen ska ses över årligen, för att säkerställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive, STI)

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår, utformade med syfte att främja bolagets långsiktiga värdeskapande. Klart definierade prestationsmål bestäms årligen av styrelsen eller av personer som styrelsen utser. Prestationsmålen kan vara verksamhetsanknutna, finansiella och personliga.

Ersättningen från STI-programmet har en begränsning (tak), vilket gör att Clas Ohlson från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer. I den mån en prestation inte motsvarar lägsta prestationsnivå utgår ingen STI. STI ska vara beroende av position och får uppgå till maximalt 50 procent av lönen vid uppnående av så kallad tak-nivå, vilket också utgör maximalt utfall av STI. STI-ersättningen villkoras vidare av att de prestationer på vilka intjänandet grundar sig på visar sig vara hållbara över tid samt att Clas Ohlson kan återkräva sådan ersättning som utbetalats på grundval av uppgifter som senare visat sig vara uppenbart felaktiga.

Långsiktiga incitament (Long Term Incentive, LTI)

Syftet med LTI-programmen är att skapa förutsättningar för att behålla och rekrytera kompetent personal till koncernen. Programmen har utformats för att det bedömts önskvärt att deltagarna i större utsträckning är aktieägare i bolaget, vilket förväntas påverka deras långsiktiga arbetsinsatser positivt. Genom att knyta deltagarnas belöning till bolagets resultat- och värdeutveckling, premieras fortsatt företagslojalitet och därigenom den långsiktiga värdetillväxten i bolaget.

Långsiktiga incitamentsprogram som ger anställda rätt att förvärva aktier förutsätter godkännande av bolagsstämma. Under räkenskapsåret har prestationsperioden för LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016 pågått. Efter räkenskapsårets slut har prestationsperioden för LTI 2014 avslutats och LTI 2017 igångsatts. Samtliga incitamentsprogram är aktiematchnings- och resultatbaserade personaloptionsprogram.

Pension

Pensionsöverenskommelser ska, som huvudregel, vara avgiftsbaserade och utformade i enlighet med nivåer och praxis som gäller i det land som den ledande befattningshavaren är anställd i.

Övriga förmåner

Övriga förmåner kan förekomma i enlighet med de villkor som gäller för det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Sådana förmåner får dock inte utgöra en större andel av den sammanlagda ersättningen.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare ska erbjudas villkor i enlighet med den lagstiftning och praxis som gäller för det land i vilket vederbörande är anställd. Under uppsägningstiden ska ledande befattningshavare vara förhindrade att verka i konkurrerande verksamhet. I vissa fall kan ett konkurrensförbud mot fortsatt ersättning tillämpas högst för 24 månader efter uppsägningstidens utgång.

Bemyndigande för styrelsen att frångå riktlinjerna

Om särskilda skäl föreligger ska styrelsen kunna frångå dessa riktlinjer. I händelse av en större avvikelse ska inför nästa årsstämma aktieägarna informeras om skälen för detta. För mer information om ersättningar, se not 6.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning under verksamhetsåret uppgick till 6 384 Mkr (6 074) och resultatet efter finansiella poster uppgick till 604 Mkr (456). Verksamhetsårets investeringar har uppgått till 169 Mkr (207). Moderbolagets eventalförpliktelser uppgick till 252 Mkr (238).

Händelser efter årets slut

Kvalifikationsperioden och prestationsperioden för det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2014 löpte under perioden 1 maj 2014 till 30 april 2017. Tilldelning av totalt 24 115 aktier genomfördes den 2 maj, efter rapportperiodens slut, i enlighet med stämmobeslut om aktiematchning med 1 aktie per köpt aktie till de deltagare som kvarstod i anställning efter den 3-åriga kvalifikationsperioden.

Efter avslutad kvalifikationsperiod har styrelsen fattat beslut om tilldelning av 10,9 optioner per köpt aktie (5-15 optioner vid målpuppfyllelse), baserat på fastställda kriterier gällande försäljnings- och vinsttillväxt. Totalt har 262 842 optioner tilldelats. Personaloptionerna kan nyttjas tidigast den 15 juni 2017 och senast den 23 april 2021 och ger deltagarna rätt att köpa Clas Ohlson aktier till ett pris om 153,60 kr per aktie.

I maj 2017 infördes det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2017 enligt samma struktur som LTI 2016. Lösenpriset för de villkorade personaloptionerna är fastställt till 148,30 kr per aktie med eventuellt nyttjande, efter den treåriga kvalifikationsperioden, mellan juni 2020 och april 2024.

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 10 september 2016 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 860 000 aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2017. Det totala antalet aktier som krävs för att säkra åtagandet för LTI 2017 har beräknats till 670 000 aktier. En del av åtagandet för LTI 2017 kan säkras genom att använda aktier som återköpts för att säkra tidigare LTI-program där behovet omräknats (510 000). Därutöver kommer ytterligare avstämning att göras i samband med att återköpen genomförs om ytterligare aktier kan överföras till LTI 2017.

Styrelsen har beslutat att nyttja stämmans bemyndigande för att återköpa de resterande maximalt 160 000 aktier som krävs för att säkra bolagets åtagande gällande LTI 2017. Förvärv kommer att ske på Nasdaq Stockholm, under perioden fram till årsstämman 2017, till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2017 till 2 516 562 aktier motsvarande 4 procent av totala antalet registrerade aktier.

Utdelning

Clas Ohlsons utdelningspolicy är att utdelningen ska utgöra minst hälften av resultatet per aktie efter skatt med beaktande av den finansiella ställningen.

Styrelsen föreslår en utdelning för verksamhetsåret 2016/17 om 6,25 kr per aktie (5,75). Den föreslagna utdelningen uppgår totalt till 410 Mkr (377) vilket utgör 86 procent (100) av verksamhetsårets resultat efter skatt.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (tusental svenska kronor):

Balanserad vinst	365 448
Årets vinst	436 272
Summa	801 720

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att:

Till aktieägarna utdelas 6,25 kronor per aktie	410 000 ¹
I ny räkning överföres	391 720
Summa	801 720

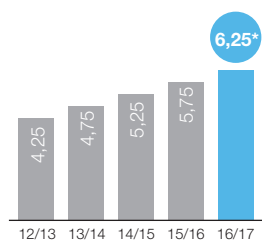
¹Utdelning görs på antalet utestående aktier på avstämningsdagen.

Som avstämningsdag för utdelning föreslås den 12 september 2017. Den av årsstämman beslutade utdelningen beräknas i så fall utsändas den 15 september 2017.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens uppfattning följande: En allsidig bedömning av moderbolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på moderbolagets och koncernens egna kapital och likviditet. När det gäller koncernens soliditet uppgår denna till 58 procent före utdelning och 53 procent efter utdelning. Detta bedöms vara en fullgod soliditet även beaktat den kommande expansionen.

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Utdelning per aktie, kr

* Föreslagen utdelning

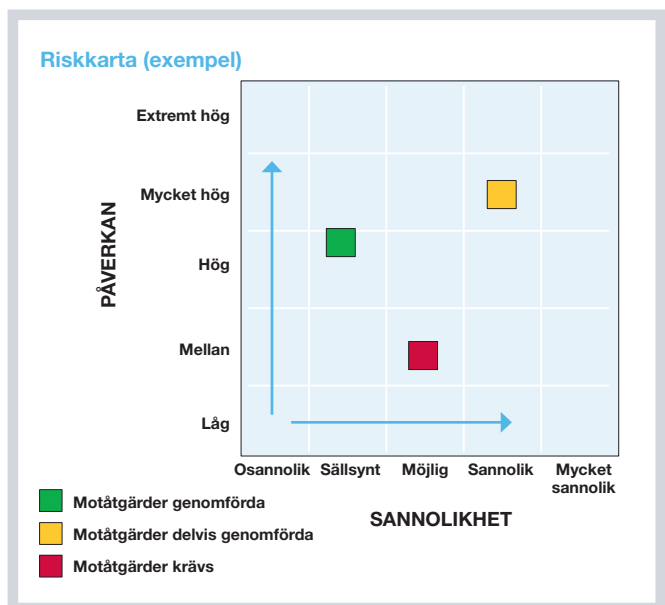
Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet medför risker som i varierande omfattning kan påverka koncernen negativt. De kan delas in i rörelserelaterade risker och finansiella risker.

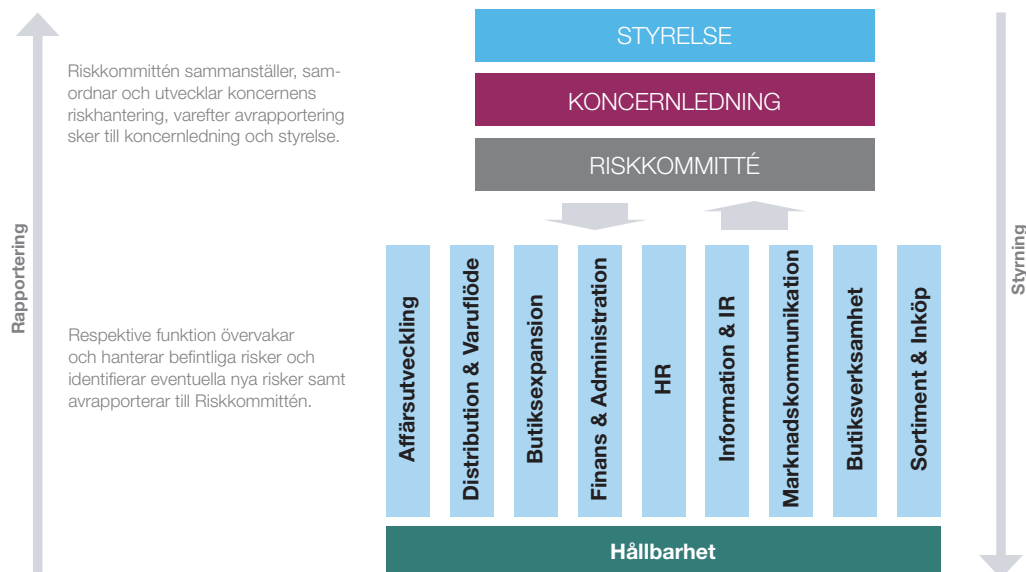
Både rörelserelaterade och finansiella risker kan på kort och lång sikt påverka möjligheterna att uppnå fastställda mål enligt bolagets affärsplan. Genom att skapa medvetenhet om verksamhetens risker kan de kontrolleras, begränsas och hanteras. Vidare kan rätt hanterade risker leda till möjligheter och addera värde till verksamheten.

Clas Ohlson arbetar kontinuerligt med att uppdatera koncernens risksituation och detta sker genom en dokumenterad systematisk process där risker identifieras, värderas, hanteras samt rapporteras. Prioritet läggs på de risker som bedöms kunna ge mest negativ effekt utifrån sannolikhet för inträffande samt tänkbar påverkan på verksamheten. Klassificering görs också utifrån hur väl genomförda motåtgärder motsvarar önskad nivå med hjälp av färgerna grön, gul och röd. Detta arbete utförs i respektive funktion med utgångspunkt från koncernledningens sammansättning. Rapportering av genomförda åtgärder och förändringar i riskbedömningar görs internt två gånger per år och vid behov löpande.

Riskerna sammanställs i riskkartor för att tydliggöra den samlade exponeringen och var åtgärder bör prioriteras. Kartläggningen görs på koncernnivå och utgör en viktig del för bolagsledningens och styrelsens strategiska och operativa styrning.

RISKHANTERING

Arbetet med att sammanställa, samordna och utveckla riskhanteringen görs av koncernens riskkommitté. I takt med att verksamheten växer och utvecklas kommer detta arbete även fortsatt att ha en hög prioritet.

Rörelserelaterade och finansiella risker

Risker av rörelsekaraktär utgörs främst av risker förknippade med etablering på nya marknader, inköp i Asien, IT-system, konkurrens, logistik, strejk, nyckelpersoner, socialt ansvar, sortiment och svinn. Risker av finansiell karaktär utgörs främst av risker förknippade med konjunkturförutsättningar, löneinflation, råvarupriser, transportkostnader och valutaexponering.

Valutor

Bolaget har en stor valutaexponering främst genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Ungefär hälften av inköpen görs i andra valutor än den svenska.

De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), hongkong-dollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) viktig för koncernen, eftersom cirka 40 procent av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot EUR är låg då bolaget får in valutan via försäljningen på den finska och tyska marknaden. Koncernen har även en exponering mot brittiska pund (GBP) via försäljningen i Storbritannien. Tabellen till höger visar resultatets påverkan av förändringar i viktiga valutor, exklusive terminssäkringar.

Valutasäkringar

Terminssäkring görs månatligen i USD och NOK med förfall efter sex månader med hälften av det förväntade flödet i respektive valuta. På detta sätt är bolaget garanterat terminskursen på en stor del av växlingarna men har samtidigt möjligheten/risken att handla de resterande växlingarna till dagskurs.

Valutarörelser

Den norska kronan stärktes under verksamhetsåret i förhållande till den svenska kronan (SEK). Kursen på NOK var i genomsnitt 1,05 vilket var 4 procent högre jämfört med verksamhetsåret 2015/16 då den var 1,01. Cirka 40 procent av försäljningen sker i NOK vilket därmed omräknats till SEK med motsvarande valutakurs.

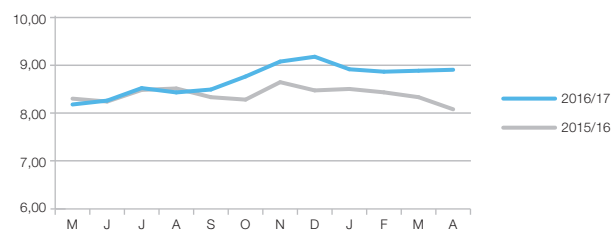
USD har förstärkts mot SEK det senaste verksamhetsåret. Genomsnittskursen under verksamhetsåret var 4 procent högre än året innan (8,74 jämfört med 8,40). Genomsnittskursen för HKD var under verksamhetsåret 1,13 vilket var 4 procent högre jämfört med verksamhetsåret 2015/16 då den var 1,09. EUR har förstärkts mot SEK det senaste verksamhetsåret. Genomsnittskursen under 2016/17 var 9,58 mot 9,33 2015/16, vilket är en förstärkning med 3 procent. Genomsnittskursen för GBP var 11 procent lägre under verksamhetsåret än året innan (11,33 mot 12,66).

Känslighetsanalys

Valutapåverkan totalt exklusive terminssäkringar

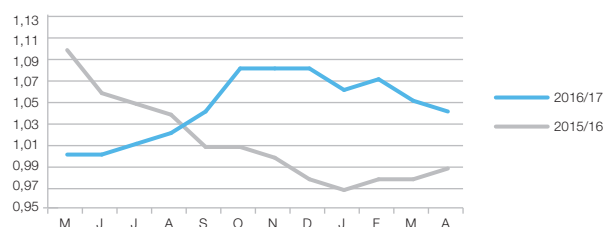
Valuta	Förändring, %	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
NOK	+/- 5	+/- 86
USD	+/- 5	-/+ 72
HKD	+/- 5	-/+ 7
EUR	+/- 5	+/- 4
GBP	+/- 5	+/- 3

Månadsgenomsnitt SEK/USD

USD är vår viktigaste inköpsvaluta. Vid verksamhetsårets början den 2 maj 2016 var kursen för USD 8,02 mot SEK. Kursen har totalt stärkts under året med en topp i november och december. Den noterades den 28 april 2017 till 8,84 en förstärkning med 10 procent. Den högsta kursen var 9,39 och noterades i december 2016 medan den lägsta kursen var 7,92 och noterades i maj 2016.

Månadsgenomsnitt SEK/NOK

Grafen visar kursutvecklingen för valutaparet NOK/SEK. Vid verksamhetsårets början den 2 maj 2016 var kursen för NOK 0,99 mot SEK. Under verksamhetsåret har den norska kronan stärkts mot den svenska. Den noterades den 28 april 2017 till 1,03 dvs en förstärkning med 4 procent. Den högsta kursen var 1,10 och noterades i november 2016 medan den lägsta kursen var 0,99 och noterades i maj 2016.

Källa: Riksbanken

Rörelserelaterade risker

RISK	BESKRIVNING	RISKHANTERING
EXPANSION	<p>Clas Ohlson expanderar sin verksamhet och varumärke över flera länder. Risken är att varumärket inte får förväntat genomslag på nya marknader och investeringarna inte ger avsett resultat.</p> <p>Clas Ohlsons expansion via franchise medför risker som främst är kopplat till Clas Ohlsons varumärke och koncept.</p>	<p>Clas Ohlson genomför djupgående marknadsanalys i varje enskilt fall av etablering på nya marknader och drar nytta av de erfarenheter som finns från tidigare etableringar.</p> <p>Franchise partners skriver under Clas Ohlsons uppförandekod och förbinder sig att verksamheten ska bedrivas på ett affäretiskt sätt med respekt för mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden och att de tar hänsyn till miljön. Clas Ohlson kontrollerar efterlevnaden vid regelbundna revisioner.</p>
INKÖP	<p>Clas Ohlson köper i dag drygt 40 procent av produkterna i Asien, varav merparten från Kina. Genom vårt egna inköpsbolag i Kina ska andelen inköp från Asien ökas ytterligare. Detta möjliggör en förstärkning av bolagets konkurrenskraft i den fortsatta expansionen. Det föreligger risk för mutor och korruption i inköpsprocessen, och leverantörer i låglöneländer innebär ökad risk för brister i arbetsförhållanden och respekt för mänskliga rättigheter. Den ökade exponeringen mot ett enskilt land innebär en ökad risk (politisk risk, transportrisk, valutarisk etc.).</p>	<p>Clas Ohlsons uppförandekod och etiska riktlinjer gäller för alla våra leverantörer och avtal. Genom egna revisionsteam i Kina följer vi upp att kraven i vår uppförandekod efterlevs. Fr.o.m. 2017 ingår Clas Ohlson i SEDEX för att ytterligare öka transparens om ansvarsfulla inköp. Clas Ohlson arbetar fortlöpande med att hitta nya marknader för inköp, både inom Europa och Asien.</p>
IT-SYSTEM	<p>Clas Ohlsons verksamhet är i mycket stor utsträckning beroende av IT-stöd. Det är därför viktigt att IT-systemen ger ett bra stöd i den dagliga verksamheten och håller en god driftsäkerhet. Det är också viktigt för att säkerställa effektivitet och som stöd vid beslutsfattande.</p>	<p>Implementering av nytt affärssystem pågår. Clas Ohlson har valt Microsoft Dynamics AX för framtida behov av programvara för verksamhetsstöd.</p> <p>Clas Ohlson har en policy för IT-säkerhet. Det finns standardiserade processer för implementering av nya system, byte av befintliga system samt den dagliga driften.</p>
KONKURRENS	<p>En tydlig trend inom detaljhandeln i Europa är att stora rikstäckande kedjor växer, oftast på bekostnad av mindre, enskilda fackhandlare. De stora kedjorna och aktörerna etablerar sig i flera länder genom såväl egna butiker som förvärv. Aktörerna på marknaden har därmed blivit både färre och större. Under de senaste åren har konkurrensen ökat, framför allt i Norden, genom fler butiker och köpcenter samt flera aktörer inom e-handel.</p>	<p>Clas Ohlson arbetar kontinuerligt med att utveckla sitt erbjudande, öka tillgängligheten och förstärka kundupplevelsen. Vidare arbetar koncernen ständigt med att utveckla koncept, butiksformat och omnikanalstruktur.</p>
LOGISTIK	<p>Clas Ohlsons distributionscentral i Insjön utgör navet i hela koncernens distributionskedja. Härifrån distribueras varor till samtliga butiker och distanshandelskunder. Under senare år har investeringar gjorts i distributionscentralen för att ytterligare effektivisera logistiken. Att samla logistiken till en ort är förknippat med vissa risker, till exempel avbrott i kommunikation och infrastruktur, brand eller strejk.</p>	<p>Clas Ohlson arbetar kontinuerligt med underhåll och översyn av system, brandskydd och säkerhetssystem m.m.</p> <p>Koncernen arbetar även kontinuerligt med översyn av distributionskedjan för att säkerställa effektivitet.</p>
MED-ARBETARE	<p>Clas Ohlson behöver ha motiverade och duktiga medarbetare för att nå fastställda mål och strategier. Den geografiska placeringen av verksamheten i Insjön kan medföra svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Vår expansion ställer också stora krav på vår rekrytering, kompetensutveckling och intern rörlighet.</p>	<p>Nya medarbetare tar del av vårt introduktionsprogram för att säkerställa förståelse för Clas Ohlsons värdegrund. Löner och andra villkor anpassas till marknaden. Clas Ohlson har även en rörlig ersättning som baseras på prestation. Koncernen eftersträvar goda relationer med såväl medarbetare som fackföreningar.</p> <p>I koncernen tillämpas flexibla arbetsförhållanden och interna karriärvägar för att kunna attrahera och behålla nyckelpersoner.</p> <p>Medarbetarundersökning genomförs vartannat år och följs aktivt upp.</p> <p>Vi strävar aktivt efter en ökad mångfald i vår rekryteringsprocess.</p>
HÅLLBARHETSRISKER	<p>Företagens intressenter ställer allt högre krav på företagets ansvarsstagande. Clas Ohlson arbetar aktivt med hållbarhetsfrågorna som är integrerade i verksamheten och högt prioriterade. Om företaget brister i sitt hållbarhetsarbete finns risk för negativ påverkan på varumärke, försäljning och marknadsandelar.</p>	<p>Baserat på vår väsentlighetsanalys har Clas Ohlson integrerat 8 prioriterade hållbarhetsområden kopplat till bolagets strategier, processer och styrning. Utifrån ett värdekedjeperspektiv kan vi förstå vår negativa och positiva påverkan och hantera dessa på ett effektivt sätt.</p> <p>Clas Ohlson har skrivit under FN:s Global Compact's 10 principer gällande anti-korruption, arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och miljö. Bolagets policyer speglar dessa åtagande.</p>

RISK	BESKRIVNING	RISKHANTERING
SORTIMENT OCH KOMMUNIKATION	Bolagets viktigaste uppgift är att erbjuda kunderna ett brett, attraktivt och prisvärt sortiment. Om Clas Ohlson skulle missbedöma nya trender inom såväl produkter som kommunikation kan det innebära lägre tillväxt och lönsamhet.	Koncernens sortimentsråd har det övergripande ansvaret för sortimentets utformning. Vidare arbetar Clas Ohlson med djupgående marknads- och konkurrensanalyser för att skapa goda förutsättningar för att kunna utforma ett attraktivt och prisvärt sortiment. Clas Ohlson arbetar kontinuerligt för att ha ett tydligt och inspirerande butiks- och e-handelskoncept, rätt prissättning och bra service. Koncernen har ett kommersiellt råd som hanterar Clas Ohlsons marknadsföringsstrategier.
SVINN	Clas Ohlson utsätts dagligen för svinn, såsom till exempel butikssnatteri.	Koncernen bedriver ett långsiktigt förebyggande arbete för att minska svinnet, bland annat genom utbildningsinsatser och teknisk utrustning. Vidare genomförs kontinuerlig uppföljning, utvärdering och anpassning av säkerhetsarbetet.

Finansiella risker

RISK	BESKRIVNING	RISKHANTERING
KONJUNKTUR	Detaljhandeln i stort påverkas negativt av en svagare konjunktur och trots att Clas Ohlson säljer produkter som behövs i vardagen, påverkas försäljningen negativt av en svagare detaljhandel.	Jämfört med många andra konkurrenter är vårt breda och prisvärda sortiment mindre känsligt för konjunktursvängningar. Över 80 procent av våra produkter har ett pris lägre än 300 kronor. Clas Ohlsons breda sortiment, och fem produktkategorier, innebär en lägre risk då efterfrågan inom en produktkategori kan öka, samtidigt som efterfrågan inom en annan minskar.
LÖNEINFLATION	Clas Ohlson påverkas av förändringar i lönenivån i de länder där företagets produkter tillverkas. Detta kan variera mellan olika produkter beroende på hur stor andel av tillverkningsprocessen som är arbetsrelaterad.	Clas Ohlson arbetar fortlöpande med att hitta nya marknader för inköp, både inom Europa och i Asien.
RÅVARUPRISER	Inköpspriserna för bolagets produkter påverkas i relativt stor utsträckning av världsmarknadspriserna på enskilda råvaror. Det gäller framför allt elmaterial (koppar), batterier (zink), belysning (aluminium) och plastprodukter (olja). Terminssäkringar gentemot råvaror görs inte direkt av bolaget. Detta innebär en risk eftersom inköpspriserna på berörda artiklar påverkas av råvaruprisernas utveckling.	Clas Ohlson har en bred portfölj av produkter och påverkas därför mindre av förändringar för en specifik råvara. En del av Clas Ohlsons leverantörer köper råvaror/material till fasta avtalade priser, vilket innebär en del indirekta säkringar.
TRANSPORTKOSTNADER	Priserna för båtfrakter kan variera relativt kraftigt beroende på världsmarknadspriset och valutaförändringar.	Clas Ohlson hanterar förändringar av priser för båtfrakter genom en aktiv bevakning och bedömning av marknaden.
VALUTOR	Bolaget har en stor valutaexponering främst genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Ungefär hälften av inköpen görs i andra valutor än den svenska. De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) viktig för koncernen, eftersom cirka 40 procent av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot EUR är låg då bolaget får in valutan via försäljningen på den finska och tyska marknaden. Koncernen har även en exponering mot brittiska pund (GBP) via försäljningen i Storbritannien. Tabellen på sidan 77 visar resultatets påverkan av förändringar i viktiga valutor, exklusive terminssäkringar.	Terminssäkring görs månatligen i NOK och USD med förfall efter sex månader med hälften av det förväntade flödet i respektive valuta. På detta sätt är bolaget garanterat terminskursen på en stor del av inköpen men har samtidigt möjligheten/risken att handla de resterande inköpen till dagskurs.

Styrelsens ordförande KENNETH BENGTSSON

Stabil grund för framtida utveckling

Jag är stolt över att vara styrelseordförande för ett bolag med så många kunniga och engagerade medarbetare som varje dag strävar efter att åstadkomma det där lilla extra som skapar värde för våra kunder. För alla som arbetar på Clas Ohlson är kundmötet centralt och under året som gått har vi mött fler kunder än någonsin på såväl befintliga som nya marknader.

Även bolagets fokus på hållbarhetsfrågorna är centralt för Clas Ohlsons framtida utveckling. Sociala och miljömässiga frågor finns integrerade i strategin och i företagets processer och utgör viktiga delar av värdeskapandemodellen. Den långsiktiga ambitionen är att bidra till en mer resurseffektiv värdekedja.

Grundläggande för att kunna åstadkomma detta är sunda och djupt rotade värderingar. Värderingar som jag tror blir än viktigare i takt med att bolaget växer. Våra värderingar förenar alla oss som arbetar för företaget, men är också centrala i relationen med kunder, leverantörer, aktieägare och samhället i stort.

För att säkerställa en god bolagsstyrning har vi rutiner och processer till vår hjälp som gör det möjligt för oss att kontinuerligt följa upp våra mål och risker. Vi utvecklar strategier och planer i syfte att minimera operativa, finansiella och legala risker, samtidigt som möjligheter ska tas tillvara och utvecklas.

Vår bolagsstyrning är förankrad i internationella normer för hur man bedriver affärer. Vi stödjer FN:s Global Compact's tio principer för mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och antikorrupcion. Våra policyer, riktlinjer och hur vi bygger relationer med våra intressenter speglar vårt engagemang. Styrelsens arbete bedrivs genom såväl regelbundna styrelsemöten som i olika utskott. Under året som gått har styrelsen bland annat fokuserat på företagets expansion på den tyska marknaden. Därtill kommer återkommande uppföljning av våra

koncernövergripande mål och de strategiska prioriteringarna. Vi har också arbetat med att hitta en ny ledare för Clas Ohlson och är mycket glada över att få hälsa Lotta Lyrå välkommen till företaget och till rollen som vd och koncernchef.

Vi har i styrelsen ett sammansvetsat och engagerat team som på ett konstruktivt sätt stödjer och utmanar bolagets ledning. Jag upplever att vi har en öppen och god dialog mellan styrelse och ledning som på ett bra sätt driver verksamheten framåt. Jag har varit ordförande i Clas Ohlsons styrelse i tre år och det är med stor glädje jag kan konstatera att vi haft en i allt väsentligt mycket positiv utveckling. Clas Ohlson har en stark finansiell ställning och en stabil plattform för fortsatt tillväxt. Med ett bra kassaflöde och en sund kapitalstruktur finns goda förutsättningar för såväl fortsatta investeringar som en god avkastning till aktieägarna.

På styrelsens vägnar vill jag tacka för det engagemang som finns inom hela organisationen. Vi är nu inne på Clas Ohlsons 99:e verksamhetsår och firar snart vårt 100-årsjubileum. Företaget har en fantastisk historia och är starkt positionerat för framtida utmaningar och möjligheter.

Kenneth Bengtsson
Styrelsens ordförande
Insjön juni 2017

Bolagsstyrning

En god bolagsstyrning är en förutsättning för att upprätthålla förtroende från aktieägare, kunder och övriga externa intressenter och bygger på att bolagets strategier, mål och värderingar genomsyrar hela organisationen.

Styrningen av Clas Ohlson utgår från svensk lagstiftning, främst aktiebolagslagen, Nasdaq Stockholms regelverk för emittenter och Svensk kod för bolagsstyrning (koden). Vidare följer styrningen bolagsordningen, interna instruktioner och riktlinjer samt rekommendationer som utges av relevanta organisationer. Rapporteringen om bolagsstyrning har upprättats i enlighet med koden.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning tillämpas av alla bolag som är noterade på Nasdaq Stockholm. Syftet är att förbättra bolagsstyrningen i börsnoterade bolag och främja förtroendet för företagen både hos allmänheten och kapitalmarknaden. Koden bygger på principen ”följ eller förklara” vilket innebär att man kan avvika från koden om förklaring kan lämnas till varför avvikelsen skett. Under verksamhetsåret har det inte förekommit någon avvikelse mot koden inom Clas Ohlson.

Efterlevnad av tillämpliga bestämmelser för börshandel

Inga överträdelser avseende god sed på aktiemarknaden eller av tillämpliga börsregler har rapporterats av Aktiemarknadsnämnden eller Börsens disciplinnämnd.

Bolagsstämma

Aktieägarnas inflytande utövas genom deltagande på bolagets årsstämma (den ordinarie bolagsstämman). Årsstämman är det högsta beslutande organet och har sedan börsintroduktionen

1999 alltid hållits på en lördag i början av september i Insjön. Kallelse, som vanligtvis görs drygt fyra veckor före stämman, publiceras i Post- och Inrikes Tidningar och på bolagets hemsida. Alla aktieägare som är registrerade i aktieboken fem dagar före årsstämman och har anmält sig i tid har rätt att delta. Anmälan kan göras via telefon, mejl eller brev.

Årsstämman utser varje år styrelse, styrelseordförande och revisorer för Clas Ohlson. Årsstämman beslutar också hur vinstmedlen ska disponeras. Andra frågor som förekommer är frågor som är obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen och Clas Ohlsons bolagsordning (finns på om.clasohlson.com). Årsstämman är mycket välbesökt, senaste årsstämman hade cirka 1 400 deltagare, vilket gör den till en av Sveriges största.

Bolagets röstmässigt största aktieägare, representerande minst 10 procent av rösterna vardera, var den 30 april 2017 Helena Ek Tidstrand (16,9 procent), Björn Haid (12,6 procent), Johan Tidstrand (12,4 procent), Peter Haid (11,8 procent) och Claus-Toni Haid (11,5 procent).

Valberedning

Valberedningens uppgift är att till kommande årsstämma, där val av styrelse och revisorer ska ske, komma med förslag på styrelseledamöter och revisorer samt arvoden till styrelseledamöter (inklusive utskottsarvoden) och arvode till revisorer. Valberedningen föreslår även ordförande på årsstämman.

Inom Clas Ohlson tillämpas en nomineringsprocess för tillsättning av valberedningen. Styrelsens ordförande ingår i valberedningen tillsammans med ledamöter utsedda av de fyra största aktieägarregistrerade, eller på annat sätt kända, aktieägarna (avstämningsdag den 30 september). Önskar aktieägare ej utse ledamot tillfrågas den därefter största aktieägaren. Valberedningen utser ordförande inom sig, vilket enligt koden inte ska vara styrelsens ordförande eller annan styrelseledamot.

Under året har en utvärdering av styrelsearbetet och styrelsesammansättningen genomförts. Utvärderingen genomfördes som en intern skriftlig utvärdering. Resultatet av utvärderingen har presenteras muntligen och skriftligen av styrelseordföranden Kenneth Bengtsson. Bedömningen är att styrelsens arbete har fungerat väl under året. Avrapporteringen genomförs för att valberedningen ska kunna göra en så god bedömning som möjligt avseende styrelsens samlade kompetens och erfarenhet.

Valberedningen uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av koden. Valberedningen representerar en bred erfarenhet av arbete i styrelser och nomineringsförfaranden.

Valberedningen inför årsstämma 2017

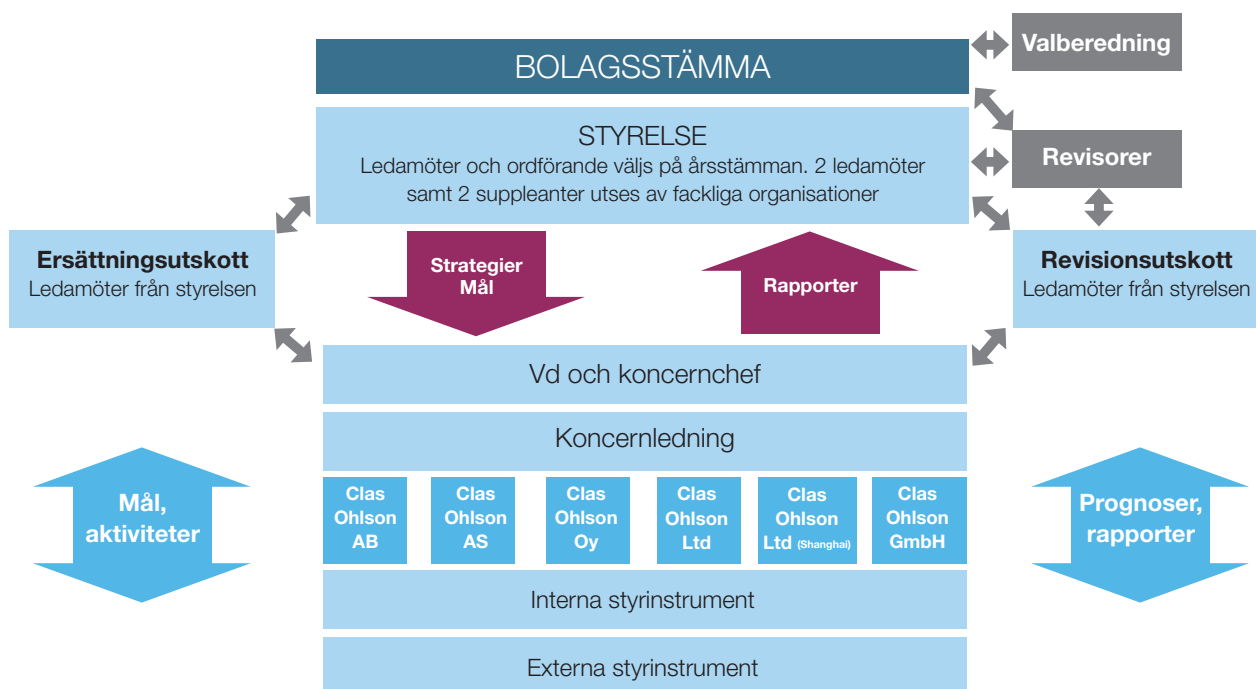
Inför årsstämman den 9 september 2017 har Clas Ohlsons valberedning fått följande sammansättning: Jonas Bergh, representerar ägarfamiljen Haid (ordförande), Göran Sundström, representerar ägarfamiljen Tidstrand, Ricard Wennerklint, representerar If Skadeförsäkring AB, Erik Durhan, representerar Nordea, samt Kenneth Bengtsson, styrelseordförande i Clas Ohlson.

Valberedningens sammansättning baseras på ägarförhållandet per den 30 september 2016. Totalt representeras härmed drygt 70 procent av bolagets aktier (röster) i valberedningen. Valberedningen består fram till dess att en ny valberedning utses.

Utgångspunkten för valberedningens arbete är att styrelsen ska ha den kompetens, erfarenhet och bakgrund uppdraget kräver. Vidare beaktas graden av mångfald i styrelsen och en jämn könsfördelning eftersträvas. Valberedningen har i sitt arbete bland annat beaktat bolagets mångfaldspolicy.

Särskild vikt har lagts vid bolagets strategier och mål samt de krav som bolagets framtida inriktning väntas ställa på styrelsen. Valberedningen har även diskuterat styrelsens långsiktiga sammansättning utifrån såväl framtida kompetenskrav, mångfald som succession.

BOLAGSSTYRNING INOM CLAS OHLSON

Gruppen har arbetat med nomineringsförfarandet till Clas Ohlsons årsstämma och har haft fyra protokollförda möten, där styrelsens sammansättning har utvärderats, övervägts och diskuterats.

Valberedningens arbete under mandatperioden har bland annat innefattat:

- Redogörelse av styrelsens arbete från styrelsens ordförande
- Utvärdering av styrelsens arbete
- Nominering av styrelseordförande och styrelseledamöter
- Ställningstagande till ledamöternas och kandidaternas oberoende
- Framtagande av förslag till styrelse- och utskottsarvoden
- Framtagande av förslag till stämмоordförande
- Nominering av revisorer

Valberedningens fullständiga förslag presenteras senast i samband med att kallelsen till årsstämman offentliggörs.

Revisorer

Årsstämman utser årligen revisorer för moderbolaget. På årsstämman den 10 september 2016 utsågs Deloitte till revisorer, med Kent Åkerlund som huvudansvarig revisor. Kent Åkerlund är auktoriserad revisor hos Deloitte. Deloitte är valda till och med årsstämman 2017.

Ersättningen för revisionsuppdrag i koncernen har de senaste tre åren uppgått till 2,1 Mkr, 2,1 Mkr respektive 2,1 Mkr. Ersättningen för övriga uppdrag har de senaste tre åren uppgått till 0,4 Mkr, 0,2 Mkr respektive 0,1 Mkr. Arbetet utöver revision handlar i första hand om frågeställningar beträffande konsultationer i skattefrågor samt redovisningsreglerna IFRS.

Revisorernas oberoende ställning säkerställs dels av revisionsbyråns interna riktlinjer, dels av styrelsens riktlinjer som anger vilka uppdrag revisionsbyrån får åta sig utöver revision.

Styrelse

Det är Clas Ohlsons aktieägare som varje år vid årsstämman utser bolagets styrelse. Styrelsen består av sju ledamöter, som är valda av årsstämman. Utöver dessa ingår också två ledamöter och en suppleant för de fackliga organisationerna inom företaget. Dessa utses av sin respektive organisation.

Styrelsen uppfyller kodens krav på oberoende. Samtliga ledamöter förutom Mathias Haid och Göran Sundström anses som oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledning samt större

aktieägare. Clas Ohlson strävar efter mångfald, innefattande att, över tid, ha en jämn fördelning mellan kvinnor och män i styrelsen. Könsfördelningen i styrelsen bland de bolagsstäm-movalda ledamöterna har under verksamhetsåret varit fyra män (57,1 procent) och tre kvinnor (42,9 procent). Föregående år var fördelningen fem män (62,5 procent) och tre kvinnor (37,5 procent). Vid årsstämman 2016 invaldes Ros-Marie Grusén.

Styrelsens möten

Direkt efter årsstämman hålls ett konstituerande styrelsemöte där styrelsens arbetsordning samt instruktion till bolagets vd fastställs. Vid detta möte utses även ledamöter till styrelsens revisions- och ersättningsutskott samt firmatecknare för bolaget. Utöver detta möte har styrelsen ytterligare minst sju möten under verksamhetsåret. Dessa hålls kvartalsvis i samband med offentliggörandet av bolagets ekonomiska rapporter och därutöver en gång i juni inför slutförandet av årsredovisningen, en gång i samband med årsstämman samt en gång under hösten för strategiska diskussioner. Strategimötet brukar pågå i två dagar medan övriga möten normalt pågår i en dag. På strategimötet diskuteras i huvudsak frågor avseende koncernens mål och strategier, sortiment, etableringsstrategi och större investeringar. På övriga möten hanteras i huvudsak sedvanliga styrelsefrågor, bolagets rapporter och avrapportering från styrelsens utskott. Under årets styrelsemöten har även frågan om ny vd hanterats.

På två av styrelsemötena deltar bolagets revisorer och avrapporterar vad som framkommit under revisionen. Styrelsen träffar revisorerna en gång per år utan att företagsledningen är närvarande. Styrelsen har under verksamhetsåret haft elva styrelsemöten varav ett strategimöte. Styrelsen utvärderar sitt arbete årligen.

Styrelsens arbetssätt

Styrelsens arbetsordning förelägger vilka punkter på dagordningen som ska vara fasta och vilka som kan variera. Normalt ska varje styrelsemöte innehålla en fördjupning inom ett specifikt tema för att kunna ge styrelsen en fördjupad kunskap och förståelse i de olika delarna av bolagets verksamhet. Vid behandlingen av dessa områden kan även tjänstemän från bolaget delta som föredragande.

Frågor som hanterats i styrelsen under året är strategisk inriktning, uppföljning av affärsplan, genomgång av riskhantering, väsentliga verksamhetsprocesser, utvecklingen av nuvarande marknader och expansion.

Arbetet i styrelsens utskott utgör en viktig del i styrelsearbetet. Styrelsen har upprättat instruktioner för utskottens arbete. Ersättningsutskottet och revisionsutskottet bereder de frågor som inryms inom utskottens arbetsområden. De frågor som behandlas på utskottsmötena protokollförs och delges övriga styrelseledamöter på styrelsesammanträdena.

Arbetsordningen anger också att styrelsen minst två gånger per år ska sammanträffa med bolagets revisorer. Därutöver reglerar arbetsordningen vissa formella frågor såsom kallelse regler och sekretess.

Revisionsutskott

Styrelsen har vid det konstituerande styrelsemötet utsett ett revisionsutskott bestående av Cecilia Marlow (ordförande) och Göran Sundström. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete.

Utskottet ansvarar för att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet ansvarar även för att övervaka effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen.

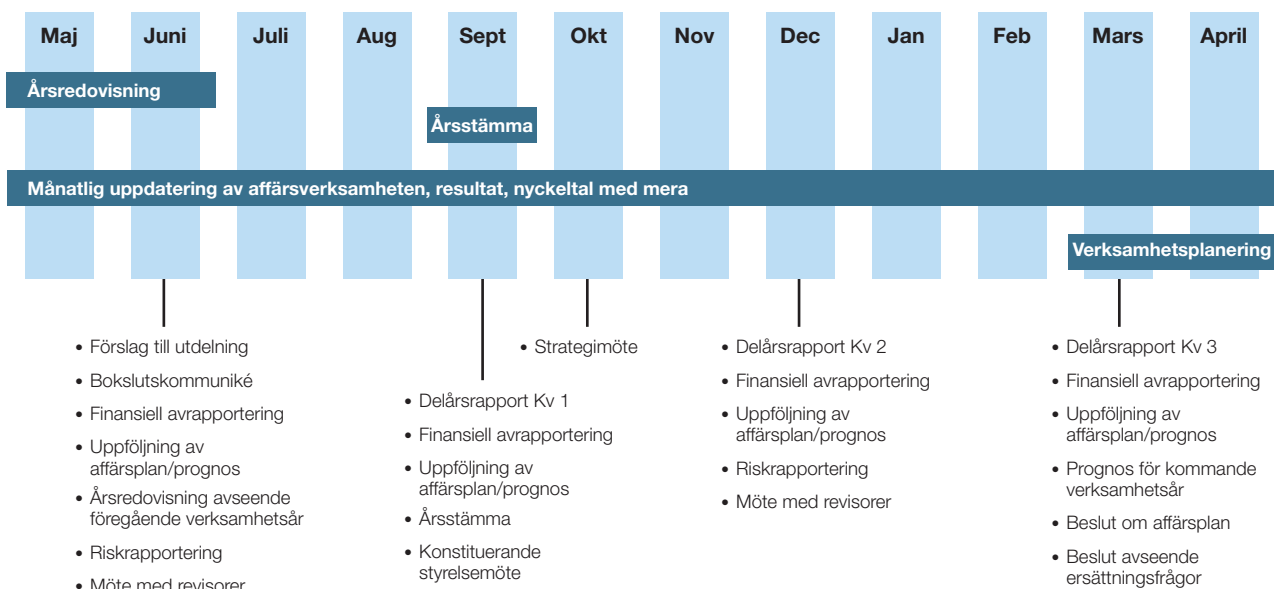
Utskottets ledamöter har sammanträffat med revisorerna vid två tillfällen under räkenskapsåret för att informera sig om revisionens inriktning och diskutera synen på företagets risker. Revisorerna har även medverkat på flertalet av utskottets övriga möten. Viktiga uppgifter för revisionsutskottet är att fungera som kommunikationslänk mellan styrelsen och bolagets revisorer och att fastställa vilka tjänster utöver revision som kan upphandlas av bolagets revisorer. Revisionsinsatsen utvärderas årligen och information om utfallet lämnas till valberedningen.

Revisionsutskottet har haft sju möten under verksamhetsåret. Närvaron framgår av tabellen på sidan 85. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Representanter för bolagets ledning har deltagit på utskottets möten som adjungerade ledamöter. Mötena har bland annat behandlat frågeställningar i syfte att säkerställa effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Dessutom har bolagets delårsrapporter, årsredovisning, frågor beträffande redovisning, likviditet med mera behandlats i utskottet.

Ersättningsutskott

Enligt aktiebolagslagen ska årsstämman i ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad besluta

STYRELSENS KALENDER

om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Det följer även av koden att styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott.

Clas Ohlsons styrelse beslutade per september att ersättningsutskottet ska bestå av Kenneth Bengtsson (ordförande) och tre övriga ledamöter, Göran Näsholm, Mathias Haid och Sanna Suvanto-Harsaae. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete.

Ersättningsutskottet lägger fram förslag till riktlinjer när det gäller fast lön och rörlig ersättning för ledande befattningshavare. På motsvarande sätt fungerar processen när det gäller rörlig ersättning för samtliga medarbetare. Utskottet har under verksamhetsåret haft fem möten. Närvaron framgår av nedan tabell. Mötena har protokollförts och rapporterats på nästkommande styrelsemöte. Utskottet har bland annat hante- rat frågor beträffande fast och rörlig ersättning samt utarbetat förslag till långsiktigt incitamentsprogram (LTI).

Arbetsfördelning mellan styrelse och vd

Styrelsen utser vd för bolaget. Arbetsfördelningen mellan styrelse och vd finns angiven i styrelsens arbetsordning och i instruktionen för vd. Bland annat framgår det att styrelsen är ansvarig

för bolagets styrning, tillsyn, organisation, strategier, internkontroll, prognoser och policyer. Vidare beslutar styrelsen om större investeringar och principiella frågor rörande styrning av dotterföretag såsom val av styrelseledamöter och vd. Styrelsen ansvarar också för kvaliteten i den finansiella rapporteringen.

Vd ansvarar i sin tur för att bolagets förvaltning sker enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vidare ansvarar vd för att prognostisera och planera bolagets verksamhet så att uppställda mål uppnås. Vd ska tillse att kontrollmiljön är god och att koncernens risktagande vid varje tidpunkt är förenlig med styrelsens riktlinjer. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrelsen. Varje månad får styrelsen även löpande information från vd via en månadsrapport.

Vd och koncernledning

Clas Ohlsons vd leder koncernledningens arbete och fattar beslut avseende verksamheten i samråd med övriga i ledningen. Koncernledningen bestod vid utgången av verksamhetsåret av fem personer och mötena har hållits månatligen och därutöver vid behov. Mötena är främst inriktade på strategisk och operativ uppföljning och utveckling samt resultatuppföljning. Utöver dessa möten sker ett nära dagligt samarbete inom ledningen.

Styrelsens sammansättning och närvaro under verksamhetsåret¹

Ledamot ^{2,3}	Invald	Oberoende ⁴	Oberoende ⁵	Styrelsemöten	Revisionsutskott	Ersättningsutskott	Valberedning ¹⁰
Kenneth Bengtsson	2013	Ja	Ja	11/11 ⁶		5/5 ⁶	4/4
Klas Balkow	2007	Nej ⁷	Ja	6/6 ⁸			
Ros-Marie Grusén	2016	Ja	Ja	5/5 ⁸			
Mathias Haid	2015	Ja	Nej ⁹	11/11		5/5	
Cecilia Marlow	2007	Ja	Ja	11/11	7/7 ⁶		
Göran Näsholm	2015	Ja	Ja	11/11	4/4 ⁸	3/3 ⁸	
Katarina Sjögren Petrini	2013	Ja	Ja	6/6 ⁸	4/4 ⁸		
Göran Sundström	2014	Ja	Nej ⁹	10/11	3/3 ⁸	2/2 ⁸	4/4
Sanna Suvanto-Harsaae	2010	Ja	Ja	11/11		5/5	

¹ De fackliga organisationerna har haft 2 representanter i styrelsen.

För ytterligare information om styrelseledamöter, se sidorna 90-91. Styrelsens och utskottens arbete beskrivs på sidorna 83-86.

² För uppgift om födelseår, arbetslivserfarenhet, uppdrag och aktieinnehav se sidorna 90-91.

³ Ledamöternas ersättningar framgår av not 6, se sidan 106.

⁴ Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

⁵ Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

⁶ Ordförande.

⁷ Vd och koncernchef till och med 2016-12-31.

⁸ Vid årsstämman 2016 invaldes Ros-Marie Grusén som styrelseledamot. Klas Balkow och Katarina Sjögren Petrini avböjde omval. Utskottets sammansättning ändrades i samband med årsstämman 2016.

⁹ Företrädare eller är stor aktieägare. För att se stora aktieägare, se sidan 125.

¹⁰ För valberedningen har endast de ledamöter som även ingår i styrelsen redovisats.

Styrning av dotterföretagen

De fem helägda dotterbolagen Clas Ohlson AS i Norge, Clas Ohlson Oy i Finland, Clas Ohlson Ltd i Storbritannien, Clas Ohlson GmbH i Tyskland och Clas Ohlson Ltd (Shanghai) i Kina styrs via egna styrelser i respektive land bestående främst av representanter från Clas Ohlson AB i Sverige. Styrelsen får genom vd:s månadsrapporter löpande information beträffande dotterbolagen. I den ingår även resultat och finansiell ställning för respektive bolag.

Externa och interna styrinstrument

Clas Ohlsons styrning sker inom ramarna för externa styrinstrument, såsom till exempel Nasdaq Stockholms regelverk, Svensk Aktiebolagslag och Årsredovisningslagen.

Vidare finns interna styrinstrument som bland annat består av bolagsordningen, styrelsens arbetsordning, vd-instruktion, policyer, riktlinjer samt Clas Ohlsons värdegrund och företagskultur.

Clas Ohlsons företagskultur

Kärnan i Clas Ohlsons företagskultur är handelsmannaskapet. Vår företagskultur bygger på handlingskraft, värme, nytänkande och engagemang. Dessa gemensamma värderingar genomsyrar det dagliga arbetet.

Ersättningar

Styrelsens arvode uppgick under verksamhetsåret till 3,1 Mkr i enlighet med årsstämmans beslut. Av arvodet avsåg 0,5 Mkr ersättning för arbete i styrelsens ersättnings- och revisionsutskott. Av styrelsens totala arvode tillföll 0,8 Mkr styrelsens ordförande. För styrelsemedlemmar som är anställda i bolaget utgår inte något arvode. Ingen ersättning utgår till ledamöterna i valberedningen.

Bolagets tidigare vd Klas Balkow erhöll under verksamhetsåret (vd t.o.m 31 december 2017) en ersättning uppgående till 8,1 Mkr, varav 1,3 Mkr utgjorde rörlig ersättning (STI se not 6). För perioden januari-april 2017 har vice vd Peter Jelkeby innehaft rollen som tillförordnad vd. Ersättning som tillförordnad vd uppgick till 1,7 Mkr, varav 0,3 Mkr utgjorde rörlig ersättning (STI). Rörlig ersättning gällande kostnadsförd men ej definitiv del av långsiktiga incitamentsprogram (LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016) har beräknats till 0,2 Mkr för tillförordnad vd. Ersättning till övriga sex ledande befattningshavare uppgick till 13,6 Mkr, varav 2,5 Mkr utgjorde rörlig ersättning. Rörlig ersättning gällande kostnadsförd men ej definitiv del av långsiktiga incitamentsprogram har beräknats till 1,9

Mkr. För samtliga sju ledande befattningshavare tillkommer även förmånen av fri bil. Årsstämman 2016 beslutade om riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare avseende räkenskapsåret 2016/17.

Avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalet med tillförordnad vd är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer sex månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande fast lön, rörlig ersättning och förmåner.

Pensioner

Styrelseledamöterna har inga pensionsförmåner för sina styrelseuppdrag. Pensionsåldern för vd och övriga ledande befattningshavare är 65 år. Vd har en avgiftsbaserad pension till vilken det under verksamhetsåret har betalats 2,1 Mkr (Klas Balkow) och 0,2 (Peter Jelkeby). Övriga ledande befattningshavare erhåller pensionsrätt med grund enligt den gällande ITP-planen som även omfattar övriga tjänstemän i Sverige.

Ersättningsprinciper

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, individuell prestation, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål,

långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen ska befinna sig i den jämförbara marknadens median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil.

Riskhantering

Det är styrelsen som har det övergripande ansvaret för koncernens riskarbete. Inom Clas Ohlson uppdateras och analyseras koncernens risksituation regelbundet. Detta görs genom en systematisk process där risker identifieras, värderas och bedöms, hanteras, övervakas och rapporteras. Prioritet läggs på de risker som vid en samlad bedömning avseende möjlig påverkan och sannolikhet bedöms kunna ge mest negativ effekt. En viktig aspekt i detta är de åtgärder som görs för att undvika (kontrollaktiviteter), reducera eller förflytta risken till annan part (försäkring). Riskerna läggs in i riskkartor för att tydliggöra den samlade exponeringen. Kartläggningen har gjorts på koncernnivå och utgör ett verktyg för styrelsens och bolagsledningens strategiska och operativa styrning. Genom kartläggningen kan

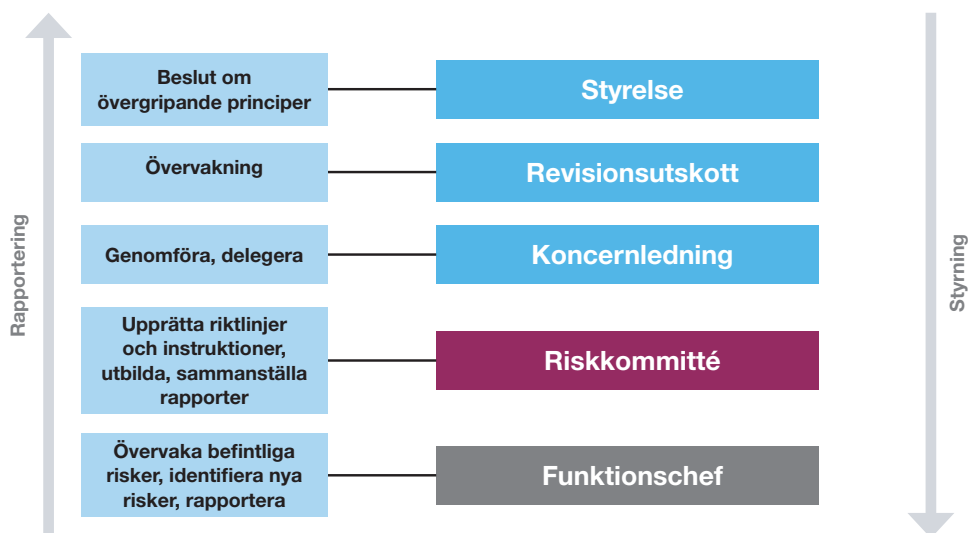
fokus riktas mot att minska företagets riskexponering och att reducera konsekvensen av eventuella infriade risker. Arbetet med att sammanställa, övervaka och utveckla riskarbetet görs av koncernens riskkommitté. Rapportering av koncernens samlade riskstatus görs internt till revisionsutskott och styrelse två gånger per år.

Hållbarhet

För Clas Ohlson är det viktigt att värna om och ta ansvar för människor och miljö som påverkas av vår verksamhet. Hållbarhetsarbetet är en integrerad del av Clas Ohlsons verksamhet som ska genomsyra hela organisationen. Fram till december 2016 hade bolaget ett hållbarhetsforum, bestående av vd, funktionsansvariga och andra relevanta representanter vars syfte var att definiera strategisk inriktning, mål och nyckeltal samt följa upp arbetet. Fram till december 2016 hade Clas Ohlson ett hållbarhetsforum som definierade den strategiska inriktningen, satte mål och följde upp arbetet. Hållbarhetsfunktionen ingår nu i koncernledningen och styrelsen uppdateras regelbundet.

I hållbarhetsarbetet utgör vår uppförandekod grunden för arbetet med uppföljning och utveckling i leverantörskedjan. Clas Ohlsons uppförandekod innehåller de krav vi ställer på oss själva, våra tillverkare och leverantörer samt samarbetspartners vad gäller bland annat arbetsmiljö, arbetsvillkor, miljöpåverkan och antikorrupktion.

RISKHANTERING

Internkontroll avseende finansiella rapporteringen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets system avseende internkontroll. Ansvaret regleras av aktiebolagslagen som också anger att revisionsutskottet har ett särskilt ansvar för att övervaka effektiviteten i riskhantering och internkontroll avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagets arbete med den interna kontrollen följer det ramverk som framtagits av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Ramverket består av fem delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön består av den organisationsstruktur och de värderingar, riktlinjer, policyer, instruktioner med mera som organisationen arbetar efter. Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god internkontroll och Clas Ohlsons styrelse har en etablerad arbetsordning och tydliga instruktioner för sitt arbete. Detta inkluderar även styrelsens ersättnings- och revisionsutskott.

En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policyer som är styrande för koncernens arbete med den interna kontrollen. Styrelsen ska också skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som utmynnar i en effektiv hantering av verksamhetens risker.

Inom koncernen finns ett regelverk för besluts- och attestnivåer som följer koncernens organisationsstruktur. Fokus har riktats på att tydliggöra vem som har beslutsmandatet för investeringar, aktiviteter, tecknande av avtal med mera inom respektive funktion och med begränsningar i belopp. I de fall beloppet överstiger funktionens mandat hänförs beslutet till nästa nivå i organisationen. Detta syftar till att upprätthålla en god bolagsstyrning och kännedom om beslut som fattas på olika nivåer i organisationen. Besluts- och attestregelverket utgör basen för beslutsfattandet inom Clas Ohlson.

Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållande av god intern kontroll. Fortløpande pågår ett arbete med att utveckla och förbättra den interna kontrollen. Verkställande ledning och revisionsutskottet rapporterar kontinuerligt till styrelsen enligt fastställda rutiner.

All verksamhet ska bedrivas i enlighet med de etiska riktlinjer som framtagits i koncernens uppförandekod.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Inom företaget har en modell utarbetats för bedömning av risken för fel i den finansiella rapporteringen. Modellen syftar till att identifiera poster i resultat- och balansräkningen samt processer för framtagande av finansiell information där risken för fel bedöms som förhöjd.

Koncernens intäkter består av försäljning i butik och via e-handel där betalningen i huvudsak erhålls med kontokort eller kontanta medel. Intäkterna redovisas i sin helhet på bankkonton som stäms av dagligen. Risken för fel i intäktsredovisningen är begränsad. Koncernens kostnader består främst av varukostnader, frakter, löner och sociala avgifter, hyreskostnader och marknadsföring. Intäkter och kostnader prognostiseras på varje butik och avdelning. Utfallet kontrolleras varje månad mot såväl prognos som föregående år.

Clas Ohlsons tillgångar utgörs till cirka 78 procent av varulager och anläggningstillgångar. Särskild vikt har därför lagts vid utformning av interna kontroller för att förebygga och upptäcka brister inom dessa områden.

Processerna och kontrollstrukturen finns dokumenterade i en ekonomihandbok som uppdateras löpande. Fortløpande pågår ett arbete med att utvärdera de mest väsentliga processerna inom koncernen. Inom varje process kartläggs de största riskerna.

Därefter görs en bedömning om de kontroller som utförs är tillräckliga. Om behov föreligger införs ytterligare kompenserande kontroller för att reducera risken till en acceptabel nivå. Dotterbolagen har redovisningsansvariga och controllers som ska säkerställa att den ekonomiska rapporteringen är korrekt och komplett. Vidare ska de säkerställa att legala regler följs och att rapportering sker inom fastställda tidsramar till den operativa ledningen och till koncernens ekonomifunktion. Dessutom finns controllers på större koncernfunktioner och på koncernens ekonomifunktion med motsvarande ansvar.

Koncernfunktionen har ett nära och väl fungerade samarbete med dotterbolagen gällande rapportering och bokslut. Samtliga dotterbolag rapporterar månadsvis fullständiga bokslut vilka utgör grunden för koncernens konsoliderade rapportering.

Information och kommunikation

Väsentliga policyer, riktlinjer, instruktioner och manualer som har betydelse för den interna kontrollen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. Allmänna riktlinjer och instruktioner finns även tillgängliga på bolagets intranät.

Det finns såväl formella som informella informationskanaler till ledningen och styrelsen för information från medarbetarna. Via revisionsutskottet får styrelsen regelbundet återkoppling från verksamheten avseende frågeställningar som berör den interna kontrollen. För extern kommunikation finns riktlinjer som stödjer kravet på att ge korrekt information till aktiemarknaden.

Uppföljning av intern kontroll

Bolagsledningen och revisionsutskottet rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Varje månad får styrelsen löpande information från vd via en månadsrapport för koncernen. I månadsrapporten lämnas även information beträffande dotterbolagens resultat och finansiella ställning.

Varje delårsrapport analyseras av revisionsutskottet avseende riktigheten i den finansiella informationen. Revisionsutskottet har även en central roll i att följa upp att det finns tillräckliga

kontrollaktiviteter för de mest väsentliga riskområdena avseende den finansiella rapporteringen samt att kommunicera väsentliga frågor med bolagets ledning, styrelse och revisorer. En viktig del är att säkerställa att eventuella synpunkter från revisorerna åtgärdas.

Två gånger per år träffar hela styrelsen bolagets revisorer för att ta del av den externa revisionen och diskutera aktuella frågor. Revisorernas rapportering utgör en del av styrelsens arbete med att bilda sig en uppfattning om den interna kontrollen och riktigheten i den finansiella informationen. Vd deltar inte i eventuella frågeställningar som berör bolagsledningen.

Internrevision

Efter utvärdering under verksamhetsåret och tidigare år har styrelsen hittills inte funnit anledning att inrätta en internrevisionsfunktion. Istället har bolagets koncernövergripande controllerfunktion anpassats för att även hantera arbetet med den interna kontrollen. Frågan om att inrätta en särskild internrevisionsfunktion kommer att prövas årligen. Bolaget har dessutom en riskkommitté som fortlöpande utvärderar väsentliga risker och kontrollaktiviteter.

Styrelse

Kenneth Bengtsson

Född 1961.
Styrelseordförande sedan 2014, ledamot sedan 2013.
Arbetslivserfarenhet: Koncernchef och olika befattningar inom ICA under mer än 30 år.
Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Ahlsell AB, Ersta diakoni, Eurocommerce, Systembolaget och World Childhood Foundation. Styrelseledamot i Synsam och i Herenco.

Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieinnehav*: 8 000 B-aktier eget innehav och 17 000 B-aktier via juridisk person

Ros-Marie Grusén

Född 1971.
Styrelseledamot sedan 2016.
Fil. kand. samhällsvetenskap/beteendevetenskap.
Arbetslivserfarenhet: Vd för Norsk Medicinaldepot AS och Skandinavienchef Celesio AG, vd för Admenta Sweden AB/LloydsApotek, vd för Plantagen AB samt haft ett antal ledande positioner inom IKEA.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Besqab AB och Granngården AB.

Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieinnehav*: 0

Mathias Haid

Född 1970.
Styrelseledamot sedan 2015.
Arbetslivserfarenhet: Flygkapten vid Lufthansa Cargo AG, utbildare inom Lufthansas flygverksamhet och flera positioner i ledande befattning i Lufthansas flygverksamhet 1998-2015. Styrelseledamot i Clas Ohlson AS och Clas Ohlson Oy 2002-2005.

Beroende i förhållande till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Aktieinnehav*: 2 140 B-aktier

Cecilia Marlow

Född 1960.
Styrelseledamot sedan 2007.
Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.
Arbetslivserfarenhet: Vd för Kronans Droghandel, vd för JC och vd för Polarn O. Pyret.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Kivra. Styrelseledamot i Midsona, Platzer Fastigheter, Fazer Group, MatHem, Nordea Fonder och Internationella Engelska Skolan.

Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieinnehav*: 1 500 B-aktier via juridisk person

Göran Näsholm

Född 1955.
Styrelseledamot sedan 2015.
Maskiningenjör och civilekonom.

Arbetslivserfarenhet: Koncernchef för Ahlsell AB 1999-2015. vvd för Ahlsell AB, divisionschef Ahlsell AB, vd för Jirva AB, inköpsdirektör Calor Celsius AB och inköpsinriktade positioner inom Alfa Laval.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Fresks Holding AB och LW AB. Styrelseledamot i Martin & Servera AB.

Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieinnehav*: 18 642 B-aktier

Göran Sundström

Född 1962.

Styrelseledamot sedan 2014.

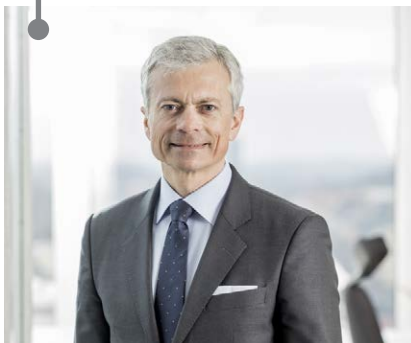
Civilekonom Lunds universitet.

Arbetslivserfarenhet: Grundare och vd för Sundström & Partners AB, olika ledande befattningar inom Corporate Finance på Alfred Berg Fondkommission AB, Aros Securities AB och Nordea Securities.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Logital AB samt styrelseledamot i Parks & Resorts Scandinavia AB och Sundström & Partners AB.

Beroende i förhållande till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Aktieinnehav*: 600 B-aktier eget innehav och 600 B-aktier via juridisk person

Sanna Suvanto-Harsaae

Född 1966.

Styrelseledamot sedan 2010.

Civilekonom Lunds universitet.

Arbetslivserfarenhet: Vd för Reckitt-Benckiser Norden, marketing och business development director Synoptik, europeisk marketing manager och andra ledande befattningar i Procter & Gamble Norden, Tyskland och Europa.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Altia Oy, Babysam AS, Sunset Boulevard AS, Footway AB, Best VPG AS och TCM AS. Styrelseledamot i Boconcept AS, Paulig Oy, SAS AB, Upplands Motor AB, Broman Group Oy och NSP AB.

Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt till större aktieägare enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieinnehav*: 0

Henrik Andersson

Född 1971.

Styrelseledamot sedan 2012.

Arbetslagarrepresentant Unionen.

Aktieinnehav*: 0

Robert Flahiff

Född 1967.

Styrelseledamot sedan 2015.

Arbetslagarrepresentant Handels.

Aktieinnehav*: 0

Lars Zwetsloot

Född 1976.

Styrelseledamot, suppleant, sedan 2012.

Arbetslagarrepresentant Handels.

Aktieinnehav*: 100 B-aktier

* Egna och närståendes aktier per den 31 maj 2017.

Ledande befattningshavare

Peter Jelkeby

Tillförordnad vd och koncernchef
Anställd 2008
Född 1963
Civilekonom, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
Arbetslivserfarenhet: Vice landschef och ledande befattningar inom marknadsföring och försäljning för IKEA Storbritannien och ledande befattningar inom inköp för IKEA på den ryska respektive asiatiska marknaden.
Aktieinnehav*: 8 147 B-aktier

Tony Dahlström

Inköpsdirektör
Anställd 1982-2007 och 2009
Född 1964
Arbetslivserfarenhet: Kategorichef för Clas Ohlson, vd för OS Technology Nordic, produktchef och olika befattningar inom butik, lager och kundservice på Clas Ohlson.
Aktieinnehav*: 13 663 B-aktier

Magnus Højman

Varuförsörjningsdirektör
Anställd 2011
Född 1967
Civilekonom, Lunds universitet och University of California
Arbetslivserfarenhet: Konsult för Accenture, Venture Manager för Real Venture Group samt olika befattningar inom försäljning och ledning för Procter & Gamble Scandinavia.
Aktieinnehav*: 5 911 B-aktier

Sara Kraft Westrell

Informations- och IR-direktör
Anställd 2013
Född 1974
Civilekonom, Lunds universitet och National University of Singapore
Arbetslivserfarenhet: Informationsdirektör för Hexagon AB, marknads- och kommunikationsdirektör för JB Education och kommunikationsrådgivare för Kreab.
Aktieinnehav*: 3 392 B-aktier

Göran Melin

Ekonomi- och finansdirektör
Anställd 2010
Född 1962
Civilekonom, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
Arbetslivserfarenhet: Auktoriserad revisor och partner på PwC.
Aktieinnehav*: 9 941 B-aktier

* Egna och närståendes aktier per den 31 maj 2017.

INTERVJU

Hej!

Tillträdande
vd
Lotta Lyrå

Tillträdande vd och koncernchef Lotta LYRÅ

Anställd 2017

Född 1975

Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm

Arbetslivserfarenhet: Lotta kommer närmast från rollen som utvecklings- och expansionschef på IKEA Gruppen. Dessförinnan flera ledande befattningar inom IKEA Gruppen, bland annat som vd-assistent och inom strategiutveckling och digital utveckling.

Aktieinnehav*: 4 352 B-aktier

– Jag känner mig otroligt privilegierad att få möjligheten att leda ett bolag som har så stark företagskultur och sund värdegrund som Clas Ohlson. Detaljhandeln befinner sig i ett spännande skede med nya aktörer, ny teknologi och nya förväntningar från konsumenterna och jag ser fram emot att tillsammans med alla medarbetare vara drivande i den utvecklingen, säger Lotta Lyrå.

Lotta Lyrå tillträder som vd och koncernchef den 1 augusti 2017.

* Egna och närståendes aktier per den 31 maj 2017.

Koncernen

Resultaträkning

Mkr	Not	160501 -170430	150501 -160430
	1, 2		
Nettoomsättning		7 990,1	7 601,6
Kostnad för sålda varor	4, 5, 6	-4 698,6	-4 376,3
Bruttoresultat		3 291,5	3 225,3
Försäljningskostnader	4, 5, 6	-2 485,2	-2 408,5
Administrationskostnader	4, 5, 6, 7	-193,1	-190,6
Övriga rörelseintäkter	3	24,5	24,2
Övriga rörelsekostnader	3	-27,9	-144,0
Rörelseresultat		609,9	506,4
<i>Finansiella poster</i>			
Finansiella intäkter	8	0,7	1,9
Finansiella kostnader	8	-1,6	-0,7
Resultat före skatt		608,9	507,6
Inkomstskatt	9	-130,2	-128,8
Årets vinst		478,7	378,8
<i>Antal utestående aktier vid perioden slut, miljoner</i>			
		63,1	63,4
Vinst per aktie före utspädning, kr	10	7,59	6,00
Vinst per aktie efter utspädning, kr	10	7,57	5,97
Föreslagen utdelning per aktie, kr	11	6,25	5,75

Totalresultat Koncernen

Mkr		160501 -170430	150501 -160430
Årets vinst		478,7	378,8
Övrigt totalresultat, netto efter skatt:			
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen:			
Valutakursdifferens		22,9	-62,8
Kassaflödessäkring		21,6	4,3
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen:			
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner		0,0	0,0
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		44,5	-58,5
Totalresultat för året		523,2	320,3

(samtliga ovanstående vinster är hänförliga till moderbolagets aktieägare under året)

Kassaflödesanalys

Mkr		160501 -170430	150501 -160430
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Rörelseresultat		609,9	506,4
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
- avskrivningar		230,0	235,4
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar		37,3	10,8
- övriga ej kassaflödospåverkande poster		-54,8	121,9
Erhållna räntor		0,7	1,9
Erlagda räntor		-1,6	-0,8
Betald skatt		-160,8	-133,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		660,6	742,6
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
- kundfordringar		0,0	-5,1
- varulager		32,8	-116,5
- övriga fordringar		45,4	-30,0
- leverantörsskulder		-54,5	101,3
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder		14,8	12,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		698,9	704,6
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-105,9	-133,4
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-157,6	-141,0
Försäljning av inventarier		0,1	0,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-263,5	-274,1
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Återköp av egna aktier		-75,7	-47,9
Försäljning av egna aktier		19,7	43,3
Utdelning till aktieägare		-362,0	-331,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-418,0	-335,9
Årets kassaflöde		17,5	94,6
Likvida medel vid årets början		604,3	517,4
Kursdifferens i likvida medel		3,3	-7,7
Likvida medel vid årets slut		625,1	604,3

Koncernen

Balansräkning

Mkr	Not	17-04-30	16-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
IT- och programvarukostnader		340,2	270,6
Summa immateriella anläggningstillgångar		340,2	270,6
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		414,4	444,4
Inventarier, verktyg och installationer		649,9	682,8
Summa materiella anläggningstillgångar		1 064,3	1 127,2
<i>Långfristiga fordringar</i>			
Uppskjuten skattefordran	9	17,0	16,9
Övriga långfristiga fordringar	19	1,6	1,2
Summa långfristiga fordringar		18,5	18,1
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager	13	1 630,7	1 639,2
Kundfordringar	14	31,0	30,5
Skattefordran		23,2	69,5
Övriga fordringar		8,1	23,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15, 17	158,2	140,1
Likvida medel	16	625,1	604,3
Summa omsättningstillgångar		2 476,4	2 506,9
Summa tillgångar		3 899,4	3 922,8

Balansräkning

Mkr	Not	17-04-30	16-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25 kr		82,0	82,0
Övrigt tillskjutet kapital		90,4	90,4
Andra reserver		-89,9	-132,9
Balanserad vinst inklusive årets resultat		2 168,2	2 099,3
Summa eget kapital		2 250,7	2 138,8
<i>Långfristiga skulder</i>			
Uppskjutna skatteskulder	9	195,8	190,2
Övriga långfristiga skulder		5,0	5,0
Övriga långfristiga avsättningar	22	25,9	0,0
Summa långfristiga skulder		226,8	195,1
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder	20	635,2	685,7
Skatteskuld		39,4	111,6
Övriga kortfristiga skulder	20	169,2	95,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17, 21	500,2	528,9
Övriga avsättningar	22	78,0	166,9
Summa kortfristiga skulder		1 421,9	1 588,9
Summa eget kapital och skulder		3 899,4	3 922,8

Koncernen

Förändring i koncernens eget kapital (not 18)		Hänförligt till Moderbolagets aktieägare				
Mkr	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräkningsdifferenser	Säkringsreserv	Balanserad vinst	Summa
Ingående balans per 1 maj 2015	82,0	90,4	-55,1	-20,8	2 047,9	2 144,5
Totalresultat						
Årets resultat	-	-	-	-	378,8	378,8
Övrigt totalresultat						
Kassaflödessäkringar efter skatt	-	-	-	4,3	-	4,3
Valutakursdifferenser	-	-	-62,8	-	-	-62,8
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner	-	-	-	-	0,0	0,0
Summa övrigt totalresultat	-	-	-62,8	4,3	0,0	-58,5
Summa totalresultat	-	-	-62,8	4,3	378,8	320,3
Transaktioner med aktieägare						
Återköp av egna aktier	-	-	-	-	-47,9	-47,9
Försäljning av egna aktier	-	-	-	-	43,3	43,3
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	-	-	-	-	9,9	9,9
Utdelning	-	-	-	-	-331,3	-331,3
Summa transaktioner med aktieägare	-	-	-	-	-326,0	-326,0
Utgående balans per 30 april 2016	82,0	90,4	-117,9	-16,5	2 100,7	2 138,8
Ingående balans per 1 maj 2016	82,0	90,4	-117,9	-16,5	2 100,7	2 138,8
Totalresultat						
Årets resultat	-	-	-	-	478,7	478,7
Övrigt totalresultat						
Kassaflödessäkringar efter skatt	-	-	-	21,6	-	21,6
Valutakursdifferenser	-	-	22,9	-	-	22,9
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner	-	-	-	-	0,0	0,0
Summa övrigt totalresultat	-	-	22,9	21,6	0,0	44,5
Summa totalresultat	-	-	22,9	21,6	478,7	523,2
Transaktioner med aktieägare						
Återköp av egna aktier	-	-	-	-	-75,7	-75,7
Försäljning av egna aktier	-	-	-	-	19,7	19,7
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	-	-	-	-	6,7	6,7
Utdelning	-	-	-	-	-362,0	-362,0
Summa transaktioner med aktieägare	-	-	-	-	-411,2	-411,3
Utgående balans per 30 april 2017	82,0	90,4	-95,0	5,1	2 168,2	2 250,7

Moderbolaget

Resultaträkning			
Mkr	Not	160501 -170430	150501 -160430
	1, 2		
Nettoomsättning	23	6 384,2	6 073,8
Kostnad för sålda varor	4,5,6	-4 579,7	-4 311,0
Bruttoresultat		1 804,5	1 762,8
Försäljningskostnader	4,5,6	-1 150,9	-1 145,9
Administrationskostnader	4,5,6,7	-149,1	-145,0
Övriga rörelseintäkter	3	24,3	24,2
Övriga rörelsekostnader	3	-26,1	-138,4
Rörelseresultat		502,7	357,7
<i>Finansiella poster</i>			
Utdelning från dotterbolag		103,2	99,1
Finansiella intäkter	8	0,4	1,8
Finansiella kostnader	8	-2,2	-3,0
Resultat efter finansiella poster		604,1	455,6
Bokslutsdispositioner	25	-76,2	37,2
Resultat före skatt		527,9	492,7
Inkomstskatt	9	-91,7	-82,3
Årets vinst		436,3	410,4
Föreslagen utdelning per aktie, kr	11	6,25	5,75

Totalresultat Moderbolaget			
Mkr		160501 -170430	150501 -160430
Årets vinst		436,3	410,4
Övrigt totalresultat, netto efter skatt:			
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen:			
Resultat från säkring av netto- investering i utlandsverksamhet		2,4	-10,7
Totalresultat för året		438,7	399,7

Kassaflödesanalys			
Mkr		160501 -170430	150501 -160430
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Rörelseresultat		502,7	357,7
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
- avskrivningar		157,5	157,6
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar		3,6	1,0
- övriga ej kassaflödespåverkande poster		5,1	16,4
Erhållna räntor		0,4	1,8
Erlagda räntor		-2,2	-3,0
Betald skatt		-105,5	-89,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		561,6	441,8
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
- kundfordringar		-0,3	-0,6
- varulager		42,7	-37,3
- övriga fordringar		211,5	-18,8
- leverantörsskulder		-23,1	75,7
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder		-278,7	32,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		513,7	493,7
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-105,9	-133,4
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-62,9	-73,5
Försäljning av inventarier		0,1	0,3
Aktieägartillskott i dotterbolag		0,0	-7,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-168,7	-214,1
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Återköp av egna aktier		-75,7	-47,9
Försäljning av egna aktier		19,7	43,3
Återbetalning/utlåning dotterbolag		-4,7	30,1
Utdelning från dotterbolag		103,2	99,1
Utdelning till aktieägare		-362,0	-331,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-319,4	-206,7
Årets kassaflöde		25,5	72,9
Likvida medel vid årets början		515,4	442,5
Likvida medel vid årets slut		540,9	515,4

Moderbolaget

Balansräkning

Mkr	Not	17-04-30	16-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
IT- och programvarukostnader		340,2	270,6
Summa immateriella anläggningstillgångar		340,2	270,6
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		413,7	443,6
Inventarier, verktyg och installationer		361,9	393,8
Summa materiella anläggningstillgångar		775,6	837,4
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Uppskjuten skattefordran		3,1	3,7
Fordran koncernföretag		153,9	146,8
Andelar i koncernföretag	24	29,3	29,3
Summa finansiella anläggningstillgångar		186,3	179,8
Summa anläggningstillgångar		1 302,1	1 287,8
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager</i>			
Handelsvaror	13	1 062,0	1 104,7
Summa varulager		1 062,0	1 104,7
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	14	19,7	19,5
Skattefordran		23,0	20,7
Fordran på koncernföretag		72,9	293,2
Övriga fordringar		2,6	1,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	86,9	81,3
Summa kortfristiga fordringar		205,2	416,5
Kassa och bank	26	540,9	515,4
Summa omsättningstillgångar		1 808,1	2 036,5
Summa tillgångar		3 110,2	3 324,4

Balansräkning

Mkr	Not	17-04-30	16-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Reservfond		106,8	106,8
Utvecklingsfond		7,9	0,0
Summa bundet eget kapital		196,8	188,8
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		-28,8	-31,2
Balanserad vinst		394,3	403,0
Årets vinst		436,3	410,4
Summa fritt eget kapital		801,7	782,2
Summa eget kapital		998,5	971,0
Obeskattade reserver	27	1 048,5	972,3
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	22	46,0	47,6
Summa avsättningar		46,0	47,6
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga långfristiga skulder		5,0	5,0
Summa långfristiga skulder		5,0	5,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder	20	578,2	601,3
Skuld till koncernföretag		86,0	355,1
Övriga kortfristiga skulder		41,9	47,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	305,9	324,5
Summa kortfristiga skulder		1 012,2	1 328,4
Summa eget kapital och skulder		3 110,2	3 324,4

Moderbolaget

Förändring i Moderbolagets eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Utvecklings- fond	Summa fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 maj 2015	82,0	106,8	–	708,5	897,3
Utdelning	–	–	–	-331,3	-331,3
Återköp av egna aktier	–	–	–	-47,9	-47,9
Försäljning av egna aktier	–	–	–	43,3	43,3
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	–	–	–	9,9	9,9
Övrigt totalresultat	–	–	–	399,7	399,7
Utgående balans per 30 april 2016	82,0	106,8	–	782,2	971,0
Ingående balans per 1 maj 2016	82,0	106,8	–	782,2	971,0
Utdelning	–	–	–	-362,0	-362,0
Återköp av egna aktier	–	–	–	-75,7	-75,7
Försäljning av egna aktier	–	–	–	19,7	19,7
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	–	–	–	6,7	6,7
Omföring utvecklingsfond	–	–	7,9	-7,9	0,0
Övrigt totalresultat	–	–	–	438,7	438,7
Utgående balans per 30 april 2017	82,0	106,8	7,9	801,7	998,5

Redovisningsprinciper och noter

Belopp i Mkr om ej annat anges

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen för Clas Ohlson har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner och International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) sådana de antagits av EU. Den har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom vissa finansiella tillgångar och skulder (inklusive derivatinstrument) som värderas till verkligt värde.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, och inte annat framgår. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moder- och dotterbolag.

Uppskattningar och antaganden

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet och bedöms inte innebära någon betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår. Eventuella ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen enbart påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Mer information om gjorda uppskattningar och antaganden återfinns i noterna 9, 13 och 22.

För koncernen bedöms de uppskattningar och bedömningar som görs i samband med nedskrivningsprövning av immateriella tillgångar som ej ännu tagits i bruk vara av väsentlig betydelse. Detta betyder att om gjorda uppskattningar och bedömningar skulle visa sig väsentligen avvika från det verkliga utfallet kan effekten på de finansiella rapporterna bli betydande. I samband med nedskrivningsprövning av immateriella tillgångar ska det redovisade värdet jämföras med återvinningsvärdet, vilket utgörs av det högsta av en tillgångs nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. Efter prövning och bedömning av nyttjandevärdet bedöms inget nedskrivningsbehov föreligga avseende bolagets investering i immateriella tillgångar som ej ännu tagits i bruk.

I omstrukturingskostnader ingår erforderlig nedskrivning av tillgångar och övriga poster som inte påverkar kassaflödet, liksom beräknade kostnader för uppsägning av personal samt övriga direkta kostnader relaterade till avslutande av verksamheter. Omstrukturingskostnader rubriceras som poster av engångskaraktär. Kostnadsberäkningen baseras på detaljerade åtgärdsplaner som förväntas förbättra koncernens kostnadsstruktur och produktivitet. För att minimera osäkerhetsfaktorerna ligger normalt historiskt utfall från liknande händelser i tidigare åtgärdsplaner till grund för beräkningen. Reserveringar för omstrukturering uppgick vid årets slut till 40,5 Mkr (107,0), varav 25,9 Mkr (0,0) är rubricerade som långfristig.

Följande nya och ändrade IFRS standarder och tolkningar har trätt i kraft och påverkar koncernen för räkenskapsåret 2016/17

Nya eller ändrade standarder och nya tolkningar har inte haft någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter 2016/17.

Nedan förändring är inte betingad av förändringar i IFRS:

Alternative Performance Measures (också kallade APMs)

Koncernen har tillämpat European Securities and Markets Authority (ESMA:s) nya riktlinjer för APM:s (alternativa nyckeltal, Alternative Performance Measures). I korthet är APM ett finansiellt mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte är definierat eller specificerat i IFRS. De APM:s som presenteras i årsredovisningen stäms av mot närmast möjliga post i resultat- och balansräkningarna och återfinns i slutet av årsredovisningen. De APM:s som presenteras i denna rapport kan avvika från mätningar med liknande namn i andra företag.

Nya och ändrade standarder som ännu ej trätt ikraft

De nya eller ändrade standarder och nya tolkningar som har givits ut, men som träder ikraft för räkenskapsår som börjar den 1 maj 2017 eller senare, har ännu inte börjat tillämpas av koncernen. Nedan beskrivs de som bedöms få påverkan på koncernens finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången.

Standarder	Ska tillämpas för räkenskapsår som börjar:
IFRS 9 Finansiella instrument	1 januari 2018 eller senare
IFRS 15 Revenue from contracts with customers	1 januari 2018 eller senare
IFRS 16 Leases	1 januari 2019 eller senare

IFRS 9 Finansiella instrument utfärdades den 24 juli 2014 och ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden är utgiven i faser där den version som gavs ut i juli 2014 ersätter alla de tidigare versionerna.

IFRS 9 innehåller nya principer för hur finansiella tillgångar ska klassificeras och värderas. Avgörande för i vilken värderingskategori en finansiell tillgång hänförs sig till avgörs av dels företagets syfte med innehavet av tillgången (d.v.s. företagets "affärsmodell"), dels den finansiella tillgångens kontraktsevenliga kassaflöden.

Den nya standarden innehåller även nya regler för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som innebär att den tidigare "incurred loss-metoden" ersätts av en ny "expected loss-metod".

Syftet med de nya reglerna för säkringsredovisning är att företagets riskhantering ska avspeglas i redovisningen. Standarden innebär utökade möjligheter att säkra riskkomponenter i icke-finansiella poster samt att fler typer av instrument kan ingå i en säkringsrelation. Vidare finns det kvantitativa kravet på effektivitet inte längre kvar. IFRS 9 är tillämplig på räkenskapsår som börjar 1 januari 2018. Företagsledningen har ännu inte avslutat sin utvärdering kring möjlig påverkan på finansiellt resultat eller ställning och kan därför ännu inte kvantifiera effekterna.

IFRS 15 Revenue from contracts with customers utfärdades den 28 maj 2014 och ska ersätta IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 innebär en modell för intäktsredovisning för nästan alla intäkter som uppkommer genom avtal med kunder, med undantag för leasingavtal, finansiella instrument och försäkringsavtal. Grundprincipen för intäktsredovisning enligt IFRS 15 är att ett företag ska redovisa en intäkt på det sätt som återspeglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, till det belopp som företaget förväntar sig rätt att erhålla i utbyte mot varan eller tjänsten. En intäkt redovisas då kunden erhåller kontroll över varan eller tjänsten. Det finns betydligt mer vägledning i IFRS 15 för specifika områden och upplysningskraven är omfattande. IFRS 15 är tillämplig för räkenskapsår som börjar 1 januari 2018 eller senare. Företagsledningens nuvarande bedömning är att standarden inte kommer medföra någon väsentlig skillnad för koncernen.

IFRS 16 Leases utfärdades den 13 januari 2016 och ska ersätta IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 introducerar en "right of use model" och innebär för leasetagaren att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen, klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska därför inte göras. Undantagna är leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare samt leasingavtal som uppgår till mindre värden. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard. För leasegivare innebär IFRS 16 inga egentliga skillnader jämfört med IAS 17. IFRS 16 är tillämplig för räkenskapsår som börjar 1 januari 2019 eller senare med tidigare tillämpning tillåten. Standarden har ännu inte antagits av EU. Företagsledningen bedömer att standarden kommer att leda till redovisning av väsentliga tillgångar och skulder, hänförliga till koncernens lokalyresavtal, men har ännu inte kvantifierat effekterna.

Övriga nya eller ändrade standarder och nya tolkningar, som inte har trätt i kraft, väntas inte få någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter när de tillämpas för första gången.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och samtliga de företag över vilka moderbolaget direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företag och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i bolaget.

Förvärvsmetoden har tillämpats vid upprättande av koncernredovisningen. Koncerninterna transaktioner, balansposter samt realiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Redovisningsprinciper har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

I koncernredovisningen ingår de helägda dotterföretagen Clas Ohlson AS, Clas Ohlson Oy, Clas Ohlson Ltd (UK), Clas Ohlson GmbH och Clas Ohlson Ltd (Shanghai).

Segmentsredovisning

Clas Ohlson har följande segment: Sverige, Norge, Finland, Utanför Norden samt Koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner i Sverige som bistår försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens internprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar.

Omräkning av utländsk valuta

a) Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljön där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är koncernens rapportvaluta. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal svenska kronor med en decimal.

b) Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktion och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat. För derivat se avsnitt om finansiella instrument.

c) Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens kurs;
- intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs och
- alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att nyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar baseras på tillgångarnas anskaffningskostnad och beräknade nyttjandeperiod. Linjär avskrivning används för samtliga anläggningstillgångar. Mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Immateriella tillgångar	5-10 år
Inventarier, verktyg och installationer	5-15 år
Byggnader	20-33 år
Markanläggningar	20 år
Investeringar i förhyrda fastigheter	10 år

Ny- och återanskaffningar aktiveras, medan kostnader för underhåll och reparationer kostnadsförs. Tillgångarnas restvärde och nyttjandeperiod prövas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. En tillgångs redovisade värde skrivs omgående ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde. Då tillgångar säljs eller uttrangeras, bortskrivs anskaffningskostnaden och därmed sammanhängande ackumulerade avskrivningar. Eventuell vinst eller förlust resultatföres. Samtliga Clas Ohlsons fastigheter är rörelsefastigheter.

Immateriella tillgångar

Kostnader för underhåll av programvara kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader som är direkt hänförliga till utveckling och testning av identifierbara och unika programvaruprodukter som kontrolleras av koncernen, redovisas som immateriella tillgångar när följande kriterier är uppfyllda:

- det är tekniskt möjligt att färdigställa programvaran så att den kan användas,
- företags avsikt är att färdigställa programvaran och att använda eller sälja den,
- det finns förutsättningar att använda programvaran,
- det kan visas hur programvaran genererar troliga ekonomiska fördelar,
- adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja programvaran finns tillgängliga, och
- de utgifter som är hänförliga till programvaran under dess utveckling kan beräknas på ett tillförlitligt sätt

Direkt hänförliga utgifter balanseras som en del av programvaran och innefattar utgifter för anställda och en skäligen andel av indirekta kostnader.

Övriga utvecklingskostnader, som inte uppfyller dessa kriterier, kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader som tidigare kostnadsförts redovisas inte som tillgång i efterföljande period.

Utvecklingskostnader för programvara som redovisas som tillgång skrivs av under sin bedömda nyttjandeperiod.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

Immateriella tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod eller immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererade enheter). För tillgångar som tidigare har skrivits ned görs per varje balansdag en prövning om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Köp och försäljningar av finansiella instrument redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas inledningsvis till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Om marknaden för en finansiell tillgång inte är aktiv (och för noterade värdepapper), fastställer koncernen verkligt värde genom att tillämpa värderingstekniker såsom användning av information avseende nyligen gjorda transaktioner på armlängds avstånd, hänvisning till verkligt värde för ett annat instrument som i allt väsentligt är likvärdigt, analys av diskonterade kassaflöden och optionsvärderingsmodeller. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Finansiella instrument tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och fördelar som är förknippade med äganderätten.

NOTER

Kassaflödessäkring

Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat. Den vinst eller förlust som hänförs till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Säkring av nettoinvestering

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter avseende långfristig fordran på dotterföretag, redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.

Den andel av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms som en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat. Den vinst eller förlust som hänförs till den ineffektiva delen redovisas i resultaträkningen.

Accumulerade vinster och förluster i eget kapital redovisas i resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

Varulager

Varulagret har värderats med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för försäljningskostnader. Avdrag sker för internvinster som uppkommer vid leverans mellan i koncernen ingående bolag. Erforderlig inkursansättning baserad på åldersanalys har gjorts. I värdering av varulager ingår överföringar från övrigt totalresultat av eventuella vinster/förluster från kassaflödessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av varor.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som långfristiga fordringar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader från anskaffningstidpunkten.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor eller tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år eller tidigare. Om inte, tas de upp som långfristiga skulder.

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Avgifter som betalas för lånelöften redovisas som transaktionskostnader för upplåning i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att nyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet nyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att nyttjas, redovisas avgiften som en förskottsbetalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Låneutgifter

Allmänna och särskilda låneutgifter som är direkt hänförliga till inköp eller uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar, vilket är tillgångar som det med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning, redovisas som en del av dessa tillgångars anskaffningsvärde. Aktiveringen upphör när alla aktiviteter som krävs för att färdigställa tillgången för dessa avsedda användning eller försäljning huvudsakligen har slutförts. Några kvalificerade tillgångar finns för närvarande inte. Övriga lånekostnader belastar resultatet under den period till vilken de hänförs till.

Aktuell och uppskjuten inkomstskatt

Periodens skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderföretaget och dess dotterföretag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter. Ledningen utvärderar regelbundet de yrkanden som gjorts i självdeklarationer avseende situationer där tillämpliga skatteregler är föremål för tolkning. Den gör, när så bedöms lämpligt, avsättningar för belopp som troligen ska betalas till skattemyndigheten.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dess redovisade värden i koncernredovisningen.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och dess redovisade värden i koncernredovisningen kan nyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänförs till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

Ersättningar till anställda

Koncernföretagen har olika planer för ersättningar efter avslutad anställning, inklusive förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

a) Pensionsförpliktelser

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter om denna juridiska enhet inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som inte är avgiftsbestämd.

Utmärkande för förmånsbestämda planer är att de anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

I moderbolaget finns både avgifts- och förmånsbestämda pensionsplaner. Den förmånsbestämda ITP-planen (Alecta) hanteras dock som en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med uttalande UFR 10. I det norska dotterbolaget finns förmånsbestämda pensionsplaner.

För förmånsbestämda pensionsplaner fastställs kostnaden för pensionsförmånen baserat på aktuariella beräkningar enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Omvärderingar, inklusive aktuariella vinster och förluster, effekter från förändringar av tillgångstaket (asset ceiling) och avkastningen på förvaltningstillgångarna (exklusive räntekomponenten som redovisas i resultaträkningen) redovisas direkt i balansräkningen med en intäkt eller kostnad motsvarande periodens förändring i rapporten över totalresultatet i den period de uppkommer. Omvärderingar, som redovisas i övrigt totalresultat påverkar balanserat resultat och kommer inte att omklassificeras till resultaträkningen. Tjänstgöringskostnader från tidigare perioder redovisas i resultaträkningen i den period då planen ändras. Nettoäntan beräknas med tillämpning av diskonteringsräntan vid periodens början på den förmånsbestämda nettoskulden eller tillgången.

De förmånsbestämda kostnaderna är indelade i följande kategorier:

- tjänstgöringskostnader (inklusive tjänstgöringskostnader innevarande period, tjänstgöringskostnader i tidigare perioder samt vinster och förluster avseende reduceringar och/eller regleringar)
- nettoräntekostnad eller nettoränteutgång
- omvärderingar

De första två kategorierna redovisas i resultaträkningen som personalkostnad (tjänstgöringskostnad) respektive finansnetto (nettoräntekostnaden). Vinster och förluster relaterade till reduceringar och regleringar redovisas som tjänstgöringskostnader från tidigare perioder. Omvärderingar redovisas i övrigt totalresultat.

Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen som redovisas i balansräkningen motsvarar det aktuella över- eller underskottet relaterat till koncernens förmånsbestämda förpliktelser. Eventuella överskott redovisas endast till den del det motsvaras av nuvärdet av framtida återbetalningar från respektive pensionsplan eller framtida reduceringar i premiebetalningar till planen.

b) Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd anställning sagts upp av koncernen före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar ersättningar vid uppsägning när koncernen inte längre har möjlighet att återkalla erbjudandet om ersättning. I de fall företaget har lämnat ett erbjudande för att uppmuntra till frivillig avgång, beräknas ersättningar vid uppsägning baserat på det antal anställda som beräknas acceptera erbjudandet. Förmåner som förfaller mer än 12 månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

Aktierelaterade ersättningar

Koncernen har ett antal aktierelaterade ersättningsplaner där regleringen görs med aktier och där företaget erhåller tjänster från anställda som vederlag för koncernens eget kapitalinstrument (matchningsaktier och optioner). Verkligt värde på den tjänstgöring som berättigar anställda till tilldelning av matchningsaktier och optioner kostnadsförs. Det totala belopp som ska kostnadsföras baseras på verkligt värde på de tilldelade matchningsaktierna och optionerna:

- inklusive alla marknadsrelaterade villkor
- inklusive t ex lönsamhet, mål för försäljningsökningar och att den anställde kvarstår i företagets tjänst under en angiven tidsperiod, och
- inklusive inverkan av villkor som inte utgör intjänandevillkor (t ex krav att anställda ska spara eller behålla aktierna under en angiven period).

Vid varje rapportperiods slut omprövar koncernen sina bedömningar av hur många aktier som förväntas bli intjänande baserat på de icke marknadsrelaterade intjänandevillkoren och tjänstgöringsvillkoren. Den eventuella avvikelser mot de ursprungliga bedömningarna som omprövningen ger upphov till, redovisas i resultaträkningen och motsvarande justeringar görs i eget kapital.

De sociala avgifter som uppkommer på tilldelningen av aktieoptioner betraktas som en integrerad del av tilldelningen, och kostnaden behandlas som en kontantreglerad aktierelaterad ersättning.

Avsättningar

Avsättning redovisas i balansräkningen bland kort- och långfristiga skulder när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som är en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar sker för öppet köp, outlösta presentkort, beräknade framtida garantiåtaganden, bonuspoäng till kundklubsmedlemmar samt omstrukturering av butiksnätet i Storbritannien, vilket beskrivs närmare under redovisning av intäkter och not 22.

Intäkter

Koncernens intäkter genereras av försäljning av produkter till konsument i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningsintäkterna redovisas därmed netto med avdrag för mervärdesskatt, returer, reservering för öppet köp och rabatter. Samlad erfarenhet används för att bedöma och reservera för returer och öppet köp vid tidpunkten för försäljningen. Intäkterna redovisas i samband med försäljning/leverans till kund då väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen.

Clas Ohlsons kunder kan välja att vara medlem i lojalitetsprogrammet Club Clas. Försäljningen sker i enlighet med IFRIC 13 i syfte att beakta kundklubbens medlemmars intjänning av bonuspoäng och möjlighet att i framtiden nyttja utarbetade poäng i form av bonuscheckar som betalningsmedel. Samtliga utställda bonuscheckar löses inte in varför varje försäljning inom lojalitetsprogrammet minskas med det verkliga värdet avseende framtida inlösen av bonuscheckarna, beaktat aktuell inlösengrad. Hänsyn tas då även till medlemmens sannolika framtida inlösen av bonuschecken. Redovisningsmässigt beaktas intjänningen genom en reduktion av omsättningen vid intjänandetidpunkten med motsvarande avsättning i balansräkningen.

Ränteutgång avser ränta på banktillgodohavanden. Intäkten redovisas i den period som räntan avser.

Leasing

I koncernen tillika moderbolaget förekommer främst leasingkontrakt i form av hyreskontrakt för butikslokaler. Samtliga butiker utom den i Insjön förhyrs. Samtliga avtal har klassificerats som operationella leasingavtal då de inte innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet överförs till hyresgästen.

Operationella leasingavtal där koncernen är leasetagare redovisas i koncernresultaträkningen som rörelsekostnad linjärt över leasingperioden. I de fall koncernen är leasegivare redovisas intäkten som försäljning i den period uthyrningen avser. Avskrivningar redovisas i rörelseresultatet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassa- eller banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuation, dels har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt den svenska årsredovisningslagen, ÅRL och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Denna innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Reglerna i IAS 39 beträffande finansiella garantiavtal tillämpas inte avseende garantiavtal till förmån för dotterföretag. I moderbolaget belastar låneutgifter resultatet under den period till vilken de hänför sig till. Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

De finansiella rapporterna är avrundade till närmaste miljontal svenska kronor med en decimal. Redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Ändrade redovisningsprinciper i RFR2

När utgifter för internt utarbetade utvecklingskostnader aktiveras har en begränsning av möjligheten att dela ut eget kapital införts genom att ett lika stort belopp som är aktiverat avsätts till en särskild bunden fond för utvecklingsutgifter. Övriga förändringar i RFR 2 har inte haft någon väsentlig påverkan på moderföretagets finansiella rapporter 2016/17.

Ändrade redovisningsprinciper i RFR 2 som ännu inte trätt i kraft

Företagsledningen bedömer att övriga ändringar i RFR 2, som ännu inte har trätt i kraft, inte väntas få någon väsentlig påverkan på moderföretagets finansiella rapporter när de tillämpas för första gången.

Klassificering och uppställningsform

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Det innebär viss skillnad jämfört med koncernredovisningen, exempelvis specificeras balansräkningens poster mer och delposter benämns olika i eget kapital.

NOTER

Skatt

De belopp som avsatts till obeskattade reserver utgör skattepliktiga temporära skillnader. På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas i juridisk person inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna. Förändringar av obeskattade reserver redovisas enligt svensk praxis över resultaträkningen i enskilda bolag under rubriken "Bokslutsdispositioner". I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken "Obeskattade reserver", av vilka 22 procent kan betraktas som uppskjuten skatteskuld och 78 procent som bundet eget kapital.

Övrigt

De finansiella rapporterna anges i miljoner kronor (Mkr) med en decimal om inget annat anges. Avrundning kan medföra att vissa tabeller inte summerar.

Not 2 Finansiella risker

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk, ränterisk och prisrisk), kreditrisk, likviditetsrisk och kapitalrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Det är styrelsen som har det övergripande ansvaret för koncernens riskarbete. Inom Clas Ohlson uppdateras och analyseras koncernens risksituation regelbundet. Detta görs genom en systematisk process där risker identifieras, värderas och bedöms, hanteras, övervakas samt rapporteras. Prioritet läggs på de risker som vid en samlad bedömning avseende möjlig påverkan och sannolikhet bedöms kunna ge mest negativ effekt. För mer information, se sidorna 76-79 i årsredovisningen.

MARKNADSRISK

Valutarisk

En betydande del av leverantörsskulderna utgör skulder i utländsk valuta och är därmed utsatta för valutarisk. Vid inköp används i koncernen terminssäkringar av de viktigaste valutorna för att minska eventuella valutarisker i enlighet med finanspolicyen.

Ungefär 50 procent av bolagets inköp görs i andra valutor än den svenska. De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) mycket viktig för koncernen då cirka 40 procent av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg, eftersom bolaget har en högre försäljning i euro genom expansionen på den finska och den tyska marknaden. Nedanstående tabell visar hur resultatet påverkas av förändringar av de viktigaste valutorna (exklusive terminssäkringar).

Terminssäkringar görs månatligen med förfall efter sex månader av halva det förväntade flödet i norska kronor (NOK) och USA-dollar (USD).

Valutapåverkan totalt exklusive terminssäkringar

Valuta	Förändring, %	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
NOK	+/- 5	+/- 86
USD	+/- 5	-/+ 72
HKD	+/- 5	-/+ 7
EUR	+/- 5	+/- 4
GBP	+/- 5	+/- 3

Likvida medel är också utsatta för en valutarisk då en viss del av medlen är placerade i utländsk valuta.

Refinansierings- och likviditetsrisk

Med refinansierings- och likviditetsrisk avses risken för att Clas Ohlson inte kan erhålla lån eller möta betalningsförpliktelser som en följd av otillräcklig likviditet. Behov av refinansiering ses regelbundet över av Clas Ohlsons centraliserade finansfunktion, som ansvarar för extern upplåning. Refinansieringsbehovet är framför allt beroende av marknadsutveckling och investeringsplaner. Se även not 26.

Ränterisk

Ränterisken är låg då bolagets räntekostnader är låga i förhållande till totalt resultat.

Prisrisk

Prisrisken betecknas som låg då bolaget handlar från mer än 600 leverantörer. Vidare undviker bolaget i enlighet med inköspolicyn att ingå långsiktiga leveransavtal, för att på så sätt behålla flexibiliteten avseende leverantörer och produkter.

Kreditrisk

Kundfordringarna karaktäriseras av en mycket låg risk då varje delpost är liten samt att koncernens kreditpolicy är restriktiv. Reservering av osäkra fordringar sker efter individuell prövning men detta har inte behövts göras de senaste fem verksamhetsåren vare sig för koncernen eller för moderbolaget. Total kreditrisk anses ej överstiga bokförda värden för koncernens finansiella instrument.

Likvida medel är placerade på olika bankkonton i huvudsak i Nordea med dess utländska kontor i Norge, Finland och Storbritannien. Kreditrisken bedöms vara obetydlig. Den totala likviditetsreserven består av likvida medel och onyttjade checkräkningskrediter.

Kapitalrisk

Kapitalrisken betecknas som låg då koncernen vid bokslutstillfället hade en låg andel skulder och en soliditet på 58 procent.

Målet med koncernens kapitalstruktur är att kunna fortsätta visa god avkastning till aktieägarna, nytta för andra intressenter samt att upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att göra kostnaderna för kapital så låga som möjligt. Kapitalstrukturen kan anpassas efter de behov som uppstår genom att förändra utdelning till aktieägare, återköpa aktier, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna. Bedömning av kapitalet sker med relevanta nyckeltal såsom förhållandet mellan nettoskulden och det egna kapitalet.

Not 3 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Övriga rörelseintäkter				
Hyresintäkter	24,2	23,9	24,2	23,9
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	0,1	0,3	0,1	0,3
Övriga rörelseintäkter	0,2	0,0	0,0	0,0
Summa	24,5	24,2	24,3	24,2
Övriga rörelsekostnader				
Hyreskostnader	-22,5	-23,4	-22,5	-23,4
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar*	-5,4	-3,1	-3,6	-1,3
Poster av engångskaraktär*	0,0	-117,5	0,0	-113,7
Summa	-27,9	-144,0	-26,1	-138,4

* Under föregående räkenskapsår påverkades resultatet av en engångskostnad om 107,0 Mkr avseende omstrukturering av butiksnätet i Storbritannien. Under föregående året var även 10,5 Mkr hänförligt till stängningskostnader för en butik i Storbritannien. I stängningskostnaderna ingick utrangeringar med 7,2 Mkr. Engångskostnaden fördelade sig på hyreskostnader 61,0 Mkr, personalkostnader 6,6 Mkr, nedskrivning av varulager 14,9 Mkr, nedskrivning av materiella anläggningstillgångar 17,2 Mkr och övrigt 7,3 Mkr.

Not 4 Avskrivningar

Koncernen	2016/17	2015/16
	Avskrivningar fördelade per tillgångsslag	
Immateriella anläggningstillgångar ¹	34,7	33,8
Byggnader och mark	29,8	30,0
Inventarier, verktyg och installationer	165,6	171,6
Summa	230,0	235,4
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	78,4	75,1
Försäljningskostnader	145,2	153,9
Administrationskostnader	6,5	6,4
Summa	230,0	235,4
Moderbolaget	2016/17	2015/16
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Immateriella anläggningstillgångar ¹	34,7	33,8
Byggnader och mark	29,4	29,6
Inventarier, verktyg och installationer	93,4	94,1
Summa	157,5	157,6
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	78,4	75,1
Försäljningskostnader	72,7	76,1
Administrationskostnader	6,5	6,4
Summa	157,5	157,6

¹ Avskrivning på immateriella tillgångar redovisas som försäljningskostnader.

Not 5 Kostnader fördelade på kostnadslag

I posten kostnad för sålda varor ingår alla kostnader för att bringa varan till såväl distributionscentralen vidare till butikshyllan såsom produkternas kostnad, frakter till distributionscentral och butik, tull, miljöavgifter och hanteringskostnader i såväl distributionscentral som i butik. I posten försäljningskostnader ingår främst butiskostnader såsom löner och hyror, marknadsföring samt kostnader för försäljningrelaterade stödfunktioner på huvudkontoret. I posten administrationskostnader ingår kostnader för övriga stödfunktioner på huvudkontoret.

Lönekostnaderna inklusive sociala kostnader i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 1 743,4 Mkr (1 686,9) och i moderbolaget till 1 049,4 Mkr (1 041,9).

Avskrivningarna i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 230,0 Mkr (235,4) och i moderbolaget till 157,5 Mkr (157,6).

Not 6 Kostnader för ersättning till anställda

	2016/17	2015/16
Löner och andra ersättningar		
Moderbolaget	751,2	749,7
Dotterbolag	592,0	551,9
Summa koncernen	1 343,2	1 301,6

	2016/17		2015/16	
	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader
Sociala kostnader				
Moderbolaget	298,2	54,9	292,2	53,4
Dotterbolag	102,0	29,3	93,1	28,3
Summa koncernen	400,2	84,2	385,3	81,7

Av moderbolagets pensionskostnader avser 2,8 Mkr (3,0) gruppen styrelse, vd och vvd. Av dotterbolagens pensionskostnader avser 0,8 Mkr (0,9) vd i dotterbolag.

I koncernen uppgick årets kostnader för avgiftsbaserade pensioner till 72,5 Mkr (70,9) och förmånsbaserade pensioner till 0,0 Mkr (0,0).

I moderbolaget förekommer endast avgiftsbaserade pensionsplaner (inklusive Alecta) där årets kostnader uppgick till 43,2 Mkr (42,6).

I moderbolaget uppgick årets kostnader för särskild löneskatt på pensionspremier till 11,7 Mkr (10,8). För mer information när de gäller de förmånsbaserade pensionsplanerna i koncernen, se not 19.

NOTER

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare

	2016/17	2015/16
Moderbolaget		
Löner och andra ersättningar	29,3	37,3
– varav rörlig ersättning	6,2	10,0
Pensionskostnader	4,9	6,7
Antal personer i gruppen ¹	14	17

	2016/17	2015/16
Koncernen		
Löner och andra ersättningar	37,3	46,7
– varav rörlig ersättning	8,2	12,8
Pensionskostnader	5,7	7,9
Antal personer i gruppen ¹	18	21

¹ Koncernledningens sammansättning ändrades från september 2017 till att omfatta 7 personer mot tidigare 10 personer.

Ersättningar till styrelse

Till styrelsens ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelseledamöter som är anställda i bolaget erhåller ej styrelsearvode. Pension eller övriga incitamentsprogram utgår ej till bolagets styrelse.

Inga styrelsearvoden har utgått i dotterbolagen.

	2016/17		2015/16	
	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode
Styrelsen				
Kenneth Bengtsson, ordförande	0,64	0,12	0,63	0,12
Mathias Haid, ledamot	0,32	0,06	0,31	0,06
Cecilia Marlow, ledamot	0,32	0,14	0,31	0,14
Sanna Suvanto-Harsaae, ledamot	0,32	0,06	0,31	0,06
Klas Balkow, ledamot och vd	0,00	0,00	0,00	0,00
Göran Sundström, ledamot	0,32	0,06	0,31	0,06
Ros-Marie Grusén, ledamot	0,32	0,00	0,00	0,00
Katrina Sjögren Petrini, ledamot	0,00	0,00	0,31	0,07
Göran Näsholm, ledamot	0,32	0,06	0,31	0,07
Summa styrelsen	2,56	0,51	2,52	0,59

Ledamoten Klas Balkow har fått ersättning i egenskap av vd och koncernchef i bolaget. Vid årsstämman 2016 invaldes Ros-Marie Grusén i styrelsen efter att Katarina Sjögren Petrini och Klas Balkow avböjt omval.

Könsfördelning i styrelsen bland de bolagsstämvalda ledamöterna har under verksamhetsåret varit fyra män och tre kvinnor. Fördelningen blir således 57,1 procent män och 42,9 procent kvinnor.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare har utgjorts av grundlön, rörliga ersättningar och pensionspremier. Med andra ledande befattningshavare avses de fem personer som tillsammans med den verkställande direktören och vice verkställande direktören under räkenskapsåret utgjort koncernledning.

För sammansättningen av koncernledningen per 2017-04-30, se sidan 92.

	2016/17				2015/16			
	Fast lön	Rörlig ers. STI	För-LTI ¹ mån	För-LTI ¹ mån	Fast lön	Rörlig ers. STI	För-LTI ¹ mån	För-LTI ¹ mån
Löner till ledande befattningshavare								
Klas Balkow, vd ²	6,8	1,3	0,0	0,2	6,5	2,0	1,2	0,2
Peter Jelkeby tf vd ³	1,4	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Peter Jelkeby vice vd ³	2,1	0,6	0,3	0,1	3,0	0,9	0,7	0,1
Andra ledande befattningshavare (5 st och 8 st 2015/16) ⁴	9,0	1,9	1,6	0,4	13,6	3,1	2,3	0,7
Summa ledningen	19,3	4,2	2,1	0,7	23,1	6,0	4,3	1,0

¹ LTI (Long term incentive program) avser bokförd kostnad avseende, LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016. Se nedan beskrivning av STI (Short term incentive program) respektive LTI.

² Klas Balkow var vd till och med 2016-12-31.

³ För perioden 2016-05-01 -2016-12-31 verkade Peter Jelkeby som vice VD och för perioden 2017-01-01 - 2017-04-30 som tillförordnad vd.

⁴ Koncernledningens sammansättning ändrades från september 2017 till att omfatta 7 personer mot tidigare 10 personer.

	2016/17		2015/16	
	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad
Pensionskostnader till ledande befattningshavare				
Klas Balkow, vd ¹		2,1	0,0	2,3
Peter Jelkeby tf vd ²		0,2	0,0	0,0
Peter Jelkeby vice vd ²		0,5	0,0	0,7
Andra ledande befattningshavare (5 st och 8 st 2015/16) ³		2,1	0,0	3,7
Summa ledningen		4,9	0,0	6,7

¹ Klas Balkow var vd till och med 2016-12-31.

² För perioden 2016-05-01 -2016-12-31 verkade Peter Jelkeby som vice vd och för perioden 2017-01-01 till och med 2016-04-30 som tillförordnad vd.

³ Koncernledningens sammansättning ändrades från september 2017 till att omfatta 7 personer mot tidigare 10 personer.

Enligt anställningsavtalet med den tillförordnade verkställande direktören är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer sex månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande lön och förmåner. Pensionsåldern är 65 år.

Lön och övriga ersättningar till vd beslutas av styrelsen och bereds av ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott. Lönen revideras i slutet av varje räkenskapsår.

För andra ledande befattningshavare beslutas löner och övriga ersättningar av den verkställande direktören med stöd av ersättningsutskottet inom den ram som beslutats av styrelsen.

När det gäller rörliga ersättningar fastställs principerna av årsstämman. Målen bereds i ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen. Två olika typer har funnits under året, STI och LTI.

Reservering av STI samt LTI sker löpande i respektive års bokslut. Samtliga ledande befattningshavare har rätt till årliga pensionspremier i huvudsak enligt gällande ITP-plan. Pensionsåldern varierar mellan 65 och 67 år.

Könsfördelningen bland de ledande befattningshavarna i moderbolaget tillika koncernen var under verksamhetsåret fem män och två kvinnor. Fördelningen blir således 71,4 procent män och 28,6 procent kvinnor. Föregående år var fördelningen sju män och tre kvinnor.

Mer information om beslutsprocesser i koncernen återfinns även på sidorna 81-89.

Ersättningsprinciper

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknadens median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil.

Fast lön

Fast lön skall utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen skall vara relaterad till den relevanta marknaden och avspejla omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta löns utveckling skall bero på hur väl arbetet utförs samt hur väl medarbetaren utvecklar sina kompetenser för att anta framtida arbetsuppgifter med större ansvar. Den fasta lönen skall ses över årligen för att säkerställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive, STI)

Ledande befattningshavare skall utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår utformade med syfte att främja bolagets långsiktiga värdeskapande. Klart definierade prestationsmål bestäms årligen av styrelsen eller av personer som styrelsen utser. Prestationsmålen kan vara verksamhetsanknutna, finansiella och personliga. Ersättningen från STI-programmet har en begränsning (tak), vilket gör att Clas Ohlson från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer. I den mån en prestation inte motsvarar lägsta prestationsnivå utgår ingen STI. STI skall vara beroende av position och får uppgå till maximalt 50 procent av lönen vid uppnående av så kallad tak-nivå, vilket också utgör maximalt utfall av STI. STI-ersättningen villkoras vidare av att de prestationer på vilka intjänandet grundar sig på visar sig vara hållbara över tid samt att Clas Ohlson kan återkräva sådan ersättning som utbetalats på grundval av uppgifter som senare visat sig vara uppenbart felaktiga.

Långsiktiga incitamentsprogram (Long Term Incentive, LTI)

Syftet med LTI-programmen är att skapa förutsättningar för att behålla och rekrytera kompetent personal till koncernen. Programmen har utformats för att det bedömts önskvärt att deltagarna i större utsträckning är aktieägare i bolaget, vilket förväntas påverka deras långsiktiga arbetsinsatser positivt. Genom att knyta deltagarnas ersättning till bolagets resultat- och värdeutveckling, premieras fortsatt företagslojalitet och därigenom den långsiktiga värdetillväxten i bolaget.

Långsiktiga incitamentsprogram som ger anställda rätt att förvärva aktier förutsätter godkännande av bolagsstämman. Under räkenskapsåret har prestationsperioden för LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016 pågått. Efter räkenskapsårets slut har prestationsperioden för LTI 2014 avslutats och LTI 2017 igångsatts. Samtliga långsiktiga incitamentsprogram är aktiematchnings- och resultatbaserade personaloptionsprogram.

Samtliga pågående långsiktiga incitamentsprogram har godkänts av en årsstämma. Aktuella program omfattar upp till 65 ledande befattningshavare och andra personer som bedöms kunna påverka Clas Ohlsons utveckling långsiktigt.

Fram till och med LTI 2014 förvärvade samtliga deltagare B-aktier i Clas Ohlson som motsvarade ett värde om minst fem procent och högst tio procent av deras årliga fasta lön. Deltagarna förvärvade Clas Ohlson B-aktier, till marknadpris och erhöll aktierätter, vilka företaget senare kommer att matcha (1:1) vederlagsfritt genom tilldelning av matchningsaktier. Om den anställda har kvar de förvärvade aktierna och fortfarande är anställd inom koncernen efter avslutad prestationsperiod, kommer bolaget att tilldela den anställda matchningsaktierna.

Den anställda tilldelas också resultatbaserade personaloptioner, se beskrivning nedan.

Från och med LTI 2015 har programmen förändrats genom att deltagarna har delats in i två grupper;

1. ledande befattningshavare bestående av ledande befattningshavare inklusive vd, koncernledning och av styrelsen beslutade landschefer eller motsvarande befattning, som i sin nuvarande befattning bedöms påverka Clas Ohlson AB:s utveckling långsiktigt ("ledande befattningshavare")
2. övriga medarbetare som bedöms kunna gynnsamt utvecklas till ledande befattningshavare eller annan nyckelbefattning inom koncernen och därmed påverka Clas Ohlson AB:s långsiktiga utveckling ("nyckelpersoner").

För ledande befattningshavare är programmet oförändrat mot tidigare program, se beskrivning ovan. För nyckelpersoner innebär LTI 2015 och LTI 2016 att deltagaren erhåller en vederlagsfri tilldelning av villkorade prestationsbaserade personaloptioner. Antalet tilldelade personaloptioner baseras på ett beräknat antal aktier som till rådande marknadspris vid programmets start, motsvarande ett värde på minst fem och maximalt tio procent av nyckelpersonens årliga fasta lön.

Personaloptionerna tilldelas vederlagsfritt och varje personaloption berättigar innehavaren att förvärva en Clas Ohlson B-aktie. Fram till och med LTI 2014 beräknades priset per aktie när optionen nyttjas till 110 procent av medeltalet av för var börsdag fastställt volymviktad genomsnittlig betalkurs för bolagets B-aktie på Nasdaq Stockholm under en period av 10 börsdagar före förvärvsperiodens början. För efterkommande LTI-program är motsvarande siffra 100 procent. Lösenpriset för LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016 har fastställts till 153,60 kr, 144,80 kr respektive 161,00 kr. Optionerna kan nyttjas tidigast tre år och senast sju år från den dag då optionerna tilldelades. För att optionen ska kunna nyttjas måste innehavaren fortfarande vara anställd inom Clas Ohlson-koncernen och behållit sin personliga investering under tre år från datumet för tilldelningen. Innehavet av optionerna medför inga rättigheter att få kompensation för utdelning för de underliggande aktierna.

Antalet personaloptioner som får nyttjas för deltagare för LTI-program fram till och med LTI 2014 är beroende av det antal B-aktier som den anställda har förvärvat inom ramen för programmet, samt om bolagets tillväxt respektive vinsttillväxt under de tre första räkenskapsåren ökar till de målnivåer som styrelsen beslutat. Dessa fastställda nivåer är; "Entry", "Target" och "Stretch", med en linjär ökning mellan varje resultatnivå.

För nyckelpersoner inom LTI 2015 och LTI 2016 är antalet personaloptioner som får nyttjas beroende av det antal aktier som Nyckelpersonens lön motsvarade vid programmets start (minst fem och maximalt tio procent).

"Entry" är en miniminivå, som måste överskridas för att den anställdes personaloption skall kunna nyttjas. De tre nivåerna motsvarar nedanstående antal personaloptioner:

- Entry: 5 optioner per förvärvad/beräknad B-aktie
- Target: 10 optioner per förvärvad/beräknad B-aktie
- Stretch: 15 optioner per förvärvad/beräknad B-aktie

Utöver ovan beskrivna nivåer finns nivån "Max". Nivån förutsätter att en särskild situation föreligger samt att en enskild ledande befattningshavare uppfyllt, av styrelsen beslutade, exceptionella insatser. Nivån motsvarar maximalt 25 optioner per förvärvad B-aktie.

Följaktligen är det totala antal personaloptioner som varje deltagare kan nyttja begränsat till 15 optioner (25 optioner för exceptionella insatser).

Inga av optionerna för LTI 2014, LTI 2015 eller LTI 2016 var möjliga att nyttja per 30 april 2017. Det antal som kan nyttjas efter tre år baseras på tillväxt och resultatmålnens infriande enligt ovan. Det belopp som kostnadsförts baseras på nivåerna 10,9 optioner per aktie för LTI 2014, 10 optioner per aktie för LTI 2015 och 10 optioner per aktie för LTI 2016.

I enlighet med ovan kommer LTI 2015 och LTI 2016 att omfatta följande antal B-aktier och personaloptioner för de olika deltagarkategorierna om målnivån Target uppnås (se tabeller på sida 108).

Den totala kostnaden som redovisats mot resultaträkningen för 2016/17 uppgår till 10,0 Mkr (13,2) inklusive sociala avgifter.

NOTER

Omfattning LTI 2015 och LTI 2016 vid målnivå¹

LTI 2015			
Deltagare	Matchningsaktier antal B-aktier ²	Antal personal- optioner ²	Målvärde, Mkr ³
Vd och koncernchef ⁴	2 022	20 220	0,6
Andra medlemmar av koncernledningen	4 037	40 370	1,3
Övriga deltagare	5 880	222 700	5,0
Totalt	11 939	283 290	6,9

LTI 2016			
Deltagare	Matchningsaktier antal B-aktier ²	Antal personal- optioner ²	Målvärde, Mkr ³
Vd och koncernchef ⁴	1 863	18 630	0,7
Andra medlemmar av koncernledningen	3 802	38 020	1,4
Övriga deltagare	5 166	220 200	5,7
Totalt	10 831	276 850	7,8

¹ Initialt vid programmets start förvärvade deltagarna 16 256 aktier respektive 14 528 aktier inom ramen för LTI 2015 och LTI 2016.

² Antalet aktier och personaloptioner kan komma att räknas om i händelse av eventuell nyemission eller split.

³ Programmets målvärde beräknas utifrån det verkliga värdet på tilldelningsdagen. Aktiens värde på tilldelningsdagen uppgick till 126,75 kr för LTI 2015 och 142,76 kr för LTI 2016 och det verkliga värdet på optionen uppgick till 19,13 kr respektive 22,51 kr. För att beräkna optionernas verkliga värde har den binomiala modellen för optionsvärdering använts. Värdering har gjorts med ett initialt aktiepris på 143,25 kr/160,76 kr, ett lösenpris på 144,80 kr/161,00 kr, en förväntad utdelning per aktie och år, en förväntad löptid på optionerna om 5 år, en ränta om 0,00 procent / -0,07 procent, en volatilitet om 24,79 procent / 25,38 procent samt årliga avgångar om 5 procent. Volatiliteten mätt som standardavvikelse för förväntad avkastning på aktiepriset baseras på en statistisk analys av dagliga aktiekurser under de senaste tre åren. Värdena har justerats för diskonterade värdet av framtida utdelningar.

⁴ Avser deltagande för Peter Jelkeby.

Utestående aktierätter

Nedanstående tabell visar tilldelade, förverkade och nyttjade aktierätter under innevarande och föregående år:

Aktierätter	2016/17			
	LTI 2016	LTI 2015	LTI 2014	LTI 2013
Per 1 maj		16 256	30 526	40 569
Tilldelade	14 528			
Förverkade	-3 697	-4 317	-6 411	
Nyttjade				-40 569
Per 30 april	10 831	11 939	24 115	0

Aktierätter	2015/16			
	LTI 2015	LTI 2014	LTI 2013	LTI 2012
Per 1 maj		30 526	42 358	35 217
Tilldelade	16 256			
Förverkade			-1 789	
Nyttjade				-35 217
Per 30 april	16 256	30 526	40 569	0

Utestående optioner att nyttja

Deltagare	Antal optioner att nyttja per program		
	LTI 2013	LTI 2012	LTI 2011
Tillförordnad vd och koncernchef	45 660	0	0
Andra ledande befattningshavare	69 005	0	0
Övriga deltagare	317 187	76 272	35 756
Totalt	431 852	76 272	35 756

LTI 2014 utfall

Kvalifikationsperioden och prestationsperioden för det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2014 löpte under perioden 1 maj 2014 till 30 april 2017. Tilldelning av totalt 24 115 aktier genomfördes 2 maj, efter räkenskapsårets slut, i enlighet med stämmobeslut om aktiematchning med 1 aktie per köpt aktie till de deltagare som kvarstod i anställning efter den 3-åriga kvalifikationsperioden. Utifrån fastställda kriterier avseende genomsnittlig försäljningstillväxt och ökad vinst per aktie under perioden 2014-2017 har deltagarna tilldelats 10,9 optioner per köpt aktie. Lösenpriset för en option uppgår till 153,60 kr. Sedan tidigare har deltagare i LTI 2013, LTI 2012 och LTI 2011 rätt att nyttja 15,9 respektive 7,6 optioner per köpt aktie med ett lösenpris på 94,30 kr, 109,10 kr respektive 108,10 kr.

Nedan tabell visar antalet tilldelade matchningsaktier och optioner för LTI 2014.

Deltagare	Tilldelning LTI 2014	
	Matchnings- aktier	Optioner
Tillförordnad vd och koncernchef	1 948	21 233
Andra ledande befattningshavare	3 950	43 055
Övriga deltagare	18 217	198 554
Totalt	24 115	262 842

Återköpta aktier för LTI-programmen

Clas Ohlson har under 2014, 2015 och 2016 återköpt Clas Ohlson B-aktier för att kunna uppfylla bolagets långsiktiga förpliktelser enligt incitamentsprogrammen. Aktierna är återköpta i syfte att tilldelas eller säljas till deltagarna samt för att täcka sociala avgifter.

Pensioner och övriga förmåner Pensionsöverenskommelser ska, som huvudregel, vara avgiftsbaserade och utformade i enlighet med nivåer och praxis som gäller i det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Övriga förmåner kan förekomma i enlighet med de villkor som gäller för det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Sådana förmåner får dock inte utgöra en större andel av den sammanlagda ersättningen.

Not 7 Ersättning till revisorer

Deloitte AB	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Revisionsuppdraget	2,0	2,0	1,1	1,2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,1	0,1	0,0	0,0
Skatterådgivning	0,3	0,2	0,3	0,1
Övrigt	0,1	0,0	0,0	0,0
Summa	2,5	2,3	1,4	1,3

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2016/17	2015/16
Ränteutäkter	0,7	1,9
Summa koncernen	0,7	1,9

Moderbolaget	2016/17	2015/16
Ränteutäkter	0,4	1,8
Ränteutäkter dotterföretag	0,0	0,0
Summa moderbolaget	0,4	1,8

Finansiella kostnader är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2016/17	2015/16
Räntekostnader	-1,6	-0,7
Summa koncernen	-1,6	-0,7

Moderbolaget	2016/17	2015/16
Räntekostnader	-1,6	-0,7
Räntekostnader dotterbolag	-0,6	-2,3
Summa moderbolaget	-2,2	-3,0

Not 9 Inkomstskatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Skatt på årets resultat				
Inkomstskatt på årets resultat	-130,5	-148,7	-91,1	-84,3
	-130,5	-148,7	-91,1	-84,3
Uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	0,3	19,8	-0,5	2,0
	0,3	19,8	-0,5	2,0
Totalt redovisad skattekostnad	-130,2	-128,8	-91,7	-82,3
Avstämning mellan gällande skattesats och effektiv skattesats				
Redovisat resultat före skatt	608,9	507,6	527,9	492,7
Inkomstskatt beräknad enligt svensk skattesats (22 %)	-134,0	-111,7	-116,1	-108,4
Skatteeffekt av:				
Skillnad i utländska skattesatser	-1,6	-6,1	0,0	0,0
Ej avdragsgillt/ej skattepliktigt	4,6	-6,3	3,0	4,2
Justering tidigare års taxering	2,1	-4,2	-0,6	0,0
Skattefri utdelning dotterbolag	0,0	0,0	22,7	21,8
Övrigt	-1,3	-0,6	-0,6	0,1
Redovisad skattekostnad	-130,2	-128,8	-91,7	-82,3
Effektiv skattesats, %	21,4	25,4	17,4	16,7
Uppskjutna skatteposter som har redovisats direkt mot eget kapital	-6,1	1,2	0,0	0,0
Uppskjuten skattefordran	17,0	16,9	3,1	3,7
Uppskjuten skatteskuld	-195,8	-190,2	0,0	0,0

	Redovisat		Omklassif-		
	Belopp vid årets ingång	över resultat-räkningen	Redovisat över total resultat	cering/omräknings-differens	Belopp vid årets utgång
Koncernen 2016/17					

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader under året

Internvinst i varulager	12,2	19,0	0,0	0,0	31,2
Periodiseringar	10,0	-1,2	0,0	0,0	8,8
Pensioner	3,3	-1,2	0,0	0,2	2,3
Avskrivningar utöver plan	-71,1	-1,3	0,0	0,0	-72,4
Periodiseringsfonder	-132,9	-15,0	0,0	0,0	-147,8
Säkringsredovisning	4,7	0,0	-6,1	0,0	-1,4
Övrigt	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Summa	-173,3	0,4	-6,1	0,2	-178,9

Koncernen har inga oredovisade uppskjutna skattefordringar eller skatteskulder på temporära skillnader.

NOTER

Koncernen 2015/16	Redovisat	Redovisat	Omklassifi-	Belopp vid årets utgång
	Belopp vid årets ingång	över resultat- räkningen	ering/om- räknings- differens	
Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader under året				
Internvinst i varulager	7,2	5,1	0,0	12,2
Periodiseringar	17,9	-7,8	0,0	10,0
Pensioner	1,5	2,0	0,0	3,3
Avskrivningar utöver plan	-83,9	-12,8	0,0	-71,1
Periodiseringsfonder	-140,6	7,7	0,0	-132,9
Säkringsredovisning	0,0	0,0	-1,2	4,7
Övrigt	0,4	0,1	0,0	0,4
Summa	-197,6	19,8	-1,2	-173,3

Not 10 Vinst per aktie*

	2016/17	2015/16
Resultat per aktie före utspädning		
Årets resultat	478,7	378,8
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63,1	63,2
Vinst per aktie före utspädning	7,59	6,00
Resultat per aktie efter utspädning		
Årets resultat	478,7	378,8
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63,1	63,2
Justeringar för:		
-aktiesparprogram	0,2	0,3
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	63,3	63,5
Resultat per aktie efter utspädning	7,57	5,97

*Antal aktier uttrycks i miljoner aktier.

Resultat per aktie före och efter utspädning

Beräkningen av resultat per aktie har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgående till 478,7 Mkr (378,8) och på ett genomsnittligt antal utestående aktier före respektive efter utspädning under såväl 2016/17 som 2015/16.

Optioner avseende LTI 2014, LTI 2015 och LTI 2016 inkluderas inte i beräkningen i resultat per aktie efter utspädning eftersom de inte gav upphov till någon utspädningseffekt under de redovisade perioderna.

Not 11 Utdelning per aktie

De utdelningar som betalades ut under 2016/17 och 2015/16 uppgick till 362,0 kr (5,75 kr per aktie) respektive 331,3 Mkr (5,25 kr per aktie). På årsstämman den 9 september 2017 kommer en utdelning avseende år 2016/17 på 6,25 kr per aktie, totalt 410 Mkr, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

Not 12 Anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Immateriella anläggningstillgångar				
Aktiverade IT- och programvarukostnader				
Ingående anskaffningsvärde	368,0	234,6	368,0	234,6
Årets anskaffningar	105,9	133,4	105,9	133,4
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar	-1,7	0,0	-1,7	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	472,3	368,0	472,3	368,0
Ingående avskrivningar	97,4	63,6	97,4	63,6
Årets avskrivningar	34,7	33,8	34,7	33,8
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	132,1	97,4	132,1	97,4
Utgående planenligt restvärde	340,2	270,6	340,2	270,6

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark				
Ingående anskaffningsvärde	758,2	757,6	755,8	755,7
Årets anskaffningar	0,6	0,6	0,3	0,1
Försäljningar och utrangeringar	-3,9	0,0	-3,9	0,0
Omräkningsdifferenser	0,1	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	755,0	758,2	752,2	755,8
Ingående avskrivningar	313,8	283,8	312,2	282,5
Försäljningar och utrangeringar	-3,1	0,0	-3,1	0,0
Årets avskrivningar	29,8	30,0	29,4	29,6
Omräkningsdifferenser	0,1	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	340,7	313,8	338,5	312,2
Utgående planenligt restvärde	414,4	444,4	413,7	443,6
Bokfört värde mark	6,5	6,5	6,5	6,5

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Inventarier, verktyg och installationer				
Ingående anskaffningsvärde	1 780,2	1 771,5	1 044,2	1 012,0
Årets anskaffningar	157,0	140,4	62,6	73,4
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och uttrangeringar	-163,8	-65,3	-54,8	-41,3
Omräkningsdifferenser	16,3	-66,3	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 789,8	1 780,2	1 052,0	1 044,2
Ingående avskrivningar	1 097,4	1 016,4	650,4	596,2
Årets avskrivningar	165,5	171,6	93,4	94,1
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och uttrangeringar	-128,9	-54,3	-53,6	-39,9
Omräkningsdifferenser	5,9	-36,4	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 139,8	1 097,4	690,2	650,4
Utgående planenligt restvärde	649,9	682,8	361,9	393,8

	Moderbolaget	
	2016/17	2015/16
Finansiella anläggnings-tillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	179,8	211,1
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	6,5	-31,3
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	186,3	179,8
Verkligt värde	186,3	179,8

Investeringsåtaganden

Kontrakterade investeringar på balansdagen som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna uppgår till följande belopp:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Inventarier, verktyg och installationer	39,6	85,9	3,0	32,5

Not 13 Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Handelsvaror	1 630,7	1 639,2	1 062,0	1 104,7
Summa	1 630,7	1 639,2	1 062,0	1 104,7
Kostnad för sålda varor	4 698,6	4 376,3	4 579,7	4 311,0
Varav inkurans	-5,8	-0,9	-5,5	-0,7

Inkurans beräknas enligt individuell bedömning baserat på åldersanalys i butiker och distributionscentral.

Not 14 Kundfordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Kundfordringar	31,0	30,5	19,7	19,5
Summa	31,0	30,5	19,7	19,5
Verkligt värde	31,0	30,5	19,7	19,5

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Förutbetalda hyror	73,0	71,1	40,9	41,2
Förutbetalda varukostnader	18,7	16,8	18,7	16,8
Övriga förutbetalda kostnader	66,4	52,2	27,3	23,3
Summa	158,2	140,1	86,9	81,3

Not 16 Likvida medel

Koncernen	2016/17	2015/16
	Kassa och bank	625,1
Summa koncernen	625,1	604,3

Nyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 0,0 Mkr (0,0), se not 20.

Ej nyttjad checkräkningskredit, vilken inte ingår i likvida medel, uppgick i koncernen till 400,0 Mkr (650,0).

Not 17 Terminkontrakt

Per balansdagen finns utestående kassaflödessäkringar enligt tabell nedan.

Valutapar	Bokfört och verkligt värde		Nominellt belopp		Genomsnittlig återstående löptid i mån. ¹	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Säljer/Köper						
NOK/SEK	1,5	-1,6	72,0	100,9	2,5	2,4
NOK/USD	5,0	-19,6	430,6	366,5	3,2	3,1
SEK/USD	0,0	0,0	5,3	0,0	4,4	0,0
Total	6,5	-21,2	507,9	467,4	3,1	2,9

¹ Löptiden är mellan 3 maj - 19 okt. för NOK/USD, 10 maj - 12 okt. för NOK/SEK och 12 sept. till 12 sept. för SEK/USD. Föregående år var löptiden mellan 4 maj - 27 okt. för NOK/USD och 11 maj - 6 okt för NOK/SEK. Ingen säkring krävdes för SEK/USD.

Terminkontrakten tillhör kategorin derivat som används för säkringsändamål. Samtliga derivat är värderade till verkligt värde, fastställt genom användning av kursen för valutaterminer på balansdagen, det vill säga nivå 2 i verkligt värde hierarkin enligt IFRS 13.

Terminkontrakt tecknas löpande med sex månaders löptid. Terminkontrakt med negativa marknadsvärden uppgår totalt till 0,8 Mkr (21,3), vilket redovisas inom upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Terminkontrakt med positiva marknadsvärden uppgår totalt till 7,2 Mkr (0,1), vilket redovisas inom förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

En uppskjuten skatteskuld har beaktats med 1,4 Mkr (föregående år uppskjuten skattefordran 4,7) och resterande verkligt värde om 5,0 Mkr (16,5) har redovisats mot säkringsreserven inom eget kapital. Beloppet för terminkontrakt NOK/USD på 5,0 Mkr (-19,6) fördelas brutto på valutaparet NOK/SEK med 12,7 Mkr (-2,5) och på valutaparet SEK/USD med -7,7 Mkr (-17,1).

Not 18 Förslag till vinstdisposition och Eget kapital

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel (tusental svenska kronor):

Balanserad vinst	365 448
Årets vinst	436 272
Summa	801 720

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att:

Till aktieägarna utdelas 6,25 kronor per aktie	410 000 ¹
I ny räkning överföres	391 720
Summa	801 720

¹Utdelning görs på antalet utestående aktier på avstämningsdagen.

Som avstämningsdag för utdelning föreslås den 12 september 2017. Den av årsstämman beslutade utdelningen beräknas i så fall utsändas den 15 september 2017.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens uppfattning följande: En allsidig bedömning av moderbolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på moderbolagets och koncernens egna kapital och likviditet. När det gäller koncernens soliditet uppgår denna till 58 procent före utdelning och 53 procent efter utdelning. Detta bedöms vara en fullgod soliditet även beaktat den kommande expansionen.

Totalt antal stamaktier är 65 600 000 (2015/16: 65 600 000) med kvotvärde 1,25. Antal A-aktier uppgår till 5 760 000 medan antal B-aktier uppgår till 59 840 000. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla emitterade aktier är till fullo betalda. Bolaget har utestående aktieoptionsprogram, vars utfall har säkrats genom återköp av 2 516 562 B-aktier (2 223 580). Antal utestående aktier vid årets slut uppgick till 63 083 438 (63 376 420). Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning redovisas i not 10.

Koncernens reserver av omräkningsdifferenser uppgår till -95,0 Mkr (-117,9), samt säkringsreserv uppgående till 5,1 Mkr (-16,5).

Not 19 Pensionsförpliktelser

Koncernen har enbart förmånsbaserade tjänstepensionsplaner för ett fåtal tidigare anställda tjänstemän. Följande tabeller visar en översikt av de poster som ingår i nettokostnaden för de ersättningar som redovisas i koncernresultaträkningen för koncernens förmånsbestämda pensionsplaner. Vidare anges de belopp som redovisas i koncernens balansräkning för pensionsplanerna. För mer information se sidorna 102-103.

Förändringar i den tillgång/skuld som redovisas i balansräkningen är:

	2016/17	2015/16
Vid årets början	1,2	1,2
Redovisad pensionskostnad, netto	0,0	0,0
Erlagda avgifter (employer contributions)	0,3	0,2
Valutakursdifferenser	0,1	-0,2

Redovisat belopp för förmånsbestämda förpliktelser

	1,6	1,2
--	------------	------------

Pensionsförpliktelse:

	2016/17	2015/16
Nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	6,6	6,4
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	8,2	7,6
Aktuariella vinster/förluster	0,0	0,0

Redovisad tillgång i balansräkningen för pensionsförpliktelser

	1,6	1,2
--	------------	------------

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer förekommer i Sverige, Norge och Finland. Betalning till dessa sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2016/17	2015/16
Koncernen	72,5	70,9
Moderbolaget	43,2	42,6

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För aktuella räkningsår har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Förväntade avgifter nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 12,0 Mkr (10,5).

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premierreduktioner. Vid utgången av 2016 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 149 procent (153).

Not 20 Finansiella instrument

Finansiella instrument per kategori

Tillgångar 2017-04-30	Nivå	Låne- och kundfordringar	Derivat för säkringsredovisning	Summa
Kundfordringar	2	31,0	0,0	31,0
Likvida medel	2	625,1	0,0	625,1
Summa		656,1	0,0	656,1

Skulder 2017-04-30	Nivå	Derivat för säkringsredovisning	Övriga finansiella skulder	Summa
Derivatinstrument	2	0,8	0,0	0,8
Leverantörsskulder och andra skulder	2	0,0	772,0	772,0
Summa		0,8	772,0	772,8

Tillgångar 2016-04-30	Nivå	Låne- och kundfordringar	Derivat för säkringsredovisning	Summa
Kundfordringar	2	30,5	0,0	30,5
Likvida medel	2	604,3	0,0	604,3
Summa		634,8	0,0	634,8

Skulder 2016-04-30	Nivå	Derivat för säkringsredovisning	Övriga finansiella skulder	Summa
Derivatinstrument	2	21,2	0,0	21,2
Leverantörsskulder och andra skulder	2	0,0	766,1	766,1
Summa		21,2	766,1	787,3

Verkligt värde värderas enligt nedan tre nivåer:

Nivå 1: Noterade priser på en aktiv marknadsplats.

Nivå 2: Värderingsmodell huvudsakligen baserad på observerbar marknadsdata för tillgången eller skulden.

Nivå 3: Värderingsmodell huvudsakligen baserad på egna antaganden.

Finansiella skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Leverantörsskulder	635,2	685,7	578,2	601,3
Övriga kortfristiga skulder	136,8	80,4	26,5	32,3
Summa	772,0	766,1	604,7	633,6
Verkligt värde	772,0	766,1	604,7	633,6

Samtliga kundfordringar förfaller inom 30 dagar.

Genomsnittlig kredittid för leverantörsskulder är 45 dagar (45) och för övriga kortfristiga skulder 20 dagar (18). Samtliga leverantörsskulder förfaller till betalning inom 60 dagar.

Samtliga checkräkningskrediter är i SEK. Under innevarande räkenskapsår har moderbolaget inte haft några banklån.

På checkräkningskrediten i koncernens cashpool löper rörlig ränta. Under året har den genomsnittliga räntan varit 0,12 procent (0,19). Kreditlimiten på cashpoolen uppgår till 100 Mkr (350). Moderbolaget har även en checkräkningskredit tillgänglig hos DNB Bank ASA om 300 Mkr. Säkerhet för checkräkningskrediter utgörs av redovisning av finansiella covenant. Koncernens totala checkräkningskrediter uppgår till 400 Mkr (650).

Moderbolagets kredit ingår i en Cashpool för koncernen där nyttjad kredit uppgick till 0,0 Mkr (0,0). Det verkliga värdet på upplåning motsvarar dess redovisade värde, eftersom diskonteringseffekten inte är väsentlig.

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Upplupna lönekostnader	115,0	114,9	66,8	73,1
Upplupna semesterlönekostnader	177,1	169,2	103,1	102,7
Upplupna sociala avgifter	107,4	109,7	85,4	89,3
Övriga poster	100,8	135,1	50,6	59,4
Summa	500,2	528,9	305,9	324,5

Not 22 Övriga avsättningar

Avser:

a) Försäljningsrelaterade avsättningar

Avsättningar för garantiåtaganden, outlösta presentkort, öppet köp och beräknade bonuspoäng till kundklubbmedlemmar som alla förväntas tas i anspråk under det nästkommande räkenskapsåret. Avsättningen för beräknade framtida garantiåtaganden motsvaras av årets garantikostnader med beaktande av garantitidens längd.

Presentkort

Vid köp av Clas Ohlsons presentkort i butik eller via e-handel redovisas hela beloppet som en avsättning och redovisas som en intäkt först när presentkortet nyttjas i butik, alternativt när dess giltighet gått ut.

Öppet köp och reklamationer

Clas Ohlson erbjuder sina kunder öppet köp under 90 dagar och rätt att reklamera en icke fullgod vara upp till 10 år efter köpet. Merparterna av returer sker under efterföljande vecka efter försäljningstillfället. Månatligen justeras försäljningen med beräknad andel returer.

Club Clas

Medlemmar i Clas Ohlsons lojalitetsprogram Club Clas tilldelas bonuscheckar i olika valörer beroende på hur mycket kunden tidigare har köpt hos Clas Ohlson. Checkarna skickas löpande ut och är giltiga i sex månader. Samtliga utställda bonuscheckar löses inte in varför varje försäljning inom lojalitetsprogrammet minskas med det verkliga värdet avseende framtida inlösen av rabattchecken, beaktat aktuell inlösenegrad.

b) Omstrukturering

Under verksamhetsåret 2015/16 reserverades en engångskostnad om 107,0 Mkr avseende omstrukturering av butiksnätet i Storbritannien.

NOTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Garantiåtaganden				
Ingående avsättningar	10,0	9,0	5,7	5,3
lanspråktagande under året	-10,0	-9,0	-5,7	-5,3
Avsatt under året	10,2	10,0	5,8	5,7
Summa	10,2	10,0	5,8	5,7
Öppet köp, outlösta presentkort och bonuspoäng	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Ingående avsättningar	54,2	48,4	41,9	35,8
lanspråktagande under året	-54,2	-48,4	-41,9	-35,8
Avsatt under året	53,2	54,2	40,2	41,9
Summa	53,2	54,2	40,2	41,9
Omstrukturering	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Ingående avsättningar	102,7	0,0	0,0	0,0
lanspråktagande under året	-62,2	-4,3	0,0	0,0
Avsatt under året	0,0	107,0	0,0	0,0
Summa	40,5	102,7	0,0	0,0
Varav långfristig del uppgår till	25,9	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	103,9	166,9	46,0	47,6

Not 23 Koncerninterna transaktioner

Av moderbolagets fakturerade försäljning avser 2 784,7 Mkr (2 579,2) koncernintern försäljning. Av dessa avser 2 173,4 Mkr (2 029,4) försäljning till Clas Ohlson AS i Norge, 563,9 Mkr (504,9) försäljning till Clas Ohlson OY i Finland, 43,7 Mkr (44,4) försäljning till Clas Ohlson Ltd i Storbritannien och 3,7 Mkr (0,5) försäljning till Clas Ohlson GmbH i Tyskland. Några inköp från dotterbolagen har ej förekommit.

Not 24 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget	2016/17	2015/16
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	29,3	21,8
Kapitaltillskott	0,0	7,5
Totalt	29,3	29,3

Nedan tabell visar Clas Ohlson AB:s innehav av aktier och andelar i dotterbolag enligt balansräkningen 30/4. Samtliga bolag ägs till 100 procent.

Clas Ohlsons AB:s innehav av aktier och andelar i dotterbolag

Land	Bolag	Säte	Organisationsnr	2016/17		2015/16	
				Antal andelar	Värde Mkr	Antal andelar	Värde Mkr
Norge	Clas Ohlson AS	Oslo	NO 937402198	10 000	0,1	10 000	0,1
Finland	Clas Ohlson OY	Helsingfors	FI 1765891-7	500 000	4,7	500 000	4,7
Storbritannien	Clas Ohlson Ltd	London	6298382	300 000	4,0	300 000	4,0
Tyskland	Clas Ohlson GmbH	Hamburg	HRB 130004	1	9,3	1	9,3
Kina	Clas Ohlson (Shanghai) Co., Ltd	Shanghai	310000400574190	1 500 000	11,3	1 500 000	11,3
Summa					29,3		29,3

Not 25 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2016/17	2015/16
<i>Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:</i>		
– inventarier, verktyg och installationer	-9,1	1,2
– byggnader och mark	1,0	1,0
<i>till periodiseringsfond</i>		
Årets avsättningar/återföring	-68,0	35,0
Summa moderbolaget	-76,2	37,2

Not 26 Kassa och bank

Moderbolaget	2016/17	2015/16
Kassa och bank	540,9	515,4
Summa moderbolaget	540,9	515,4

Ej nyttjad checkräkningskredit, vilken inte ingår i likvida medel, uppgick i koncernen till 400,0 Mkr (650,0).

Not 27 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2016/17	2015/16
<i>Akkumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:</i>		
– inventarier, verktyg och installationer	375,5	366,4
– byggnader och mark	1,0	1,9
<i>Avsättning till periodiseringsfond</i>		
Tax 2012	–	63,0
Tax 2013:1	107,0	107,0
Tax 2013:2	72,0	72,0
Tax 2014	101,0	101,0
Tax 2015	138,0	138,0
Tax 2016	123,0	123,0
Tax 2017	131,0	–
Summa moderbolaget	1 048,5	972,3

Not 28 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Likvida medel	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa säkerheter	0,0	0,0	0,0	0,0

Bolaget har inga säkerheter, för egna förpliktelser, gällande valutaterminskontrakt. Gällande nyttjade checkräkningskrediter redovisar bolaget finansiella covenanter vars villkor bolaget uppfyller med god marginal. Under året uppgick ej nyttjade checkräkningskrediter till 400,0 Mkr (650,0) i koncernen samt moderbolaget.

Not 29 Eventualförpliktelser och åtaganden

Moderbolaget	2016/17	2015/16
<i>Eventualförpliktelser moderbolaget</i>		
Borgen till förmån för koncernföretag avseende framtida hyresåtaganden	251,7	237,5

Moderbolagets åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2017-04-30 till i genomsnitt 4 år.

Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2017 års hyresnivå.

	2016/17	2015/16			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	281,1	275,1			
	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021-
Avtalade framtida hyror	276,7	265,8	236,7	167,9	332,6

Koncernens eventualförpliktelser

Koncernen har inga eventualförpliktelser.

Koncernens åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2017-04-30 till i genomsnitt 5 år. Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2017 års hyresnivå.

Koncernen	2016/17	2015/16			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	738,9	738,6			
	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021-
Avtalade framtida hyror	732,8	680,1	589,4	472,6	1 019,6

Not 30 Transaktioner med närstående

Antalet aktieägare i moderbolaget uppgick vid verksamhetsårets slut till 33 316. Störst ägarandel har Clas Ohlsons ättlingar Helena Ek-Tidstrand, Björn Haid, Johan Tidstrand, Peter Haid och Claus-Toni Haid med 38 procent av kapitalet och 65 procent av rösterna. Några transaktioner med dessa närstående har ej skett under verksamhetsåret 2016/17 eller 2015/16. När det gäller ersättningen till styrelse och ledande befattningshavare framgår detta av not 6 i årsredovisningen. För ytterligare beskrivning se bolagsstyrningsrapporten sidorna 81-89.

Not 31 Medelantalet anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Summa Sverige	1 601	1 567	1 601	1 567
– varav kvinnor	(685)	(668)	(685)	(668)
Summa Norge	734	723		
– varav kvinnor	(284)	(280)		
Summa Finland	306	279		
– varav kvinnor	(139)	(133)		
Summa Storbritannien	116	166		
– varav kvinnor	(59)	(86)		
Summa Kina	50	50		
– varav kvinnor	(25)	(25)		
Summa Tyskland	28	2		
– varav kvinnor	(14)	(1)		
Totalt	2 835	2 787	1 601	1 567
– varav kvinnor	1 206	1 193	685	668

Medelantalet anställda beräknas på totalt antal arbetade timmar i förhållande till total årsarbetstid.

Not 32 Redovisning i segment

Clas Ohlson har följande segment: Sverige, Norge, Finland och Utanför Norden samt koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner som bistår försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens internprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar. Transaktionerna mellan koncerngemensamt och försäljningsorganisationerna utgörs i första hand av leveranser och betalning för varor, intermediering av utförda tjänster samt räntor på koncerninterna lån. Det resultatmätt som redovisas per segment utgörs av rörelseresultatet. Clas Ohlson har inte några kunder, som enskilt står för mer än 10 procent av koncernens omsättning.

	2016/17	2015/16
Nettoomsättning per segment		
Sverige	3 587,8	3 483,0
Norge	3 190,1	2 928,1
Finland	912,9	818,8
Utanför Norden	299,3	371,7
Koncerngemensamt	2 784,7	2 579,2
Eliminering av försäljning till andra segment	-2 784,7	-2 579,2
Totalt	7 990,1	7 601,6
Rörelseresultat per segment		
Sverige	147,3	142,3
Norge	134,4	122,9
Finland	28,9	26,1
Utanför Norden	10,7	12,7
Koncerngemensamt	288,6	202,4
Totalt	609,9	506,4
Tillgångar per segment		
Sverige	800,8	772,4
Norge	582,2	567,2
Finland	168,0	175,7
Utanför Norden	124,8	176,6
Koncerngemensamt	1 598,5	1 626,5
Totalt	3 274,3	3 318,5

Likvida medel ingår inte i ovanstående tabell.

Investeringar och avskrivningar per segment

	Investeringar		Avskrivningar	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
Sverige	39,3	40,0	37,9	38,1
Norge	63,8	33,0	48,1	44,5
Finland	10,4	10,6	14,0	13,5
Utanför Norden	20,3	15,5	14,8	24,3
Koncerngemensamt ¹	129,8	175,3	115,2	115,0
Totalt	263,6	274,4	230,0	235,4

¹Investeringar i immateriella anläggningstillgångar uppgår till 105,9 Mkr (133,4).

Avskrivningar hänförliga till immateriella anläggningstillgångar uppgår till 34,7 Mkr (33,8).

Not 33 Händelser efter årets slut

Försäljning i maj

Försäljningen i maj ökade med 5 procent och uppgick till 566 Mkr (540). I lokala valutor ökade försäljningen med 3 procent.

Vid månadens utgång uppgick det totala antalet butiker till 217, ett nettotillskott med 10 butiker jämfört med samma tidpunkt föregående år (9).

Fördelning försäljning

	maj 2017	maj 2016	Procentuell förändring, SEK	Procentuell förändring, lokal valuta
Sverige	270	264	2	2
Norge	213	189	12	9
Finland	64	56	14	9
Utanför Norden*	19	30	-35	-34
Totalt	566	540	5	3

* Påverkat av butiksoptimering i Storbritannien.

Kvalifikationsperioden och prestationsperioden för det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2014 löpte under perioden 1 maj 2014 till 30 april 2017. Tilldelning av totalt 24 115 aktier genomfördes den 2 maj, efter rapportperiodens slut, i enlighet med stämmobeslut om aktiematchning med 1 aktie per köpt aktie till de deltagare som kvarstod i anställning efter den 3-åriga kvalifikationsperioden.

Efter avslutad kvalifikationsperiod har styrelsen fattat beslut om tilldelning av 10,9 optioner per köpt aktie (5-15 optioner vid måluppfyllelse), baserat på fastställda kriterier gällande försäljnings- och vinsttillväxt. Totalt har 262 842 optioner tilldelats. Personaloptionerna kan nyttjas tidigast den 15 juni 2017 och senast den 23 april 2021 och ger deltagarna rätt att köpa Clas Ohlson aktier till 153,60 kr per aktie.

I maj 2017 infördes det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2017 enligt samma struktur som LTI 2016. Lösenpriset för de villkorade personaloptionerna är fastställt till 148,30 kr per aktie med eventuellt nyttjande, efter den treåriga kvalifikationsperioden, mellan juni 2020 och april 2024.

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 10 september 2016 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 860 000 aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2017. Det totala antalet aktier som krävs för att säkra åtagandet för LTI 2017 har beräknats till 670 000 aktier. En del av åtagandet för LTI 2017 kan säkras genom att använda aktier som återköpts för att säkra tidigare LTI-program där behovet omräknats (510 000). Därutöver kommer ytterligare avstämning att göras i samband med att återköpen genomförs om ytterligare aktier kan överföras till LTI 2017.

Styrelsen har beslutat att nyttja stämmans bemyndigande för att återköpa de resterande max 160 000 aktier som krävs för att säkra bolagets åtagande gällande LTI 2017. Förvärv kommer att ske på Nasdaq Stockholm, under perioden fram till årsstämman 2017, till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2017 till 2 516 562 aktier motsvarande 4 procent av totala antalet registrerade aktier.

Årsredovisningens undertecknande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Insjön 2017-06-29

Kenneth Bengtsson

Styrelseordförande

Mathias Haid

Cecilia Marlow

Göran Näsholm

Sanna Suvanto-Harsaae

Göran Sundström

Ros-Marie Grusén

Peter Jelkeby

Tillförordnad vd och koncernchef

Henrik Andersson

Arbetsstagarrepresentant (Unionen)

Robert Flahiff

Arbetsstagarrepresentant (Handels)

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017-06-30

Deloitte AB

Kent Åkerlund

Auktoriserad revisor

De finansiella rapporterna ska fastställas på årsstämma den 9 september 2017.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Clas Ohlson AB (publ)
Organisationsnummer 556035-8672

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Clas Ohlson AB (publ) för räkenskapsåret 2016-05-01 - 2017-04-30 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 81-92. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 68-118 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 30 april 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 30 april 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 81-92. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av varulager

Beskrivning av risk

Clas Ohlsons redovisar per den 30 april 2017 ett varulager om 1 630,7 Mkr. Det utgör en väsentlig andel av koncernens tillgångar och är fördelat på ett stort antal artiklar spridda över 216 butiker och en distributionscentral. Varulagret värderas enligt lägsta värdets princip, vilket innebär det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Redovisning av varulager är förknippat med en hög grad av uppskattningar och bedömningar främst relaterat till inkurans, beräkning av

omkostnadspålägg och volymbonusar. Därutöver har vi bedömt det som ett betydande område till följd av den stora transaktionsvolymen och komplexiteten till följd av spridning på ett stort antal lagerplatser. För ytterligare information hänvisas till avsnitten Riskbedömning och kontrollaktiviteter på sidan 88, uppskattningar och antaganden på sidan 100, koncernens redovisningsprinciper för varulager på sidan 102 och not 13.

Våra revision omfattade följande granskningsåtgärder men var inte begränsad till dessa:

- Granskning av Clas Ohlsons process för varulagerhantering och inköpsprocess samt testning av identifierade nyckelkontroller
- Granskning av Clas Ohlsons bedömning och beräkning av omkostnads-pålägg.
- Granskning av varulagervärderingen enligt först-in-först-ut-principen och tillämpad modell för inkurans.
- Dataanalys över samtliga rörelser i varulager från in- till utleverans för att säkerställa fullständighet.
- Deltagit på ett urval av inventeringar i butiker samt kontrollinventering av Clas Ohlsons distributionscentral i Insjön.
- Granskning att ändamålsenliga redovisningsprinciper tillämpas och erforderliga upplysningar lämnas i årsredovisningen.

Intäktsredovisning

Beskrivning av risk

Koncernens försäljning per 30 april 2017 uppgår till 7 990,1 Mkr. Bolaget redovisar intäkter vid leverans av produkter då väsentliga risker och förmåner förknippade med varornas ägande har överförts till köparen. I vår revision har vi fokuserat på redovisning av intäkter då det utgör en väsentlig post i bolagets resultaträkning och då intäkterna består av en stor mängd små transaktioner, i allt väsentligt till konsumenter via egna butiker och med kontant betalning. För ytterligare information hänvisas till avsnittet Riskbedömning och kontrollaktiviteter på sidan 88 och not 32 om redovisning i segment.

Våra granskningsåtgärder

Våra granskningsåtgärder inkluderade men var inte begränsade till:

- Granskning av Clas Ohlsons process för intäktsredovisning och kassahantering samt testning av identifierade nyckelkontroller som till exempel i system för matchning av försäljning mot erhållen likvid.
- Analytisk granskning av redovisad försäljning och avstämning av total försäljning på kvittonivå med matchning mot rörelser i varulager med hjälp av dataanalysverktyg.
- Granskning av Clas Ohlsons analys och kontroll av förändringar i bruttomarginal.
- Granskning av kassarutiner i ett urval av bolagets butiker.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-67 och 122-136. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Clas Ohlson AB (publ) för räkenskapsåret 2016-05-01 - 2017-04-30 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rm/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 81-92 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Insjön 30 juni 2017
Deloitte AB

Kent Åkerlund
Auktoriserad revisor

Clas Ohlson-aktien

Clas Ohlsons B-aktie är sedan 1999 noterad på Nasdaq Stockholm. Aktien ingår i sektorindex Consumer Services. Aktien noterade under verksamhetsåret en nedgång med 9 procent. Räknat på sista betalkurs den 30 april 2017 som var 147 kr, uppgick det totala börsvärdet i Clas Ohlson till 9,6 miljarder kronor (10,6).

Aktiens utveckling

Clas Ohlson-aktien minskade med 9 procent till 147,00 kr (162,00) mot föregående period, medan SIX generalindex ökade med 21 procent. Totalavkastningen för aktien, inklusive återinvesterade utdelningar, uppgick till minus 6 procent.

Den högsta betalkursen var 174,00 kr noterat i maj 2016 och lägsta betalkursen var 121,25 kr noterat i november 2016.

Aktiens omsättning

Under verksamhetsåret 2016/17 omsattes 26 109 704 Clas Ohlson-aktier vilket motsvarar en omsättningshastighet om 40 procent.

Aktiekapital

Aktiekapitalet i Clas Ohlson uppgick vid utgången av verksamhetsåret till 82 Mkr fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier.

Egna aktier

Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 av vilka 2 516 562 aktier (2 223 580) innehas av bolaget vid utgången av verksamhetsåret. Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid periodens slut till 63 083 438 (63 376 420).

Clas Ohlsons ÅRSSTÄMMA 2016

Distributionscentralen i Insjön var platsen för årsstämman 2016, precis som tidigare år. Stämman är en av Sveriges mest välbesökta med sina cirka 1 400 deltagare. Som traditionen bjuder fick våra aktieägare även se ett urval av årets produktnyheter på den produktmässan som ägde rum i samband med stämman, något som rönste stort intresse.

För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2016 återköpte Clas Ohlson under första kvartalet 2016/17 530 000 aktier för totalt 76 Mkr till en genomsnittlig kurs om cirka 143 kr per aktie.

Ägarstruktur

Antalet aktieägare uppgick den 30 april 2017 till 33 316 (27 106). Utländska ägare svarade för 33 procent (35) av kapitalet och 34 procent (35) av rösterna.

Det svenska ägandet domineras av privatpersoner och bolag med 41 procent (40) av kapitalet medan institutioner äger 26 procent (27).

Utdelningspolicy och utdelning

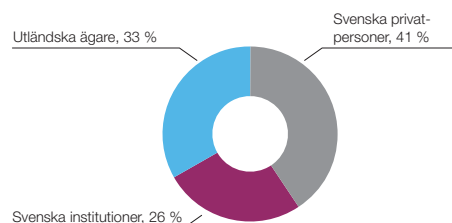
Clas Ohlson utdelningspolicy är att utdelningen ska utgöra minst hälften av resultatet per aktie efter skatt med beaktande av den finansiella ställningen.

Styrelsen föreslår en utdelning för verksamhetsåret 2016/17 på 6,25 kr per aktie (5,75). Den föreslagna utdelningen uppgår totalt till 410 Mkr (377) vilket utgör 86 procent (100) av verksamhetsårets resultat efter skatt.

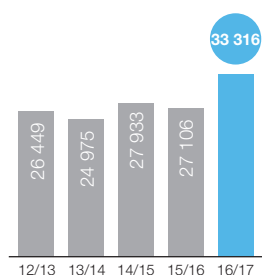
Aktiedata

Notering: Nasdaq Mid Cap-lista
Kortnamn: Clas B
Branschklassificering: Consumer Services
ISIN-kod: SE0000584948

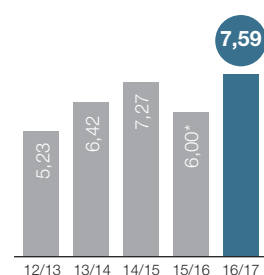
Fördelning av ägande, %

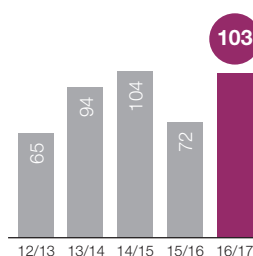
Antal aktieägare

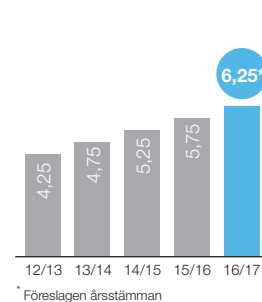
Vinst per aktie, kr

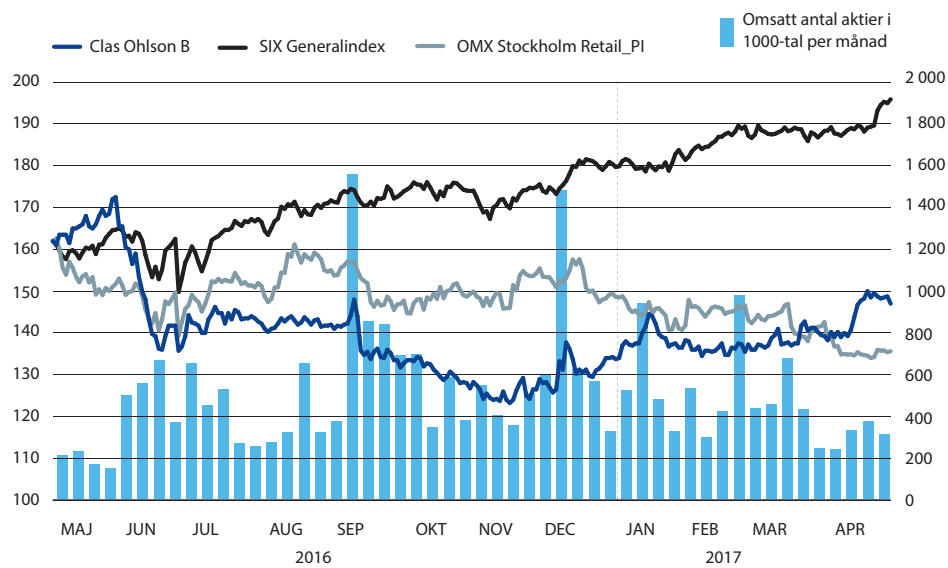
Genomsnittlig daglig handel, tusental

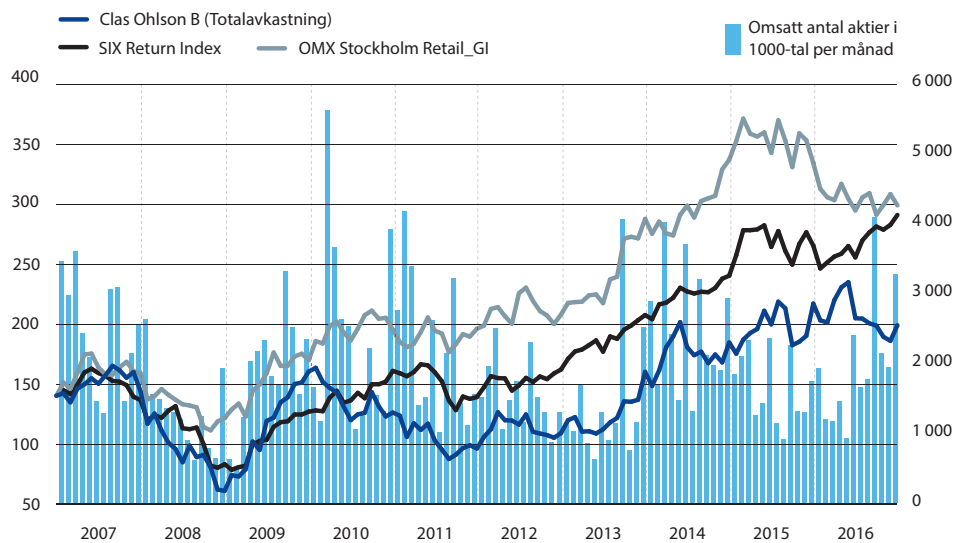
Utdelning per aktie, kr

Clas Ohlson-aktiens kurs- och omsättningsutveckling 2016/17

Källa: SIX Financial Information

Källa: SIX Financial Information

Data per aktie¹

	2016/17	2015/16 ²	2014/15	2013/14	2012/13
Genomsnittligt antal aktier före utspädning, miljoner	63,1	63,2	63,1	63,1	63,3
Vinst per aktie före utspädning, kr	7,59	6,00	7,27	6,42	5,23
Totalresultat per aktie, kr	8,30	5,07	7,41	6,41	6,78
Kassaflöde per aktie, kr ³	11,08	11,15	10,25	10,91	8,17
Eget kapital per aktie, kr	35,68	33,75	33,92	31,12	29,02
Börskurs 30 april, kr	147	162	143	143	87
Utdelning per aktie, kr	6,25 ⁴	5,75	5,25	4,75	4,25
P/e-tal, ggr	19	27	20	22	17
Direktavkastning, %	4,3	3,5	3,7	3,3	4,9
Utdelningsandel, %	82	96	72	74	81
Totalavkastning, %	-6	17	3	69	-8

¹ Se nyckeltalsdefinitioner på sidan 127.

² Inkluderar engångskostnad om 107 Mkr.

³ Från den löpande verksamheten.

⁴ Föreslagen utdelning.

Aktiekapitalets utveckling

År	Transaktion	Tillkommande aktier	Akkumulerat antal aktier	Totalt aktiekapital
1994			48 000	4 800 000
1999	Split 10:1	432 000	480 000	4 800 000
1999	Fondemission	6 720 000	7 200 000	72 000 000
1999	Nyemission	1 000 000	8 200 000	82 000 000
2001	Split 4:1	24 600 000	32 800 000	82 000 000
2004	Split 2:1	32 800 000	65 600 000	82 000 000

De största ägarna¹

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Helena Ek Tidstrand	1 368 060	6 179 828	11,5	16,9
Björn Haid	1 007 960	4 732 834	8,8	12,6
Johan Tidstrand	1 368 060	900 000	3,5	12,4
Peter Haid	1 007 960	3 785 243	7,3	11,8
Claus-Toni Haid	1 007 960	3 465 916	6,8	11,5
Nordea		3 772 292	5,8	3,2
If Skadeförsäkring AB		3 114 337	4,7	2,7
Afa Försäkring		2 870 803	4,4	2,4
Odin Sverige		1 612 392	2,5	1,4
Swedbank Robur fonder		1 335 043	2,0	1,1
Övriga aktieägare		28 071 312	42,8	23,9
Totalt	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

Ägarkategorier¹

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Svenska privatpersoner	3 744 080	22 803 247	40,5	51,3
Svenska institutioner		17 218 777	26,3	14,7
Utländska ägare	2 015 920	19 817 976	33,3	34,0
Summa	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

Ägarstruktur¹

Storleksklass	Antal aktier	Procent	Antal ägare
1–500	3 464 816	5,3	27 273
501–1000	3 007 645	4,6	3 700
1 001–5 000	4 085 839	6,2	1 929
5 001–10 000	1 422 548	2,2	194
10 001–15 000	686 052	1,1	56
15 001–200 000	648 031	1,0	37
200 001–	52 285 069	79,7	127
Summa	65 600 000	100,0	33 316

¹ per 2017-04-30

Resultat per kvartal

Mkr	2016/17				2015/16			
	KV 1	KV 2	KV 3	KV 4	KV 1	KV 2	KV 3	KV 4*
	160501 -160731	160801 -161031	161101 -170131	170201 -170430	150501 -150731	150801 -151031	151101 -160131	160201 -160430
Försäljning	1 763,5	1 956,6	2 695,2	1 574,8	1 769,8	1 846,5	2 481,5	1 503,9
Kostnad för sålda varor	-1 074,5	-1 144,1	-1 567,3	-912,7	-1 054,0	-1 035,4	-1 396,1	-890,8
Bruttoresultat	689,0	812,5	1 127,9	662,2	715,8	811,1	1 085,4	613,1
Försäljningskostnader	-563,0	-634,4	-684,7	-603,2	-549,0	-617,4	-651,8	-590,3
Administrationskostnader	-49,4	-49,4	-51,3	-43,0	-49,2	-49,2	-49,0	-43,2
Övriga rörelseintäkter/kostnader	-1,2	-1,8	-1,9	1,5	-11,8	0,0	-2,2	-105,8
Rörelseresultat	75,4	127,0	390,0	17,5	105,8	144,5	382,3	-126,2
Finansiella intäkter	0,2	0,1	0,0	0,4	0,4	0,5	0,6	0,4
Finansiella kostnader	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,1	-0,3	-0,2	-0,1
Resultat före skatt	75,5	126,5	389,5	17,4	106,1	144,8	382,7	-126,0
Inkomstskatt	-17,6	-30,2	-84,6	2,2	-25,5	-33,7	-88,3	18,6
Periodens vinst	57,9	96,4	305,0	19,5	80,6	111,1	294,4	-107,4
NYCKELTAL FÖR PERIODEN								
Bruttomarginal, %	39,1	41,5	41,8	42,0	40,4	43,9	43,7	40,8
Rörelsemarginal, %	4,3	6,5	14,5	1,1	6,0	7,8	15,4	-8,4
Vinst per aktie före utspädning, kr	0,91	1,53	4,84	0,31	1,27	1,76	4,66	-1,70
Vinst per aktie efter utspädning, kr	0,91	1,53	4,83	0,31	1,27	1,75	4,65	-1,69

*Inkluderar en engångskostnad om 107,0 Mkr

Kommentarer till resultat per kvartal

Under det första kvartalet 2016/17 öppnades fyra nya butiker (1) och två butiker stängdes (0). Under det andra kvartalet öppnades tre nya butiker (4) och två butiker stängdes (1). Under det tredje kvartalet öppnades fem nya butiker (4) och ingen butik stängdes (1). Under det fjärde kvartalet öppnades fem nya butiker (1) och två butiker stängdes (1).

Säsongsvariationer

Clas Ohlsons marknad och verksamhet har säsongsvariationer där det tredje kvartalet (nov-jan) generellt sett är räkenskapsårets starkaste kvartal, följt av det andra och första kvartalet och slutligen det fjärde kvartalet som är det försäljnings- och resultatmässigt svagaste kvartalet. Se tabellen ovan med försäljning och rörelseresultat per kvartal.

Nyckeltalsdefinitioner

Clas Ohlson använder sig av vissa finansiella mått i årsredovisningen som inte definieras enligt IFRS. Clas Ohlson anser att nyckeltalen är relevanta för användarna av den finansiella rapporten som ett komplement för att bedöma Clas Ohlsons prestation. Eftersom inte alla företag beräknar finansiella mått på samma sätt, är dessa inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag. Dessa finansiella mått ska därför inte ses som en ersättning för mått som definieras enligt IFRS. Nedan presenteras mått som inte definieras enligt IFRS, om inte annat anges.

Avkastning på eget kapital

Periodens resultat i procent av genomsnittligt eget kapital. Genomsnittligt eget kapital beräknas som summan av eget kapital för de senaste tolv månaderna dividerat med tolv.

Avkastning på sysselsatt kapital

Rörelseresultat med tillägg för finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som summan av sysselsatt kapital för de senaste tolv månaderna dividerat med tolv.

Bruttomarginal

Bruttoresultat dividerat med periodens försäljning.

Bruttoresultat

Bruttoresultat beräknas som summan av försäljning minus kostnad för sålda varor.

Direktavkastning

Utdelning per aktie dividerat med börskursen vid årets slut.

Eget kapital per aktie

Eget kapital dividerat med antal utestående aktier vid periodens slut.

Försäljningstillväxt

Försäljning i relation till försäljning under motsvarande period föregående år.

Genomsnittligt lagervärde

Genomsnittligt lagervärde beräknas som summan av varulager för de senaste tolv månaderna dividerat med tolv.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Rörelseresultat justerat med poster som inte ingår i kassaflödet, ränta, betalad skatt och förändring av rörelsekapital.

Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med genomsnittligt antal aktier före utspädning.

P/e-tal

Börskurs vid årets slut dividerat med vinst per aktie före utspädning.

Rörelsekapital

Summan av omsättningstillgångar minus likvida medel (varulager och kortfristiga fordringar), minskat med kortfristiga skulder, icke räntebärande.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat dividerat med periodens försäljning.

Rörelseresultat

Rörelseresultat utgörs av resultat före finansiella poster och skatt.

Soliditet

Eget kapital vid periodens slut dividerat med balansomslutning (summa tillgångar).

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen (summa tillgångar) minus kortfristiga och långfristiga skulder, icke räntebärande.

Totalavkastning

Summan av kursförändring inklusive återinvesterad utdelning i relation till börskurs vid årets början.

Totalresultat per aktie

Totalresultat dividerat med genomsnittligt antal aktier före utspädning.

Utdelningsandel

Utdelning dividerat med vinst per aktie före utspädning.

Vinst per aktie (före och efter utspädning)*

Periodens resultat dividerat med antal aktier (före och efter utspädning).

*Definieras enligt IFRS

Ordlista

Clas Office

Vårt koncept som underlättar köp för våra företagskunder.

Club Clas

Vårt lojalitetsprogram, vår kundklubb.

EU Ecolabel

En gemensam miljömärkning inom EU- och EES-området. Märkningen jämföras med Svanen.

Franchise

Koncept där vi "hyr ut" varumärket till extern aktör som driver butik i vårt namn.

Försäljnings per kvadratmeter

Butikens försäljning i förhållande till den effektiva butiksytan. För nya butiker har omräkning skett i förhållande till hur länge butiken har varit öppen.

FN:s Global Compact

FN:s internationella principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag.

GRI

Global Reporting Initiative, en global standard för hållbarhetsredovisning.

Jämförbara enheter

Enheter som varit öppna innevarande period och hela motsvarande period föregående år.

Konverteringsgrad

Andel besökare som genomför ett köp.

LEAN

Filosofi om hur man uppnår ett resurssnålt arbetssätt.

Nasdaq Stockholm

Marknadsplats för handel med värdepapper där Clas Ohlsons B-aktie är noterad.

Omnikanal

En shoppingupplevelse där kunden upplever en sömlös samverkan mellan fysiska butiker, onlinebutik och telefonbutik.

Produkter för en mer hållbar livsstil

Produkter som har en positiv eller en betydligt lägre påverkan på miljön under sin livscykel än en standardprodukt.

sCORE

Systems for Clas Ohlson Retail Efficiency, vårt projekt för införande av ett nytt affärssystem.

Servicegrad

Andel av sortimentet som finns tillgängligt "på hyllan" i våra försäljningskanaler.

Snittkvitto

Genomsnittligt belopp per köp.

Svanen

Svanen är det officiella nordiska miljömärket. Arbetet med Svanen sköts av SIS Miljömärkning AB på uppdrag av regering och riksdag.

Trafik

Antal besökare.

Uppförandekod

De krav vi ställer på oss själva och på våra leverantörer av produkter och tjänster beträffande arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljö.

Alternativa nyckeltal

Detta avsnitt innehåller en avstämning av vissa alternativa nyckeltal (APM) mot närmaste avstämningsbara poster i de finansiella rapporterna. Redovisningen av APM:s har begränsningar som analyshjälpmiddel, och ska inte betraktas utan sammanhang eller som ersättning för finansiella mått som upprättats enligt IFRS. APM:s redovisas för att förbättra investerarnas utvärdering av verksamheten, som hjälp vid prognos av kommande perioder och för att förenkla en meningsfull jämförelse av resultat mellan perioder. Ledningen använder dessa APM:s för att bland annat utvärdera löpande verksamhet jämfört med tidigare resultat, för intern planering och prognoser samt för beräkning av viss prestationsrelaterad ersättning. För definitioner, se sida 127. De APM:s som redovisas i denna årsredovisning kan skilja sig från mått med liknande beteckningar som används av andra bolag.

Avkastning på eget kapital

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Årets vinst	478,7	378,8
Genomsnittligt eget kapital	2 136,8	2 154,4
Avkastning på eget kapital	22,4 %	17,6 %

Orsak till användning: Avkastning på eget kapital är ett mått på lönsamhet i relation till bokfört värde på eget kapital. Avkastning på eget kapital är även ett mått på hur investeringarna används för att generera ökade intäkter.

Avkastning på sysselsatt kapital

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Pörelseresultat	609,9	506,4
Finansiella intäkter	0,7	1,9
Genomsnittligt sysselsatt kapital	2 146,8	2 154,4
Avkastning på sysselsatt kapital	28,4 %	23,6 %

Orsak till användning: Avkastning på sysselsatt kapital är ett mått på lönsamheten efter att hänsyn tagits till hur mycket kapital som använts. En högre avkastning på sysselsatt kapital tyder på att kapitalet används på ett effektivare sätt.

Bruttomarginal

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Bruttoresultat	3 291,5	3 225,3
Försäljning	7 990,1	7 601,6
Bruttomarginal	41,2 %	42,4 %

Orsak till användning: Bruttomarginalen visar skillnaden mellan nettoomsättning och kostnad för sålda varor i procent av nettoomsättningen. Bruttomarginalen påverkas av flertalet faktorer, exempelvis produktmix, prisutveckling och kostnadsminskningar.

Bruttoresultat

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Försäljning	7 990,1	7 601,6
Kostnad såld vara	4 698,6	-4 376,3
Bruttoresultat	3 291,5	3 225,3

Direktavkastning

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Utdelning per aktie	6,25	5,75
Börskursen 30 april	147,00	162,00
Direktavkastning	4,3 %	3,5 %

Eget kapital per aktie

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Totalt eget kapital	2 250,7	2 138,8
Antal utestående aktier vid periodens slut	63,083	63,376
Eget kapital per aktie	35,68	33,75

Orsak till användning: Eget kapital per aktie mäter bolagets nettovärde per aktie och avgör om ett bolag ökar aktieägarnas förmögenhet över tid.

Försäljningstillväxt

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Försäljning aktuellt år	7 990,1	7 601,6
Försäljning föregående år	7 601,6	7 329,8
Försäljningstillväxt	5,1 %	3,7 %

Orsak till användning: Förändring i försäljningen avspeglar bolagets realiserade försäljningstillväxt över tid.

Genomsnittligt lagervärde

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Genomsnittligt lagervärde	1 739,2	1 618,7

Kassaflödet från den löpande verksamheten per aktie

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Kassaflödet från den löpande verksamheten	698,9	704,6
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63,053	63,168
Kassaflödet från den löpande verksamheten per aktie	11,08	11,15

Orsak till användning: Kassaflödet från den löpande verksamheten per aktie, mäter det kassaflöde som bolaget genererar per aktie före kapitalinvesteringar och kassaflöden hänförliga till bolagets finansiering.

Rörelsekapital

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Omsättningstillgångar	2 476,4	2 506,9
- Likvida medel	-625,1	-604,3
- Kortfristiga skulder, ej räntebärande	-1 421,9	-1 588,9
Rörelsekapital	429,3	313,7

Orsak till användning: Rörelsekapitalet används för att mäta företagets förmåga att möta kortfristiga kapitalkrav.

Rörelsemarginal

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Rörelseresultat	609,9	506,4
Försäljning	7 990,1	7 601,6
Rörelsemarginal	7,6 %	6,7 %

Orsak till användning: Rörelsemarginalen visar rörelseresultatet som procentandel av nettoomsättningen och visar den operativa lönsamheten.

Soliditet

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Totalt eget kapital	2 250,7	2 138,8
Totalt tillgångar	3 899,4	3 922,8
Soliditet	57,7 %	54,5 %

Orsak till användning: En hög soliditet ger ett ekonomiska handlingsutrymme och oberoende som krävs för att bedriva verksamhet och hantera variationer i behovet av rörelsekapital samt dra nytta av affärsmöjligheter.

Sysselsatt kapital

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Totala tillgångar	3 899,4	3 922,8
Långfristiga skulder, icke räntebärande	-226,8	-195,1
Kortfristiga skulder, ej räntebärande	-1 421,9	-1 588,9
Sysselsatt kapital	2 250,7	2 138,8

Orsak till användning: Sysselsatt kapital mäter företagets förmåga att, utöver kassa och likvida medel, tillgodose rörelsens behov.

Totalavkastning

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Börskurs vid årets början	162,00	143,00
Börskurs vid årets slut	147,00	162,00
Återinvesterad utdelning	5,75	5,25
Summa	-9,25	24,25
Totalavkastning	-5,71 %	16,96 %

Totalresultat per aktie

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Totalresultat	523,3	320,3
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63,053	63,168
Totalresultat per aktie	8,30	5,07

Utdelningsandel

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Utdelning	6,25	5,75
Vinst per aktie före utspädning	7,59	6,00
Utdelningsandel	82,3 %	95,9 %

Vinst per aktie (före och efter utspädning)*

	Koncernen	
	2016/17	2015/16
Årets vinst	478,7	378,8
Antal aktier före utspädning	63,053	63,168
Antal aktier efter utspädning	63,255	63,462
Vinst per aktie före utspädning	7,59	6,00
Vinst per aktie efter utspädning	7,57	5,97

* Defineras enligt IFRS

Tio år i sammandrag

Mkr	2016/2017	2015/2016 ¹	2014/2015	2013/2014	2012/2013	2011/2012
RESULTATRÄKNING						
Nettoomsättning	7 990,1	7 601,6	7 329,8	6 807,7	6 518,9	6 260,0
Rörelseresultat	609,9	506,4	596,0	530,5	430,6	560,6
Resultat före skatt	608,9	507,6	597,2	530,2	419,9	551,0
Inkomstskatt	-130,2	-128,8	-138,3	-124,8	-88,4	-150,5
Årets resultat	478,7	378,8	458,9	405,4	331,5	400,5
BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	1 404,5	1 397,8	1 399,9	1 424,2	1 461,6	1 515,0
Långfristiga fordringar	18,5	18,1	11,6	8,1	3,2	3,5
Varulager	1 630,7	1 639,2	1 569,3	1 348,2	1 303,9	1 228,7
Kortfristiga fordringar	220,6	263,4	242,5	229,5	214,9	197,5
Likvida medel	625,1	604,3	517,4	358,3	124,6	111,8
Summa tillgångar	3 899,4	3 922,8	3 740,7	3 368,3	3 108,2	3 056,5
Eget kapital	2 250,7	2 138,8	2 144,5	1 964,9	1 836,5	1 843,8
Långfristiga skulder, räntebärande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Långfristiga skulder, icke räntebärande	226,8	195,2	213,3	206,5	185,7	195,7
Kortfristiga skulder, räntebärande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,0
Kortfristiga skulder, icke räntebärande	1 421,9	1 588,8	1 382,9	1 196,9	1 086,0	987,0
Summa eget kapital och skulder	3 899,4	3 922,8	3 740,7	3 368,3	3 108,2	3 056,5
KASSAFLÖDE						
Kassaflöde från den löpande verksamheten	698,9	704,6	647,3	689,1	517,8	964,9
Investeringar	-263,5	-274,1	-192,3	-171,8	-166,5	-206,1
Kassaflöde efter investeringar	435,4	430,5	455,0	517,3	351,3	758,8
Finansieringsverksamheten	-418,0	-335,9	-298,9	-283,6	-334,4	-781,5
Årets kassaflöde	17,5	94,6	156,1	233,7	16,9	-22,7
NYCKELTAL²						
Försäljningstillväxt, %	5,1	3,7	7,7	4,4	4,1	7,4
Bruttomarginal, %	41,2	42,4	42,9	42,6	41,6	42,1
Rörelsemarginal, %	7,6	6,7	8,1	7,8	6,6	9,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	28,4	23,6	29,3	28,0	23,2	27,9
Avkastning på eget kapital, %	22,4	17,6	22,5	21,7	18,3	23,1
Soliditet, %	57,7	54,5	57,3	58,3	59,1	60,3
Försäljning per kvadratmeter i butik, tkr	31	30	30	30	31	34
Antal butiker vid årets slut	216	205	198	185	174	157
Antal årsanställda	2 835	2 787	2 736	2 629	2 524	2 370
DATA PER AKTIE						
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63 052 803	63 167 924	63 121 729	63 137 148	63 349 241	63 635 998
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	63 254 614	63 461 923	63 400 934	63 243 692	63 421 154	63 702 052
Antal utestående aktier vid periodens slut	63 083 438	63 376 420	63 216 061	63 140 994	63 287 808	63 615 000
Vinst per aktie före utspädning, kr	7,59	6,00	7,27	6,42	5,23	6,29
Vinst per aktie efter utspädning, kr	7,57	5,97	7,24	6,41	5,23	6,29
Totalresultat per aktie, kr	8,30	5,07	7,41	6,41	4,68	6,75
Kassaflöde per aktie, kr ³	11,08	11,15	10,25	10,91	8,17	15,16
Eget kapital per aktie, kr	35,68	33,75	33,92	31,12	29,02	28,98
Börskurs per den 30 april, kr	147	162	143	143	87	99
Utdelning per aktie, kr	6,25 ⁴	5,75	5,25	4,75	4,25	4,25
P/e-tal, ggr	19	27	20	22	17	16
Direktavkastning, %	4,3	3,5	3,7	3,3	4,9	4,3

¹ Under 2015/16 har en engångskostnad om 107,0 Mkr avseende omstrukturering av butiksnetet i Storbritannien påverkat resultatet. Under 2015/16 är även 10,5 Mkr hänförligt till stängningskostnader för en butik i Storbritannien. Utöver det beräknades tillkommande skatt avseende ej avdragsgilla kostnader till 7,1 Mkr.

² Se nyckeltalsdefinitioner på sidan 127. ³ Från den löpande verksamheten. ⁴ Föreslagen utdelning.

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008
5 828,0	5 555,8	4 930,2	4 661,6
507,1	590,5	502,8	577,5
499,0	588,2	503,8	587,8
-134,6	-155,4	-138,3	-166,0
364,4	432,8	365,5	421,8
1 469,5	1 365,5	1 195,5	848,7
10,9	1,0	2,0	3,3
1 429,2	1 204,1	1 117,2	952,6
176,7	173,4	164,5	107,1
132,6	98,8	92,0	280,3
3 218,9	2 842,8	2 571,2	2 192,0
1 656,8	1 646,1	1 493,1	1 499,5
300,0	100,0	65,0	-
165,9	90,3	86,4	26,9
261,7	171,4	208,6	-
834,5	835,0	718,1	665,6
3 218,9	2 842,8	2 571,2	2 192,0
350,3	602,8	339,7	480,0
-295,3	-315,8	-433,1	-250,6
55,0	287,0	-93,4	229,4
-6,0	-267,9	-109,2	-295,2
49,0	19,1	-202,6	-65,8
4,9	12,7	5,8	13,7
41,6	40,8	40,8	40,2
8,7	10,6	10,2	12,4
24,6	32,6	32,6	41,8
22,5	28,0	24,4	29,4
51,5	57,9	58,1	68,4
34	38	38	44
139	120	106	86
2 219	2 048	1 927	1 801
63 802 230	64 383 906	65 065 008	65 600 000
63 870 584	64 432 321	65 075 701	65 600 000
63 710 000	64 280 000	64 955 000	65 600 000
5,71	6,72	5,62	6,43
5,71	6,72	5,62	6,43
4,79	6,43	5,76	6,51
5,49	9,36	5,22	7,31
26,01	25,61	22,99	22,86
98	128	94	98
3,75	3,75	3,00	5,00
17	19	17	15
3,8	2,9	3,2	5,1

Kommentarer*

Försäljning

Försäljningen ökade till 7 990 Mkr jämfört med 7 602 Mkr föregående år, en ökning med 5 procent. I lokala valutor ökade försäljningen med 4 procent.

Antal butiker

Under verksamhetsåret har 17 nya butiker (10) öppnats, 2 i Sverige, 8 i Norge, 3 i Finland och 3 i Tyskland och 1 franchisebutik i Dubai. Under verksamhetsåret har även 6 butiker i Storbritannien stängts. Under föregående år stängdes 2 butiker i Norge och 1 i Storbritannien. Antalet butiker var vid verksamhetsårets utgång 216 varav 87 i Sverige, 80 i Norge, 37 i Finland, sju i Storbritannien, 3 i Tyskland och 2 franchisebutiker i Dubai.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick till 610 Mkr (506 Mkr, 613 Mkr exkluderat poster av engångskaraktär**).

Bruttomarginal

Bruttomarginalen uppgick till 41,2 procent vilket är 1,2 procentenheter lägre jämfört med motsvarande period föregående år (42,4). Den lägre bruttomarginalen beror på negativa effekter från valutasäkringar (NOK), bestående av såväl terminssäkringar som valutaeffekter relaterade till fördröjning i lager. Nedgången har till viss del motverkats av en starkt försäljningsvaluta (NOK).

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen uppgick till 7,6 procent (6,7 procent, 8,1 procent exkluderat poster av engångskaraktär**).

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick under verksamhetsåret till 699 Mkr (705). Verksamhetsårets kassaflöde, efter investerings- och finansieringsverksamhet, var 17 Mkr (95). Ordinarie utdelning till Clas Ohlsons aktieägare i september 2016 uppgick till 362 Mkr (331).

Avkastning

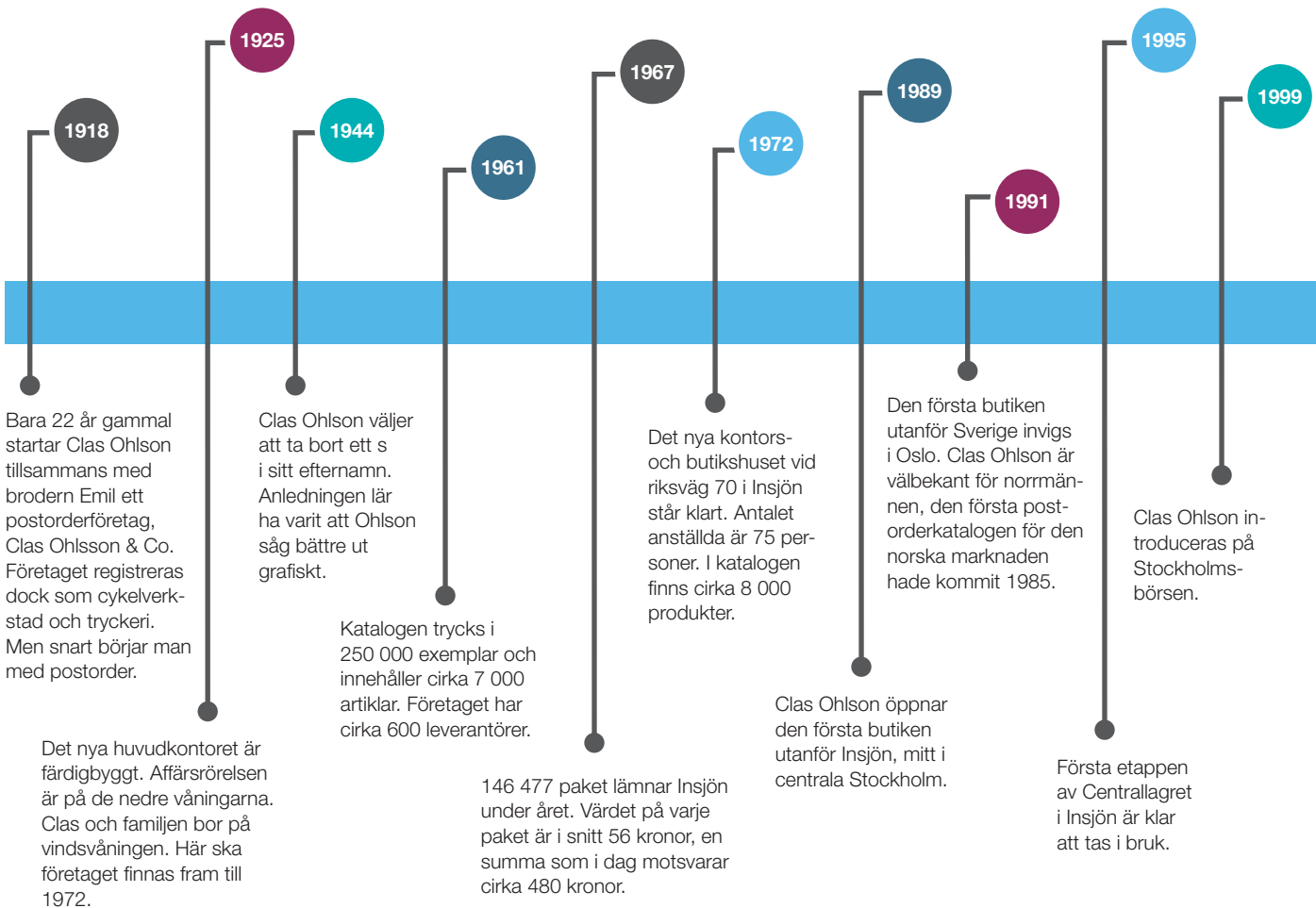
Avkastning på sysselsatt kapital uppgick till 28,4 procent (23,6) och avkastning på eget kapital uppgick till 22,4 procent (17,6). Föregående år påverkades av en engångskostnad om 107 Mkr.

*Avser verksamhetsåret 2016/17.

**Engångskostnad om 107 Mkr hänförligt till optimering av butiks nätet i Storbritannien under fjärde kvartalet föregående verksamhetsår.

Smarta lösningar är vår passion – nu som då

CLAS OHLSON, ENTREPRENÖR MED EN PASSION för teknik och nytänkade, startade sitt postorderföretag 1918 i Insjön i Dalarna. Här finns fortfarande vårt huvudkontor och Clas Ohlsons stora distributionscentral. Idag är Clas Ohlson ett internationellt detaljhandelsföretag. Vi erbjuder smarta och prisvärda lösningar på vardagens små problem.

Clas Ohlsons barnbarns- barn

MATHIAS HAID

Pilot, aktieägare, styrelsemedlem och barnbarnsbarn till Clas Ohlson minns Clas Ohlson, sin farmors far.

Vad minns du av Clas Ohlson, din farmors far?

– Alla vi barn kallade honom ”morfar”. När man kom upp till hans kontor så fick man en stor, varm kram. I skrivbordslådan, i det skrivbord som nu står på museet, hade han alltid godis eller ett äpple. Ibland var vi nere i butiken och då kunde man få en leksaksbil. Han var väldigt generös. Att åka med i hans gröna gamla Volkswagen var också en upplevelse.

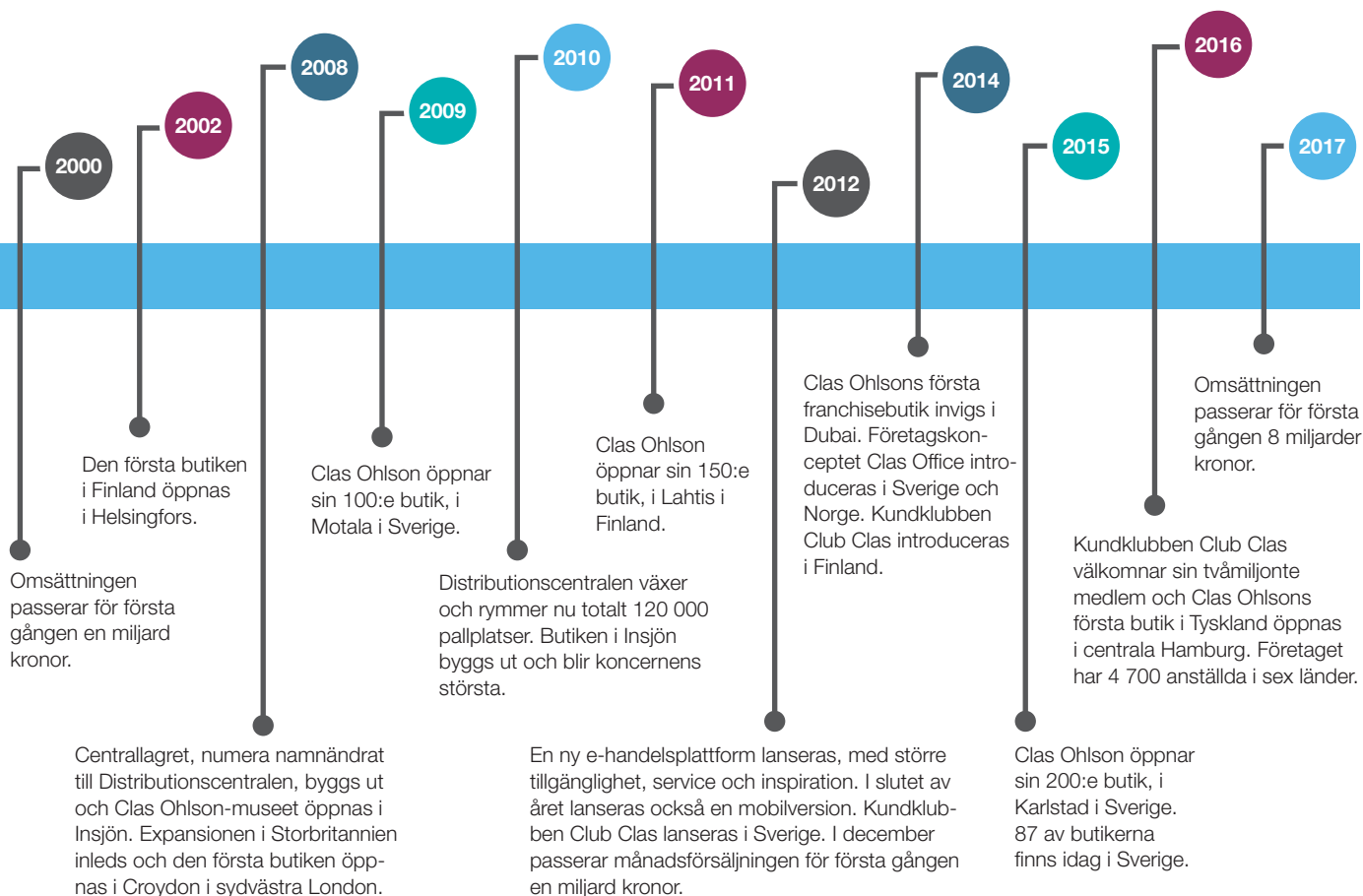
Har du jobbat på Clas Ohlson?

– Javisst! Jag har sommarjobbat på lagret i Insjön, i butiken och på IT-avdelningen. Och så har

jag följt med min pappa Björn på många mässor ute i världen. Som tonåring fick jag hjälpa till med att köpa in datorprylar.

Vad har företaget Clas Ohlson betytt för dig?

– Att komma in i butiken var som att komma in i en skattkammare. Varje år såg jag fram emot den nya katalogen och sedan läste jag den från pärm till pärm ute i sommarstugan och kollade alla nya prylar. Även om Clas Ohlson är ett publikt företag idag så känns det fortfarande som ett familjeföretag. För mig så är medarbetarna väldigt viktiga, det är som en stor familj.

Våra butiker*

SVERIGE			NORGE			
Butik	Öppningsdag		Butik	Öppningsdag		
A Alingsås	2014-03-27		Stockholm, Barkarby Gate	2014-11-27	A Alta	2011-11-17
B Borlänge	2013-09-26		Stockholm, Bromma	2010-09-23	Arendal	2007-11-28
Borås	2002-10-24		Stockholm, Drottninggatan	2010-10-21	Asker	2008-10-16
E Eskilstuna	2002-05-30		Stockholm, Farsta	1999-11-18	B Bergen, Lagunen	2003-03-06
F Falun	2009-02-05		Stockholm, Gallerian	1989-06-30	Bergen, Sartor	2006-02-16
G Gävle	2003-11-27		Stockholm, Haninge	2004-12-10	Bergen, Sentrum	1999-04-22
Göteborg, Bäckebo	2003-04-10		Stockholm, Hornstull	2016-10-27	Bergen, Vestkanten Kjøpesenter	2012-11-22
Göteborg, Nordstan	1992-06-01		Stockholm, Kista	2002-12-05	Bergen, Åsane	2004-09-30
Göteborg, Partille	2006-04-09		Stockholm, Kungens Kurva	2014-04-24	Bodø	2011-06-07
Göteborg, Sisjön	2012-04-19		Stockholm, Liljeholmen	2010-10-15	Bryne	2009-11-05
Göteborg, Västra Frölunda	2009-10-23		Stockholm, Nacka	2007-03-29	D Drammen, Buskerud	2011-09-08
H Halmstad, Flygstaden	2011-06-16		Stockholm, Sickla	2007-12-06	Drammen, Gulskogen	2008-09-18
Halmstad, Gallerian	2001-03-08		Stockholm, Skärholmen	2000-12-07	E Elverum	2012-03-22
Helsingborg, Kullagatan	2009-06-04		Stockholm, Sollentuna	2007-05-31	F Finnsnes	2016-06-09
Helsingborg, Väla centrum	2003-06-12		Stockholm, Solna	2005-04-07	Fredrikstad, Dikeyveien	2010-11-25
Hudiksvall	2009-04-23		Stockholm, Solna, Mall of Scandinavia	2015-11-12	Fredrikstad, Tonbyen	2005-12-01
I Insjön	1918-06-27		Stockholm, Täby	2001-10-25	Førde	2012-11-22
J Jönköping, A6	2003-05-22		Stockholm, Vällingby	2007-11-15	G Gjøvik	2006-03-10
Jönköping, City	2010-12-09		Stockholm, Värmdö	2015-06-17	H Halden	2015-03-12
K Kalmar, Baronen	2005-11-24		Stockholm, Väsbym	2007-04-27	Hamar	2014-11-11
Kalmar, Hansa City	2013-03-14		Strömstad	2009-05-29	Harstad, Sjøkanten Senter	2011-02-24
Karlskrona	2014-11-27		Sundsvall, Birsta	2008-04-30	Harstad, Amfi Kanebogen	2017-04-06
Karlstad, Mitt i City-gallerian	2006-09-21		Sundsvall, In: gallerian	1999-06-10	Haugesund	2002-10-03
Karlstad, Bergvik	2015-08-20		Södertälje	2010-04-29	Horten	2011-06-09
Kiruna	2010-11-11		T Trelleborg	2007-04-25	Hønefoss	2009-02-19
Kristianstad	2007-04-18		Trollhättan	2012-06-28	J Jessheim	2008-11-05
Kungsbacka	2008-03-13		U Uddevalla	2006-10-19	K Kongsberg	2010-06-03
L Lidköping	2012-04-25		Umeå, Avion	2016-03-17	Kongsvinger	2012-05-24
Linköping	2004-06-10		Umeå, MVG	2000-04-13	Kristiansand, Sandens	2008-11-06
Luleå, Smedjan	2002-03-21		Uppsala, Gränby	2011-08-25	Kristiansand, Sorlandssenteret	1998-11-19
Luleå, Storheden	2012-02-16		Uppsala, S:t Per Gallerian	2000-11-16	Kristiansund	2011-03-24
Lund	2013-11-07		V Valbo	2012-02-23	L Larvik	2009-04-23
Löddeköpinge	2015-11-26		Visby	2008-04-17	Levanger	2014-06-05
M Malmö, Burlöv	2010-03-25		Västervik	2012-12-06	Lillehammer	2010-11-18
Malmö, Emporia	2012-10-25		Västerås, Erikslund	2011-09-22	Lillestrøm	2017-03-23
Malmö, Mobilia	2013-09-26		Västerås, Igor	2001-11-22	Lørenskog	2006-11-30
Malmö, Triangeln	1993-12-03		Växjö	2004-05-06	M Mandal	2014-11-20
Motala	2009-01-29		Ä Ängelholm	2017-03-23	Mo i Rana	2012-06-07
N Norrköping, Domino	1996-05-02		Ö Örebro, Krämaren	1997-11-27	Molde	2009-10-22
Norrköping, Mirum Galleria	2009-12-10		Örebro, Marieberg	2009-03-26	Moss	2006-10-12
Norrtälje	2012-06-14		Örnsköldsvik	2007-04-12	N Narvik	2008-12-04
Nyköping	2006-10-05		Östersund	2005-04-28		
P Piteå	2007-09-20					
S Skellefteå	2005-03-17					
Skövde	2008-11-27					

			FINLAND		UTANFÖR NORDEN	
	Butik	Öppningsdag	Butik	Öppningsdag	Butik	Öppningsdag
O	Orkdal	2014-10-30	B	Björneborg	2014-10-30	
	Oslo, Alna Senter	2006-09-27	E	Esbo, Ainoa	2017-03-16	STORBRIANNIEN
	Oslo, Bogstadsveien	2011-10-27		Esbo, Entresse	2008-11-25	L
	Oslo, Bryn Senter	2010-08-26		Esbo, Iso Omena	2015-10-14	Liverpool
	Oslo, CC-Vest	2014-09-11		Esbo, Lippulaiva	2012-11-08	London, Croydon
	Oslo, Lambertseter Senter	2010-10-12		Esbo, Sello	2005-09-14	London, Ealing
	Oslo, Oslo City	2005-11-11	H	Helsingfors, Columbus köpcentrum	2017-05-18	London, Kingston
	Oslo, Storo Storsenter	2008-06-19		Helsingfors, Itis	2003-11-06	M
	Oslo, Stovner	2016-10-06		Helsingfors, Kaivotalo	2016-11-03	Manchester
	Oslo, Torggata	1991-08-26		Helsingfors, Kampen	2006-03-02	R
P	Porsgrunn	2006-04-27		Helsingfors, Kannelmäki	2013-10-17	Reading
S	Sandefjord	2015-09-10		Helsingfors, Mannerheimvägen	2002-11-14	S
	Sandnes, Kvadrat	1998-09-23		Hyvinge	2012-10-18	St Albans
	Sandnes, Maxi	2016-05-26	J	Joensuu	2008-11-06	
	Sandvika	2002-01-10		Jyväskylä, Kauppakatu	2016-11-10	TYSKLAND
	Sarpsborg	2006-06-08		Jyväskylä, Palokka	2011-09-08	H
	Ski	2003-10-16	K	Karleby	2007-09-27	Hamburg, Altona
	Skien	2007-10-18		Kotka	2013-05-23	Hamburg, Alstertal
	Slependen	2014-09-18		Kouvola	2012-09-13	Hamburg, Jungfernstieg
	Sogndal	2013-06-06		Kuopio, Haapaniemenkatu	2005-02-24	
	Stavanger, Kilden	2007-10-25		Kuopio, Matkus	2012-11-01	DUBAI
	Stavanger, Madla	2007-11-08	L	Lahtis, Karisma	2011-11-03	D
	Stavanger, Mediegården	2010-11-11		Lahtis, Syke	2012-05-31	Dubai, City Centre Mirdif**
	Steinkjer	2009-10-15		Lembois	2007-11-29	Dubai, Mercato Shopping Mall**
	Stord	2013-06-20	M	Mariehamn	2013-05-16	
	Strømmen	1999-10-21	R	Rovaniemi	2008-10-23	
	Svolvær	2016-12-08	S	S:t Michel	2011-06-16	
T	Tromsø	2008-06-12		Seinäjäki	2008-09-11	
	Trondheim, City Syd	2003-05-08	T	Tammerfors	2004-03-18	
	Trondheim, Lade	2008-02-14		Tavastehus	2014-10-30	
	Trondheim, Solsiden	2000-10-19	U	Uleåborg	2010-11-25	
	Trondheim, Trondheim Torg	2011-02-17	V	Vanda, Jumbo	2005-10-27	
	Tønsberg	2001-09-21		Vanda, Myrmani	2011-11-29	
V	Vestby	2013-03-14		Vasa	2004-10-14	
	Vinstra	2017-02-16		Villmanstrand	2007-11-01	
	Vinterbro	2015-03-26	Å	Åbo, Forum	2005-03-03	
	Voss	2016-06-16		Åbo, Raisio	2015-11-04	
Å	Ålesund	2004-01-22		Åbo, Skanssi	2012-10-25	
Ø	Ørsta	2012-10-04				

* Butiksbeståndet per den 31 maj 2017

** Franchisebutik

För kontinuerligt uppdaterad information om butiksbeståndet se om.clasohlson.com/butiker

Clas Ohlsons breda och prisvärda sortiment finns också tillgängligt via e-handel på den svenska, norska, finska, brittiska och tyska marknaden.

www.clasohlson.se
www.clasohlson.no
www.clasohlson.fi
www.clasohlson.uk
www.clasohlson.de

Information till aktieägare

Årsstämma

Ordinarie årsstämma för aktieägarna i Clas Ohlson AB hålls lördagen den 9 september 2017, klockan 11:00 på Distributionscentralen i Insjön. Registrering börjar klockan 09:45.

Deltagande

Aktieägare som önskar delta på årsstämman ska senast måndagen den 4 september 2017 ha anmält sig till bolaget under adress: Clas Ohlson AB, 793 85 Insjön. Anmälan kan också göras till bolaget per telefon, per mejl eller via bolagets hemsida om.clasohlson.com.

Rätt att delta i årsstämman har aktieägare som är införd i den utskrift av aktieboken som görs av Euroclear Sweden AB per måndagen den 4 september 2017 samt anmäler sin avsikt att delta i stämman senast måndagen den 4 september 2017. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB. Aktieägare måste underrätta förvaltaren härom i god tid före måndagen den 4 september 2017.

Kallelse till årsstämman

Kallelse till årsstämman sker dels via annons i Post- och Inrikes Tidningar, dels genom att kallelsen hålls tillgänglig på bolagets hemsida. Handlingar som ska läggas fram på årsstämman hålls tillgängliga på bolagets hemsida cirka fyra veckor före stämman.

Distributionspolicy

Årsredovisning distribueras endast till de aktieägare som så önskar. Distributionen sker cirka 6 veckor före årsstämman.

Clas Ohlsons årsredovisningar och annan finansiell information finns tillgängligt på om.clasohlson.com

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår för verksamhetsåret 2016/17 en utdelning om 6,25 kr per aktie (5,75).

- Sista dag för handel med aktier i Clas Ohlson inklusive rätt till utdelning är 9 september 2017
- Avstämningsdag för utdelning är 12 september 2017
- Utbetalningsdag för utdelning är 15 september 2017

EKONOMISK INFORMATION

Clas Ohlson lämnar finansiell information för verksamhetsåret 2017/18 enligt följande:

- Delårsrapport maj-juli, 6 september 2017
- Delårsrapport augusti-oktober, 6 december 2017
- Delårsrapport november-januari, 14 mars 2018
- Delårsrapport februari-april, 8 juni 2018

Kontaktuppgifter

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Telefon: 0247-444 00
ir@clasohlson.se
om.clasohlson.com

Sverige

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Telefon: 0247-444 00
www.clasohlson.se

Norge

Clas Ohlson AS
Torggata 2-6
N-0105 Oslo
Telefon: +47 (0)23 21 40 05
www.clasohlson.no

Finland

Clas Ohlson Oy
Brunnsgatan 10 B
00100 Helsingfors
Telefon: +358 (0)20 111 22 22
www.clasohlson.fi

Storbritannien

Clas Ohlson Ltd
10-13 Market Place
Kingston upon Thames
Surrey KT1 1JP
Telefon: +44 (0)845 671 8215
www.clasohlson.uk

Tyskland

Clas Ohlson GmbH
Jungfernstieg 38
203 54 Hamburg
Telefon: +49 (0)40 2999 78111
www.clasohlson.de

Dubai

Clas Ohlson
Level 1, Mirdif City Centre
Dubai, United Arab Emirates
Telefon: +971 (0)4 285 8596
www.clasohlson.ae

Kina

Clas Ohlson (Shanghai) Co, Ltd
Room 1102-1103, No. 666
Gubei Road, Kirin Plaza,
Changning Distict, Shanghai
Telefon: +86 (0)21 3387 0055

För mer information om Clas Ohlson
se om.clasohlson.com

3041 0313
Trycksak

Smarta lösningar från Clas Ohlson

Vi erbjuder ett brett sortiment av prisvärda produkter som gör det enkelt för människor att lösa vardagens praktiska projekt och små problem.

clas ohlson

www.clasohlson.com